

**Charitativní a sociální činnost nestátních neziskových
organizací především Římskokatolické církve
ve Zlínském kraji**

Mgr. Bc. Věra Řešetková

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Mgr. Bc. Věra ŘEŠETKOVÁ**
Osobní číslo: **H118537**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Charitativní a sociální činnost nestátních neziskových organizací především Římskokatolické církve ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad a publikační etiky a pravidel společenskovědního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce. S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na význam charity a charitativních organizací v kontextu sociálního učení římskokatolické církve;
- na představení aktivit charity a charitativních organizací římskokatolické církve v České republice, zejména v regionu Zlínského kraje;
- na možnosti sociální pedagogiky přispět k pochopení významu charitativní činnosti a k podpoře činnosti občanských a veřejně prospěšných organizací a občanských sdružení.

Součástí práce bude sociologické šetření, uskutečněné na zvolených školách Zlínského kraje, zaměřené na zjištění:

- vztahu a zapojení mladých lidí do práce dárcovství, dobrovolnictví...obecně a církvemi organizovanému dárcovství zvláště;
- povědomí o organizaci těchto aktivit, jak práci charity a charitativních organizací vnímají, hodnotí.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Benedikt XVI. Deus caritas est. Praha: Česká biskupská konference, 2006.

Benedikt XVI. Caritas in veritate. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.

Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995.

Kompendium sociální nauky církve. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008.

Matoušek, O. Základy sociální práce. Praha: Portál, 2007.

Messina, R. Dějiny charitativní činnosti. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. 2005.

Opatrný, M., Lehner, M. Teorie a praxe charitativní práce. Uvedení do problematiky, praktická reflexe a aplikace. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2010.

Sociální encykliky. Praha: Zvon, 1996.

Další literatura bude obsažena v Projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí diplomové práce:

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání diplomové práce:

28. listopadu 2013

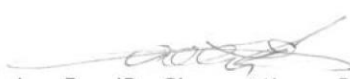
Termín odevzdání diplomové práce:

30. listopadu 2013

V Brně dne 28. listopadu 2013

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí ústavu

doc. PaedDr. Slavomír Laca, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Věra Řešetková

Jméno, příjmení studenta

V Brně 29. listopadu 2013

Podpis

---

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Autor:	Mgr. Bc. Věra ŘEŠETKOVÁ
Instituce:	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Fakulta humanitních studií Institut mezioborových studií Brno
Název práce:	Charitativní a sociální činnost nestátních neziskových organizací především Římskokatolické církve ve Zlínském kraji
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D
Počet stran:	110
Počet příloh:	1
Rok obhajoby:	2014
Klíčová slova:	Charitativní činnost Sociální činnost Římskokatolická církev Sociální učení církve Neziskové nestátní organizace Sociální pedagogika Prosociálnost Studenti středních škol

Diplomová práce se zabývá charitativní a sociální činností v kontextu sociálního učení Římskokatolické církve se zaměřením na působení nestátních neziskových organizací ve Zlínském kraji. Poukazuje na souvislost výchovy k prosociálnosti v sociální pedagogice s angažovaností studentů v charitativních a sociálních aktivitách. Součástí diplomové práce je výzkumné šetření u studentů středních škol o jejich povědomí, postoji a zapojení do charitativní a sociální činnosti.

ABSTRACT

Autor: Mgr. Bc. Věra ŘEŠETKOVÁ
Institute: Tomas Bata University in Zlín
Faculty of Humanities
Institute of Interdisciplinary studies in Brno
Title of thesis: Beneficence and social work of non-governmental non-profit organizations, above all of the Roman-Catholic Church in Zlín region
Supervisor: doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D
Nr. of pages: 110
Nr. of appendices: 1
Presentation and defence: 2014
Key words: Beneficence
Social work
Roman-catholic Church
Social doctrine of the Church
Non-governmental non-profit organizations
Social pedagogy
Pro-sociability
High school students

The thesis deals with beneficence and social work in the context of the social doctrine of the Roman-Catholic Church with a view to the working of non-governmental non-profit organization in Zlín region. It points out the connection of the education towards pro-sociability in the social pedagogy with the engagement of students in benefactory and social activities. A research with high school students about their awareness, attitude and involvement in benefactory and social work is an important part of this thesis.

RESUMÉ

Církev se od svého vzniku starala o chudé, sirotky, vdovy, trpící a nemocné, ve středověku pak zřizovala dobročinné ústavy, útulky a špitály. V 17. - 18. století se začínala více uplatňovat světská moc při budování sociální charitativní sítě. V 20. století a na začátku 21. století církev své sociální učení systematicky předkládala v papežských encyklikách a dokumentech.

V České republice v souvislosti s politickými a ekonomickými změnami v roce 1989 nastal také obrat v sociální sféře, který znamenal vznik množství nevládních neziskových organizací. K nejvýznamnějším poskytovatelům sociálních a zdravotních služeb na území Zlínského kraje patří Česká katolická charita a Diakonie Českobratrské církve evangelické.

Na utváření a rozvoji uvedeného pozitivního sociálního chování se podílejí v rámci výchovného procesu především rodina a škola. Dobrovolnictví a fundraising představují způsoby zapojení středoškolské mládeže do charitativních a sociálních aktivit neziskových organizací. Výzkumné šetření přináší výsledky o informovanosti, postoji a zkušenostech středoškolské mládeže s charitativní a sociální činností.

RESUME

The Church has been looking after the poor, orphans, widows, the suffering and the sick since its beginning. In Middle-Age, the Church used to establish charitable institutions, asylums and hospitals. In 17th and 18th century, the secular power asserted itself more and more in the establishment of social charitable net. In the 20th century and in the beginning of the 21st century, the Church used to put forward its social doctrines systematically in Papal encyclicals and documents.

In connection with political and economical changes in the Czech Republic in 1989, there came also to a reversal in the social sector which ended in formation of a number of non-governmental non-profit organizations. The most important providers of social and health care services in Zlín region are the Czech Catholic Caritas and the Diaconia of the Evangelical Church of Czech Brethren.

It is above all family and school and their education process that partake in the formation and development of desirable positive social behaviour. Volunteering and fundraising represent some of the ways of high school students involvement in the charitable and social activities of non-profit organizations. The research brings results of awareness, attitudes and experiences of the high school youth with charitable and social work.

„Nedělej si starosti, co bude zítra; kdo ví, co se ti přihodí dnes?“

(židovská moudrost)

Poděkování, doc. PhDr. Miloslavu Jůzlovi, Ph.D za pomoc při zpracování mé diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	11	
I	TEORETICKÁ ČÁST	12
1	UTVÁŘENÍ A ROZVOJ CHARITY V HISTORICKO-TEOLOGICKÉ PERSPEKTIVĚ A SE ZŘEATELEM K CHARITATIVNÍ ČINNOSTI ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE V ČESKÉ REPUBLICE.....	13
1.1	ZÁKLADNÍ BIBLICKO-TEOLOGICKÁ VÝCHODISKA PRO SOCIÁLNÍ A CHARITATIVNÍ ČINNOST	14
1.2	HLAVNÍ TÉMATA CHARITATIVNÍ A SOCIÁLNÍ ČINNOSTI V KONTEXTU SOCIÁLNÍ NAUKY ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE	15
1.3	SOUČASNÁ ÚLOHA ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE V OBLASTI SOCIÁLNÍ A CHARITATIVNÍ ČINNOSTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	20
1.3.1	NÁSTIN DĚJIN CHARITATIVNÍ A SOCIÁLNÍ ČINNOSTI ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE V ČR DO ROKU 1989.....	20
1.3.2	ROZVOJ CHARITATIVNÍ A SOCIÁLNÍ ČINNOSTI ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE V ČR PO ROCE 1989.....	22
2	PŮSOBNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ SE SOCIÁLNÍM A CHARITATIVNÍM ZAMĚŘENÍM NA ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	26
2.1	CHARAKTERISTIKA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	26
2.2	PREZENTACE NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH SOCIÁLNÍCH A CHARITATIVNÍCH ORGANIZACÍ PŮSOBÍCÍCH VE ZLÍNSKÉM KRAJI	28
2.2.1	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI.....	30
2.2.2	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM.....	35
2.2.3	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM.....	41
2.2.4	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO SENIORY	50
3	PODPORA CHARITATIVNÍ ČINNOSTI JAKO ÚKOL SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY	59
3.1	VÝCHOVA STŘEDOŠKOLSKÉ MLÁDEŽE K CHARITATIVNÍ ANGAŽOVANOSTI JAKO PROJEVU PROSOCIÁLNÍHO CHOVÁNÍ	60
3.2	MOŽNOSTI ZAPOJENÍ MLÁDEŽE DO CHARITATIVNÍ A SOCIÁLNÍ ČINNOSTI NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	63
II	PRAKTICKÁ ČÁST	67
4	EMPIRICKÁ ČÁST DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	68
4.1	METODIKA PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU	68
4.2	ANALÝZA A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ.....	71
4.3	VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ	91
ZÁVĚR	97	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	99	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	105	
SEZNAM GRAFŮ	107	
SEZNAM TABULEK.....	108	
SEZNAM PŘÍLOH.....	110	

ÚVOD

Bezmocní, stáří, nemocní, postižení, nezaměstnaní, lidé bez domova, osamělé matky s dětmi, lidé postižení přírodními katastrofami a jiní, kteří se ocitli v sociálně či zdravotně nepříznivé situaci, jsou dnes klienty sociálních nestátních neziskových organizací. Pomoc jim poskytují nejen profesionální pracovníci, ale též obyčejní lidé, kteří je podporují různým způsobem, finančně, materiálně i nehmotně.

S charitativními aktivitami se setkáváme v každodenním životě, ať už prostřednictvím médií, která nás o nich informují, nebo v přímém kontaktu, kdy jsme osloveni k dobročinnosti, nebo sami se stáváme příjemci sociální či zdravotní služby.

Cílem diplomové práce je poukázat na význam charity pro společnost v dějinách i v současnosti a na možnosti výchovy středoškolské mládeže k charitativní angažovanosti.

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretickou část tvoří tři kapitoly. V první kapitole, *Utváření a rozvoj charity v historicko-teologické perspektivě a se zřetelem k charitativní činnosti Římskokatolické církve v České republice*, po vymezení termínu „charita“ jsou prezentována základní biblicko-teologická východiska pro sociální a charitativní činnost, její hlavní témata v kontextu sociální nauky Římskokatolické církve a působení této církve a jejích neziskových organizací v oblasti sociálních a sociálně zdravotních služeb v naší republice po roce 1989.

Druhá kapitola, *Působení nestátních neziskových organizací se sociálním a charitativním zaměřením na území Zlínského kraje*, přináší charakteristiku nestátních neziskových organizací a seznamuje s jejich sociálními a sociálně zdravotními službami pro rodiny s dětmi, seniory, osoby se zdravotním postižením a ohrožené sociálním vyloučením.

Třetí kapitola, *Podpora charitativní činnosti jako úkol sociální pedagogiky*, seznamuje s úlohou rodiny a školy při utváření a rozvoji pozitivního sociálního chování středoškolské mládeže a její angažovanosti ve prospěch druhých lidí.

Obsahem druhé, tj. empirické, části diplomové práce, je realizovaný vlastní výzkum, jehož podstatou je sběr dat, jejich analýza a vyhodnocení. Zabývá se řešením problému: Které skupiny adolescentů z hlediska vybraných středních škol (církvní gymnázia, veřejná gymnázia, střední odborné školy) projevují zájem o charitativní a sociální činnost?

Přínos diplomové práce spočívá ve zmapování činnosti sociálních a charitativních nestátních neziskových organizací ve Zlínském kraji a ve výzkumném šetření informovanosti, postojů a zkušeností studentů středních škol s jejich aktivitami na tomto území.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 UTVÁŘENÍ A ROZVOJ CHARITY V HISTORICKO- TEOLOGICKÉ PERSPEKTIVĚ A SE ZŘETELEM K CHARITATIVNÍ ČINNOSTI ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE V ČESKÉ REPUBLICĚ

Termín „charita“ (z lat. „*caritas*“, odvozeno z řec. „*χαρις*“) ve vlastním slova smyslu představuje Boží lásku zjevenou v Ježíši Kristu v Duchu svatém lidem. Jeho užívání v současnosti znamená jednak projev milosrdné lásky k bližnímu, který neodlučitelně patří k praktickému životu, jednak označuje zařízení Římskokatolické církve, které má svůj řád, stanovy, orgány a územní struktury.

Od počátku lidských dějin hraje charita důležitou roli v náboženství, především v křesťanství.¹ Smlouva, uzavřená mezi Bohem a jeho lidem, garantuje pomoc Boha svému lidu a stanovuje nejen povinnosti lidí vůči Bohu, ale ustanovuje i službu vůči bližnímu. Křesťanství patří mezi tzv. sociální náboženství, ve kterých vedle stěžejní otázky vztahu člověka k Bohu a individuálního sebezdokonalování se je významně přítomné úsilí o zlepšení mezilidských vztahů a podmínek života společnosti.

Dějiny lásky k bližnímu jsou totožné s dějinami církve.² Církev se od svého vzniku starala o chudé, sirotky, vdovy, trpící a nemocné, ve středověku pak zřizovala dobročinné ústavy, útulky a špitály. V 17. - 18. stol. se začíná více uplatňovat světská moc při budování sociální charitativní sítě: Ve velkých městech byly zakládány všeobecné nemocnice a „úřady pro chudé“; církev nadále provozovala osvědčené typy charitních zařízení (př. hospice) a ve spojitosti se založením nových řeholí a kongregací se věnovala jednotlivým kategoriím chudých. S příchodem Velké francouzské revoluce nastává definitivní laicizace sociální a charitativní péče, která pro církev znamenala ztrátu prostředků, které po staletí využívala k dobročinnosti. V 19. stol. křesťanská charitativní péče nabývá politického rozměru³, tzn. přestává být pouze odpovědí jen na každodenní potřeby člověka, ale otevírá se obraně práv člověka, jakožto osoby na rovině hospodářské, sociální a politické.⁴ Tento

---

¹ Srov. MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál 2003, s. 213. Prvky sociálního citění a solidarity se nachází i v jiných u jiných náboženství. Např. V islámském náboženství je kladem důraz na dávání almužny, péče o staré lidi, vdovy, sirotky, žebráky, slušné zacházení s otroky. Srov. MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001, s. 40.

² Srov. MESSINA, R. *Dějiny charitativní činnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, s. 25.

³ Srov. CHADIMA, M. *Charitativní péče - dějiny a současnost*. Hradec Králově: Gaudeamus, 2007, s. 31-35.

⁴ Srov. MESSINA, R. *Dějiny charitativní činnosti*, s. 126-127.

posun znamenal vznik „sociální otázky církve“, která podnítila sepsání v pořadí první sociální encykliky *Rerum novarum* papežem Lvem XIII.

V 20. stol. a na začátku 21. stol. církev své sociální učení systematicky předkládá v papežských encyklikách a dokumentech. Je nutné podotknout, že církev nepřichází s novou sociální naukou, nýbrž podle změněných místních a dobových podmínek zdůrazňuje zásady tradičního učení, jak se utvářely ve světle evangelia v prvních staletích: „Rozvoj církevní nauky v hospodářských a společenských záležitostech dosvědčuje trvalou hodnotu učení církve a zároveň pravý smysl vždy živé a čínorodé tradice.“⁵ Konkrétní reagování římskokatolické církve na sociální problémy se uplatňuje v činnosti charitativních organizací.

1.1 Základní biblicko-teologická východiska pro sociální a charitativní činnost

Prvním a základním podnětem pro sociální a charitativní činnost, realizovanou Římskokatolickou církví, je Písmo svaté. Bůh ve Starém i Novém zákoně stojí na straně chudých a utlačovaných na tomto světě.

Již ve Starém zákoně zaznívá to, co později v Novém zákoně zdůrazňuje Ježíš Kristus: „Miluj bližního svého jako sebe sama“ (Lv 19,18; Mt 22,39). V židovství je vymezen okruh blízkých lidí na příslušníky vlastního národa. Povinnost péče o chudé, sirotky a vdovy⁶ zavazovala krále (srov. Jer 22, 15-16) a dobře situované Izraelity (srov. Př 19,17). Pokud své závazky neplnili, vystupovali se sociální kritikou na obranu utiskovaných a vykořisťovaných proroci (srov. Am 3,9-15; Oz 12,2.8; Mi 2,1-10; Iz 1,16-17.21.23).

V Novém zákoně již v prvním vystoupení v synagóze Ježíš se hlásí k starozákonní tradici, která s příchodem Mesiáše na tento svět spojovala jeho intervenci ve prospěch chudých: „*Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy*“ (Lk 4,18-19).

Na zákoníkovou otázku, kdo je můj bližní, odpovídá Ježíš podobenstvím o milosrdném Samaritánovi (srov. Lk 10,25-37). A podle jeho slov bližním je každý člověk bez ohledu na národnost či náboženský původ, který potřebuje pomoci. V evangeliích nalezneme

---

⁵ *Katechismus katolické církve*. Přel.: J. Kolářek. Praha: Zvon, 1995, čl. 2421.

⁶ CHADIMA, M. Charitativní péče - dějiny a současnost, s. 18.

osobní příklad Krista, který nejen kázal a vyučoval v synagoze, ale obracel se k chudým, zavrhnutým a poníženým, uzdravoval nemocné, přijímal hříšníky (Mt 9,35).

Uplatňování prikázání lásky, které má charakter následování Ježíše Krista, je patrné v církevní tradici v tzv. sedmeru skutků tělesného milosrdenství, mezi něž patří: sytit hladové, napojit žíznící, oblékat nahé, dát nocleh pocestným, navštěvovat nemocné, navštěvovat vězněné, pohřbívat mrtvé.⁷ Velmi brzy se tento křesťanský „katalog sociálních služeb“⁸ rozrostl o skutky duchovního milosrdenství, které zahrnují: poučovat neznalé, poradit nerozhodným, utěšovat zarmoucené, napomínat hříšníky, odpouštět urážky, snášet trpělivě obtížné osoby, modlit se k Bohu za živé i zemřelé.⁹

Péče o chudé je v prvotní církvi předmětem jak zvláštní služby jáhnů, tak starostí celého společenství. V novozákonních Skutcích apoštolů a listech zaznívají výzvy ke spolupráci církve s veřejnými úřady (srov. Sk 6,1-6, 1 Kor 16, 1-4, Gal 2,10).

Podle svatého Pavla náleží charita ke třem božským ctnostem a je z nich největší (1 Kor 13,13).

Církev vytváří společenství (κοινωνία), které zvěstuje Boží slovo (κέρτυμα), jež se projevuje ve službě bližnímu (διακονία). K dalším podstatným projevům života církve patří živé svědectví (μαρτύρια) a slavení eucharistie (λειτούργια). Charitativní služba tak je projevem autentického prožívání víry a znamením životnosti církve. Nestačí jen reagovat náležitým skutkem pomoci na absentovanou potřebu u druhého člověka, ale je nutné vidět ho jako osobu v celistvosti a komplexnosti. Rovněž nemůže být pomoc orientována na lidstvo jako celek, ale v centru pozornosti musí být konkrétní člověk v konkrétní situaci.¹⁰

1.2 Hlavní témata charitativní a sociální činnosti v kontextu sociální nauky Římskokatolické církve

Církev ve všech obdobích dějin se zabývala sociálními danostmi své doby, a to jak v teologii, tak ve své pastorální, charitativní a politické praxi.¹¹ Takzvaná „sociální otázka“ 19. století vytvořila kontext katolicko-sociálního myšlení, které představuje základ pro vznik systematizované katolické sociální nauky.¹² Pokrok v politické, hospodářské a soci-

---

⁷ Srov. KKC, čl. 2447.

⁸ DOLEŽEL, J. Biblické kořeny sociální práce, s. 37. In MARTÍNEK, M.; a kol. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*. Praha: Jabok, 2010.

⁹ Srov. KKC, čl. 2448.

¹⁰ Srov. RATZINGER, J. *Bůh a svět*. Přel.: D. Blahutková. 3. vyd. Brno: Barrister &Principial, 2010, s. 215.

¹¹ Srov. ANZENBACHER, A. *Křesťanská sociální nauka*. Brno: CDK, 2004, s. 124.

¹² ANZENBACHER, A. *Křesťanská sociální nauka*, s. 127.

ální oblasti projevil své negativní účinky: práce se stala zbožím, dělník byl ohrožen nezaměstnaností, společnost se rozštěpila na dvě třídy, kapitál zůstával v rukou několika mála jedinců, vzrůstaly chudnoucí masy obyvatel, stoupalo sebevědomí dělníků, nastal úpadek morálky atd. Vypukl konflikt mezi těmi, kdo jsou v existenční nouzi, a těmi, kteří vlastní nadbytek.

Papež Lev XIII. zaujal postoj k nastalé situaci ve své encyklice *Rerum novarum* 15. května 1891, ve které jednak obhajoval nutnost soukromého vlastnictví, jednak poukázal na důstojnost, práci a právo dělníků na spravedlivou mzdu,¹³ a zároveň odsoudil „třídní boj“.¹⁴ Dále zdůraznil nárok na samostatnost rodiny vůči státu a budování míru na základě spravedlnosti.¹⁵ Papež řešil v encyklice dělnickou otázku na úrovni církve,¹⁶ státu¹⁷ a svépomocných organizací¹⁸: Církev měla přispívat k spřátelení dělníků s podnikateli s ohledem na nadpřirozený cíl;¹⁹ státu ukládal pečovat o blaho všech občanů, tedy i o dělníky, které měl bránit proti vykořisťování;²⁰ dělnictvo vybízel k organizaci a k vytváření dělnických sdružení, která budou spravovat jejich zájmy²¹. Encyklika zaznamenala značný ohlas ve společnosti: Vzrostl počet dělnických spolků, byly založeny první katolické odbory.

Ke čtyřicátému výročí napsání encykliky *Rerum novarum* a uprostřed světové hospodářské krize vydal v roce 1931 papež Pius XI. encykliku *Quadragesimo anno*, ve které zhodnotil výsledky předešlého papežského dokumentu a zareagoval na měnící se potřeby společnosti, vyžadující další rozvinutí a upřesnění sociální nauky církve. Podrobil kritice kapitalistické uspořádání společnosti, v němž jedni poskytují kapitál a druzí práci, a došel k závěru, že je-li toto uspořádání špatné, „není to v jeho podstatě, ale zlo je v některých jednotlivých lidech, a nikoli v institucích. Zdravý řád se do těchto poměrů vrátí tehdy, až se lidské soužití uspořádá podle potřeb obecného blaha neboli podle zásad sociální spravedlnosti.“²² Socialismus se od dob Lva XIII. rozštěpil na dva proudy: radikální a umírněný. I když umírněný se přiblížil k sociálně reformním požadavkům křesťanským, netrval již na

¹³ Srov. Lev XIII. *Rerum novarum*, čl. 1-2. In *Sociální encykliky*. Přel.: T. Brichtová, aj. Praha: Zvon, 1996.

¹⁴ Srov. tamtéž, čl. 15.

¹⁵ Srov. tamtéž, čl. 9.

¹⁶ Srov. tamtéž, čl. 16-24.

¹⁷ Srov. tamtéž, čl. 25-35.

¹⁸ Srov. tamtéž, čl. 36-44.

¹⁹ Srov. tamtéž, čl. 24.

²⁰ Srov. tamtéž, čl. 26.

²¹ Srov. Lev XIII. *Rerum novarum*, čl. 36.

²² Pius XI. *Quadragesimo anno*, čl. 101.

ostrém třídním boji a odstranění soukromého vlastnictví, ale zůstával i nadále pro křesťanství nepřijatelný, jelikož hlásal vybudování ráje na zemi, bez vztahu k Bohu.²³

K odkazu svých předchůdců se přihlásil Jan XXIII. dvěma sociálními encyklikami: *Mater et Magistra* (1961) a *Pacem in terris* (1963). V první z nich se zabýval hospodářsko-etickými otázkami, ve druhé pak politickou etikou. Společným požadavkem obou papežských dokumentů bylo budování univerzálního společného blaha a nutnost rozvojové pomoci v mezinárodním měřítku. Tato myšlenka byla také předmětem okružního listu Pavla VI. *Populorum progressio* (1967), v němž připomínal povinnosti bohatých zemí: povinnost solidarity,²⁴ sociální spravedlnost²⁵ a lásky vůči všem²⁶. Za účelem podpory chudých národů v roce 1967 Pavel VI. ustanovil papežskou komisi „Iustitia et pax“.²⁷ Jeho počinem rovněž bylo, že od roku 1968 první den v roce je připomínán jako „Světový den míru“.²⁸

Dále v apoštolském listu *Octogesima adveniens* (1971) Pavel VI. reagoval na problémy postindustriální společnosti. Svou pozornost věnoval sociálním skupinám: mladým lidem a ženám,²⁹ pracujícím,³⁰ diskriminovaným,³¹ a emigrantům.³²

Druhý vatikánský koncil (1962 - 1965) v pastorální konstituci *Gaudium et spes* (1962) proklamoval solidaritu církve s lidstvem a jeho problémy: „*Radost a naděje, smutek a úzkost lidí naší doby, zvláště chudých a všech, kteří nějak trpí, je i radostí a nadějí, smutkem a úzkostí Kristových učedníků, a není nic opravdu lidského, co by nenašlo v jejich srdci odezvu.*“³³ Ve věroučné konstituci o církvi *Lumen gentium* (1964) se církev přihlásila k službě chudým jako k službě samotnému Kristu: „*Otec poslal Krista ,hlásat radostnou zvěst chudým (...) uzdravit zkroušená srdce (Lk 4,18), hledat a zachránit, co zahynulo (Lk 19,10). Podobně církev zahrnuje láskou všechny postižené lidskou slabostí, dokonce v chudých a trpících vidí obraz svého chudého a trpícího zakladatele. Snaží se zmírnit jejich bídu a chce v nich sloužit Kristu.*“³⁴

²³ Srov. tamtéž, čl. 119.

²⁴ Srov. Pavla VI. *Populorum progressio*, čl. 45-55.

²⁵ Srov. tamtéž, čl. 56-65.

²⁶ Srov. tamtéž, čl. 66-75.

²⁷ PAPEŽSKÁ RADA PRO SPRAVEDLNOST A MÍR. *Kompendium sociální nauky církve*. Přel.: C. V. Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008, čl. 99.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Srov. Pavel VI. *Octogesima adveniens*, čl. 13.

³⁰ Srov. tamtéž, čl. 14.

³¹ Srov. tamtéž, čl. 16.

³² Srov. tamtéž, čl. 17.

³³ *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Přel.: Prac. skupina pod vedením O. Mádra. Praha: Zvon, 1995. GS, čl. 1.

³⁴ *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. LG, čl. 8.

K devadesátému výročí od napsání encykliky *Rerum novarum* papež Jan Pavel II. vydal encykliku *Laborem exercens* (1981), ve které se fenomén „práce“ stal klíčovým tématem. Důraz položil na personální rozměr práce a na pracujícího člověka jako subjekt.³⁵ Člověk byl od svého počátku povolán k práci, která ho odlišila od ostatních tvorů (srov. Gen 1,28). Práce je dobro pro člověka, neboť skrze ni uskutečňuje sám sebe, „*stává se více člověkem*“³⁶.

Po dvaceti letech od vydání okružního listu Pavla VI. *Populorum progressio* napsal Jan Pavel II. encykliku *Sollicitudo rei socialis* (1987). Podal analýzu situace ve světě, ve kterém vzrostlo napětí mezi konzumním Západem a nenasyceným Východem. Lidé se ocitli v zajetí nedokonalých koncepcí pokroku, které se projevíly v nezřízené honbě za ziskem a touze po moci, jež utlačuje člověka. Jejich soupeření se zbraněmi vyhrotilo rozpor mezi bohatším Severem a chudým Jihem. „*Církev nemá k dispozici technická řešení problému zaostávání jako takového, má však bohaté zkušenosti v lidských záležitostech,*“³⁷ jak již prohlásil Pavel VI. v *Populorum progressio*, „*proto se cítí povinna rozšířit své náboženské poslání na různé oblasti, v kterých muži i ženy vyvíjejí svou činnost, při níž hledají v tomto světě štěstí, i když stále omezené, které by bylo v souladu s jejich lidskou důstojností.*“³⁸ Je však nutné na mezinárodní úrovni respektovat totožnost každého národa a jeho historická a kulturní specifika, je třeba uznávat rovnost jak mezi národy, tak jednotlivci a pěstovat ducha solidarity a svobody... Nelze tedy snižovat problém jen na technickou úroveň, ale vidět ho v širších souvislostech, také v morálním rozměru.³⁹

Ke stému výročí encykliky *Rerum novarum* vydal Jan Pavel II. encykliku *Centesimus annus* (1991), v níž shrnul a ocenil učení Lva XIII., které dějiny potvrdily jako správné. Předložil pak analýzu nové dějinné situace po pádu komunismu, vyzvedl hospodářskou demokracii založenou na volném trhu. Znovu potvrdil právo na soukromé vlastnictví v sociálním kontextu. A tak jako před sto lety, i „*dnes stojí svět na křižovatce; má před sebou dva problémy: problém mravnosti a chudoby. Z nich vyplývá problém třetí: nespravedlivé rozdělení práce. První problém se týká průmyslových zemí, jimž se pomocí efektivního hospodářského systému podařilo pronikavě zvýšit hmotný blahobyt. Církev tento pokrok uznává, ale zároveň zdůrazňuje, že se nepodařilo stejnou měrou uskutečnit pokrok*

---

³⁵ Srov. Jan Pavel II. *Laborem exercens*, čl. 6, 8.

³⁶ Tamtéž, čl. 9.

³⁷ Pavel VI. *Populorum progressio*, čl. 13.

³⁸ Jan Pavel II. *Sollicitudo rei socialis*, čl. 41.

³⁹ Srov. tamtéž, čl. 33.

*i v oblasti morální.*⁴⁰ Konstatoval, že rodina, základní buňka společnosti, prožívá krizi; egoismus a konzumismus činí lidi otupělými pro potřeby strádajících bližních, vzniká duchovní prázdnota, která vede k dezorientaci a nevázanosti. S odvoláním na učení II. vatikánského koncilu prohlásil: „*Církev nesmí člověka opustit. Člověk je jakoby první cestou, kterou musí církev kráčet při plnění svého úkolu... cestou, kterou vytýčil sám Kristus. Toto je jediná zásada, kterou se řídí sociální nauka církve.*“⁴¹

Nástupce Jana Pavla II., Benedikt XVI. se charitativní činnosti křesťanů systematicky věnuje v encyklice *Deus caritas est* (2006). Její strukturu tvoří dvě velké části: V první podává reflexi filosoficko-antropologického založení lásky pomocí pojmů „*eros*“ a „*agapé*“ a charakterizuje vztah lásky Boha – člověka,⁴² ve druhé se zaměřuje na postižení charitní existence člověka, jak se realizuje v kultuře mezilidských vztahů, charitní pomoci a sociální odpovědnosti.⁴³

Papež zdůrazňuje, že láska k Bohu a láska k člověku tvoří jeden nedílný celek:⁴⁴ „*Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.*“ (1 J 4,20). K prokazování lásky k bližnímu vybízí jak jednotlivce, tak celé společenství, neboť „*imperativ lásky vepsal Stvořitel do samotné lidské přirozenosti.*“⁴⁵

Podstatu křesťanské a církevní charity Benedikt XVI. shrnuje do třech bodů:

1. Pracovníci charit kromě odborných kompetencí se vyznačují láskou k bližnímu, která je důsledkem vyplývajícím z jejich víry a která se stává činnou v lásce.
2. Křesťanská charitativní aktivita poskytuje pomoc „*ted', osobně, se zanícením, všude, kde je to možné, bez ohledu na stranické strategie a programy.*“⁴⁶ V komunitní praxi lásky k bližním se pak uplatňuje organizovanost, plánovitost a spolupráce s podobně zaměřenými institucemi.
3. Charitativní činnost ve své nezištnosti a činnosti je svědectvím o Bohu a Ježiši Kristu.⁴⁷

---

⁴⁰ Jan Pavel II. *Centesimus annus*, předmluva.

⁴¹ Tamtéž, čl. 76.

⁴² Srov. BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*. Přel.: C. V. Pospíšil. Praha: Paulínky, 2006, čl. 2-18.

⁴³ Srov. tamtéž, čl. 19-39.

⁴⁴ Srov. BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*, čl. 18.

⁴⁵ Tamtéž, čl. 31.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Srov. BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*, čl. 31.

Podle papeže Benedikta XVI. je subjektem zodpovědným za charitativní aktivity různých katolických organizací vždy církev, a to na všech úrovních, počínaje farnostmi, přes partikulární církve, až po univerzální církve.⁴⁸

Sociální encyklika Benedikta XVI. *Caritas in veritate* (2009) nese podtitul „O celostním vývoji člověka v lásce a v pravdě“ navazuje svými tématy na encykliku Pavla VI. *Populorum progressio* a encykliku „*Sollicitudo rei socialis*“ Jana Pavla II. Encyklika je globální analýzou celosvětových otázek v oblasti ekonomiky, kultury, etiky a politiky. Církve však nepředkládá technická řešení těchto problémů, ale „*má však poslání pravdy, které je třeba naplňovat v každé době a za všech okolností, pro společnost, jejíž mírou je člověk, jeho důstojnost a jeho povolání.*“⁴⁹

„*Sociální nauka církve tvoří jeden celek učení církve, který se rozvětňuje tou mírou, v jaké církev podává výklad událostí v průběhu dějin ve světle celkového pojetí slova zjeveného Ježíšem Kristem a za přispění Ducha svatého. Toto učení se stává tím přijatelnější pro lidi dobré vůle, čím více projevuje svou účinnost v jednání věřících.*“⁵⁰ Předpokladem správného činu je hluboká analýza situace, která probíhá ve třech krocích:

1. správně vidět stav věcí,
2. na základě zásad katolické sociální nauky jej správně posoudit,
3. zjistit, co lze a co je třeba udělat, aby mohly být ve společnosti – podle místa a času – použity tradiční normy.

1.3 Současná úloha Římskokatolické církve v oblasti sociální a charitativní činnosti na území České republiky

V souvislosti s politickými a ekonomickými změnami v roce 1989 v naší republice nastal také obrat v sociální sféře, který znamenal vznik množství sociálních neziskových organizací. Římskokatolická církev zareagovala založením a následným rozvojem charitativních a sociálních služeb, především obnovením činnosti České katolické charity.

1.3.1 Nástin dějin charitativní a sociální činnosti Římskokatolické církve v ČR do roku 1989

Dějiny České katolické charity se pojí s rokem 1918, kdy byl v Praze založen Svaz katolické charity, jako spolek za účelem lidumilství. V zápětí, z podnětu olomouckého arcibiskupa,

---

⁴⁸ Srov. tamtéž, čl. 49.

⁴⁹ Srov. BENEDIKT XVI. *Caritas in veritate*, čl. 9.

⁵⁰ *KKC*, čl. 2422.

biskupa Dr. Antonína Cyrila Stojana (1851–1923), který se horlivě zapojoval do organizování aktivit ve prospěch trpících, následoval vznik charitativního svazu na Moravě a ve Slezsku.⁵¹

V roce 1928 se Zemské svazy charit (Čechy, Morava a Slezsko a Slovensko) spojily a vytvořily Říšské ústředí svazů charity se sídlem v Praze. V řízení Charity došlo k centralizaci; vrcholným orgánem se stalo Ústředí svazů katolických charit v ČSR, které mělo zajistit jednotně řízenou charitní práci na území Československé republiky (tzn. žádný ústav či spolek nemohl stát mimo jednotnou organizační strukturu Charity). Jejich členy byly také ústavy provozované řeholními řády nebo spolky. Ve farnostech pak fungovaly chudinské ústavy a nadace pro podporu chudých, starých osob, sirotků atd. a farní odbory charity pod názvem „Ludmila“, které sdružovaly charitativní spolky a jednotlivce za účelem provádění křesťanské dobročinnosti.⁵²

Ve třicátých letech se činnost Charity rozšířila o práci s dětmi a mládeží, zdravotní a ošetrovatelskou službu v rodinách a podpůrné sociální akce. K roku 1938 v ČSR fungovalo v rámci Charity 338 sociálních charitních ústavů.⁵³

V době Druhé světové války byla činnost Zemských svazů charit velice omezena, především na provoz ústavů. Na jaře 1945 se však významnou měrou podílely na pomoci navrátilcům z koncentračních táborů. Okresní a obvodní charitní ošetrovatelské stanice se svými diplomovanými a dobrovolnými sestrami se staly velmi vyhledávaným útočištěm všech nemocných a trpících. V roce 1948 však přišlo komunistické zestátnění, které znamenalo konec jejich veřejné sociální práce.⁵⁴ Česká katolická charita přešla do kompetence Státního úřadu pro věci církevní, který řídil její fungování, a tak vztah k Římskokatolické církvi zůstal pouze formální. Charitě byla odňata veškerá činnost s dětmi a mládeží, pod Československý červený kříž přešly stanice ošetrovatelské a zdravotní služby a bylo jí zakázáno vykonávat podpůrnou sociální péči o civilní osoby. Zůstala jí jen ústavní péče o přestárlé, tělesně a mentálně postižené a péče o staré kněze a řádové sestry. K úplnému podřízení Charity komunistickému státu došlo v roce 1951, kdy do zbylých ústavů byli

---

⁵¹ Srov. VAŠEK, B. *Dějiny křesťanské charity*. Olomouc: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, 1941, s. 155.

⁵² Srov. KOPŘIVA, J.; HAVRDOVÁ, Z.; HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: < <http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990/> >.

⁵³ Srov. VAŠEK, B. *Dějiny křesťanské charity*, s. 155-157.

⁵⁴ Srov. CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Charita u nás v letech 1919-2000 (souhrn)* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: < <http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/charita-1919-2000-souhrny-text/> >

dosazení státní správci, stoupenci Komunistické strany Československa. V roce 1960 pak tyto sociální ústavy přešly do správy národních výborů. V roce 1968 byla snaha navázat na činnost Charity v meziválečném období, byly založeny diecézní charity a dostavily se první mezinárodní kontakty. Během šedesátých let se postupně rozšiřovala ústavní sociální péče Charity.⁵⁵

1.3.2 Rozvoj charitativní a sociální činnosti Římskokatolické církve v ČR po roce 1989

Zákon 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, umožnil Římskokatolické církvi v roce 1991 znovuobnovit činnost Charity České republiky jako církevně právnícké osoby, organizace pečující o potřebné. Charita vytvořila síť farních, oblastních a osmi diecézních charit na celém území republiky. Začala provozovat domovy důchodců, azylové domy pro bezdomovce a pro matky s dětmi, hospice⁵⁶. Silnou oporou jí byly metodické postupy i materiální pomoc zahraničních církevních organizací.⁵⁷

Vznik a počáteční rozvoj Charity České republiky se v devadesátých letech 20. století nesl v duchu nadšení a elánu, který se projevil v rychlém rozšíření domácí péče, v zapojení do mezinárodní pomoci ve válkou zkoušené Jugoslávii, v odstraňování následků po moravských povodních aj. V roce 1995 byla Česká katolická charita přijata za řádného člena mezinárodních organizací Caritas Interantionalis a Caritas Europa.⁵⁸

V roce 2000 byla Charita České republiky transformována na dva subjekty: Sdružení Česká katolická charita jako svazek diecézních charit a organizaci Česká katolická charita – Domovy duchovních a řeholnic. Cílem této změny bylo vytvořit strukturu lépe odpovídající požadavkům Charity a projasnit vztahy mezi jednotlivými subjekty.⁵⁹

---

⁵⁵ Srov. KOPŘIVA, J.; HAVRDOVÁ, Z.; HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL:< <http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990/>>.

⁵⁶ První hospic v ČR, Hospic sv. Anežky České, jako charitní, sociálně-zdravotnické zařízení, byl založen v roce 1994 v Červeném Kostelci.

⁵⁷ Srov. MATOUŠEK, O.; a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007, s. 30-31.

⁵⁸ Srov. CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Charita v letech 1994-1997* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: < <http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/charita-v-letech-1994-1997/>>

⁵⁹ Srov. KOPŘIVA, J.; HAVRDOVÁ, Z.; HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL:< <http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990/>>.

Přelom tisíciletí se pak odvíjí ve znamení postupné profesionalizace Charity. Ve svém působení se zaměřuje na pomoc potřebným prostřednictvím sociálních a sociálně zdravotních služeb, poskytovaných spoluobčanům od raného do seniorského věku v terénu či v zařízeních. Provozuje sociální služby, definované zákonem o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a souvisejícími předpisy: sociální poradenství, služby sociální péče a sociální prevence. A také realizuje služby sociálního a zdravotního charakteru, které nevycházejí zcela z tohoto zákona a souvisejících předpisů, jako jsou hospice.⁶⁰ K charitním službám sociálního charakteru, poskytovanými Charitou, patří především humanitární sklady oblečení, půjčovny kompenzačních pomůcek, chráněné dílny či mateřská centra. V rámci humanitární pomoci se jednotlivé složky Charity podle svých možností zapojují do pomoci lidem, kteří jsou postiženi přírodní či humanitární katastrofou na území ČR (především povodně), a to v součinnosti s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému, jehož je Charita ČR součástí. Další oblastí, v níž Charita naplňuje své poslání, je pomoc cizincům na území naší republiky, kteří se ocitli v obtížné životní situaci, tj. uprchlíkům, které z jejich původní vlasti vyhnaly válečný konflikt, pronásledování nebo chudoba.⁶¹

Ve své práci se snaží Charita uplatňovat křesťanské principy, kdy ve svých klientech spatřuje trpící bratry a sestry, kterým může empatickým přístupem a profesionální pomocí umožnit návrat do běžného života. S 300 sociálními projekty, včetně humanitárního zaměření a zahraničního působení, např. projekt Adopce na dálku,⁶² je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb v České republice.⁶³

Sdružení České katolické charity spolupracuje především s dalšími křesťanskými poskytovateli (nejvíce s diakoniemi evangelických církví), ale i občanskými (Sdružení zdravotně postižených, Život 90, Fokus, Duha atd.) a profesními asociacemi (sociálních pracovníků, pracovníků azylových domů, linek důvěry, pečovatelské služby a v neposlední řadě asociací vzdělavatelů v sociální práci).⁶⁴

---

⁶⁰ Hospice jsou speciální lůžková zařízení, která zajišťují paliativní a symptomatickou léčbu osob v terminálním stádiu, zejména s onkologickou, kardiologickou a neurologickou diagnózou. Nevléčitelně nemocní a umírající mohou zde strávit poslední dny svého života v doprovodu svých příbuzných, v bezpečí a klidu. Srov. dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/cinnost-v-cr/>>. [cit. 2013-11-04].

⁶¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/cinnost-v-cr/>>. [cit. 2013-11-04].

⁶² Srov. CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Charita u nás v letech 1919-2000 (souhrn)* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/charita-1919-2000-souhrny-text/>> .

⁶³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/>>. [cit. 2013-11-04].

⁶⁴ Srov. KOPŘIVA, J.; HAVRDOVÁ, Z.; HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990* [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990/>>.

V menším rozsahu se na charitativní a sociální činnosti Římskokatolické církve v ČR podílejí některé mužské a ženské řeholní řády. Především Salesiáni Dona Boska se věnují sociálně ohrožené mládeži ve svých střediscích a klubech mládeže a Hospitálský řád sv. Jana z Boha ve zdravotnických zařízeních poskytuje pomoc nemocným. Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského provozuje nemocnici v Praze a pečuje o seniory v pobytových zařízeních sociálních služeb, podobně Kongregace Milosrdných sester svatého Kříže.⁶⁵

Kromě uvedených řeholí se na charitativní a sociální činnosti Římskokatolické církve v ČR významně podílí občanské sdružení Kolpingovo dílo, které podporuje rodiny v sociální nouzi, osamělé matky s dětmi a nabízí pomoc drogově závislým v rámci své terapeutické komunity.⁶⁶

Na začátku třetího tisíciletí se Česká biskupská konference vyjádřila k aktuálním sociálním otázkám v listu *Pokoj a dobro*, s podtitulem *Křesťanské pozdravení k začínajícímu 21. století*.⁶⁷ Dokument představuje výsledek téměř dvouleté práce týmu odborníků, jmenovaného Českou biskupskou konferencí z řad České křesťanské akademie a Ekumenické rady církví, zástupců politických vězňů 50. a 60. let 20. stol. a aktivních účastníků církevního disidentu 70. a 80. let 20. stol. Jeho cílem je nabídnout pohled na českou společnost 90. let 20. stol. z hlediska křesťanského sociálního učení. Autoři se obracejí nejen ke křesťanům, ale ke všem lidem „dobré vůle“ s cílem přispět k rozhovoru o uspořádání společenských věcí. Oslovují v něm zejména ty, kdo se angažují ve světě politiky, podnikání či veřejné a státní správy a podílejí se na správě veřejných věcí. Od zveřejnění dokumentu si slibují širokou společenskou diskusi, umožňující další projasnění uplynulého vývoje, hlavně však získání širokého společenského konsensu pro další směřování naší vlasti.⁶⁸

Autoři upozorňují na podcenění a bagatelizaci morální dimenze privatizace a transformace v 90. letech 20. stol., kdy socialistický materialismus byl nahrazen materialistickým vypjatým liberalismem (který mnozí jedinci přijali jako jakési náhradní náboženství). Důsledkem toho se nepodařilo ustavit pevný právní řád (právo je dosud odděleno od morálky), skoncovat se státním paternalismem a zabránit „divokému přesunu“ vlastnictví ve

---

⁶⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cirkev.cz/cirkev-v-cr/reholni-rady-a-kongregace/>>. [cit. 2013-11-05].

⁶⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.kolping.cz>>. [cit. 2013-11-05].

⁶⁷ ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. *Pokoj a dobro*. List k sociálním otázkám v České republice k veřejné diskusi. Praha: Sekretariát ČBK, 2000. 63 s. Bez ISBN.

⁶⁸ Srov. *Pokoj a dobro*, s. 5.

státní a soukromé sféře. Zdůrazňují nutnost budování sociálně-ekonomického systému postaveného na pevném právním a mravním řádu, který se musí neustále budovat a korigovat s ohledem na obecné dobro. Dále poukazují na to, že některé oblasti hospodářství a společenského života (zejména sociálních služeb a zdravotnictví) není možné redukovat na pouhou „hru“ nabídky a poptávky.⁶⁹

Vzniku občanské společnosti podle pisatelů dokumentu napomáhá důsledné uplatňování zásad solidarity a subsidiarity, dvou pilířů křesťanského sociálního učení. Také zdůrazňují potřebu hodnot, duchovních zdrojů a nosných tradic, na kterých demokracie stojí a bez kterých se snadno může zvrhnout v totalitu. Rovněž upozorňují na dopady související s nezaměstnaností, která vede k hlubokým psychickým a sociálním škodám. K překonání vysoké nezaměstnanosti doporučují lepší vymahatelnost práva v ekonomice, vytváření společenského klima důvěry a aplikaci etiky v podnikání. Vedle nezaměstnanosti za další společenské zlo považují zadržování mezd a platů zaměstnancům. Vyzdvihují potřebu odborů, křesťanských a soukromých organizací, které se zastávají slabých a utlačovaných a nutnosti změn v chápání člověka jako pouhého článku výrobního procesu.⁷⁰

---

⁶⁹ Srov. tamtéž, s. 30.

⁷⁰ Srov. *Pokoj a dobro*, s. 36-40.

2 PŮSOBENÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ SE SOCIÁLNÍM A CHARITATIVNÍM ZAMĚŘENÍM NA ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

V sociální oblasti působí nevládní neziskové organizace, neziskové organizace založené vládní autoritou (tj. příspěvková organizace zřízené orgány státní správy, obcemi a kraji) a ostatní subjekty založené za jiným účelem než podnikání (společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti).⁷¹ Pozornost v této kapitole bude věnována nevládním neziskovým organizacím a jejich působení na území Zlínského kraje.

2.1 Charakteristika nestátních neziskových organizací

Neziskový soukromý sektor v demokratické společnosti slouží jako významné doplnění tržního a státního sektoru, proto bývá také často označován jako nevládní nebo třetí sektor. Plní nepřehledné množství funkcí: Prominentní místo ve všech koncepcích zaujímá poskytování služeb (servisní funkce). Dále neziskové organizace zastávají roli

- a) advokační (přispívají k prosazování zájmů),
- b) expresivní a vůdcovskou (jsou strážci hodnot, mají reprezentační funkci),
- c) charitativní (podílejí se redistribuci zdrojů od bohatých jedinců k potřebným),
- d) filantropickou,
- e) vizionářskou (inovační),
- f) budování komunity (pospolitosti, sociálního kapitálu).⁷²

Nestátní neziskové organizace lze charakterizovat jako organizace, které nejsou založeny za účelem tvorby zisku k přerozdělování mezi vlastníky, správci nebo zakladateli. Pokud organizace dosáhne zisku, musí ho zpětně vložit do svého rozvoje nebo k naplnění svých cílů. Jejich klasifikace zahrnuje:

1. Občanská sdružení a jejich organizační jednotky, což jsou sdružení fyzických a právnických osob, vzniklá za účelem realizace společného zájmu. Řídí se zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Jejich registraci provádí Ministerstvo vnitra ČR. Typickým znakem je členství (tzv. členská základna).

---

⁷¹ Srov. HLOUŠEK, J. Problematika zakládání organizací v sociální oblasti. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006, s. 8.

⁷² Srov. POSPÍŠIL, M. Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2009, s. 4-9.

2. Nadace a nadační fondy, které představují účelová sdružení majetku, zřízená za účelem dosahování obecně prospěšného cíle. Svou činnost provádí v souladu se zákonem č. 210/2002 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů. Jsou zapsány v obchodních rejstřících.
3. Obecně prospěšné společnosti, poskytující obecně prospěšné služby všem za stejných podmínek. Na jejich aktivity se vztahuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů. Jsou registrovány v obchodním rejstříku.
4. Církevní právnické osoby, které jsou zřizovány církvemi a náboženskými společnostmi podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. Jejich prostřednictvím mohou církve a náboženské společnosti registrované na území ČR realizovat své církevní, charitativní a jiné záměry. Jejich vznik podléhá registraci na Ministerstvu kultury ČR.⁷³

K hlavním znakům nestátních neziskových organizací patří:

- institucionalizovanost – obsahují zárodky formální organizovanosti;
- soukromý sektor – jsou oddělené od veřejné správy;
- neziskovost – případný zisk z činnosti nevracejí svým správcům či zakladatelům;
- samosprávnost – jsou schopny řídit samy sebe;
- dobrovolnost – dobrovolníci se účastní vlastní činnosti organizace, nebo řídí její záležitosti.⁷⁴

Nestátní neziskové organizace ve své činnosti se zaměřují na tyto oblasti:

- kultura, ochrana památek, umění;
- výzkum a vzdělávání;
- sociální služby, zdravotnická péče;
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova;
- ochrana lidských práv;
- práce s dětmi a mládeží;
- rekreace, sport, umění, volný čas;
- mezinárodní vztahy.⁷⁵

---

⁷³ Srov. dostupné na URL: <http://www.neziskovky.cz/data/prehled_nnotxt8382.pdf>. [cit. 2013-11-04].

⁷⁴ Srov. HLOUŠEK, J. *Problematika zakládání organizací v sociální oblasti*, s. 9.

⁷⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/nno/>>. [cit. 2013-11-04].

2.2 Prezentace nestátních neziskových sociálních a charitativních organizací působících ve Zlínském kraji

V databázi nestátních neziskových organizací, zapsaných v Administrativním registru ekonomických subjektů, k její poslední aktualizaci dne 1. 3. 2013 na území Zlínského kraje svou činnost rozvíjelo 5148 nestátních neziskových organizací, z nichž 139 poskytovalo sociální a charitativní služby.⁷⁶

Nejvýznamnějším poskytovatelem sociálních služeb z neziskových nestátních organizací na území Zlínského kraje je **Charita Česká republika**, jejíž oblastní a farní charity jsou součástí Arcidiecézní charity Olomouc (ACHO).

ACHO započala svou činnost po roce 1920 z iniciativy olomouckého arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana, který také poskytl pro její činnost prostory v přízemí arcibiskupské rezidence i s nábytkem a vložil základní kapitál. Prvním ředitelem ACHO se stal P. Ludvík Antonín Bláha OPraem. Za hlavní cíl si olomoucký Svaz vytýčil vybudovat síť svých poboček ve všech farnostech diecéze a navázat spolupráci s jinými spolky, podobně zaměřenými, úřady, Červeným křížem, Českou zemskou a Okresní péčí o mládež.⁷⁷ Slibně se rozvíjející aktivity ACHO byly násilně přerušeny Druhou světovou válkou a poté totalitním komunistickým režimem. Po jeho pádu byla 30. 10. 1991 zahájena její nová éra takřkajíc od nuly, protože neexistovala žádná služba, žádné zařízení a nebyl ani jeden zaměstnanec. ACHO tak za 20 let své činnosti prošla velmi dynamickým rozvojem.⁷⁸

V současnosti působí v olomoucké arcidiecézi na území Zlínského kraje 14 farních a oblastních Charit, které poskytují sociální a zdravotní služby:

- Oblastní charita Bystřice pod Hostýnem
- Charita Holešov
- Oblastní charita Kroměříž
- Charita Svaté rodiny Luhačovice
- Charita Svaté rodiny Nový Hrozenkov
- Charita sv. Anežky Otrokovice
- Charita sv. Vojtěcha Slavičín

⁷⁶ Srov. *Databáze neziskových organizací Zlínského kraje* [online]. [cit. 2013-11-04]. Dostupné na URL: <<http://databaze-nno-portal-1-9-2010-1-1-2.pdf>>.

⁷⁷ Srov. KUČERA, M.; JEMELKA, F. *Charita v Olomouci 1922-2012, dějiny, osobnosti, současnost*. Olomouc: Charita Olomouc, 2012, s. 15-16.

⁷⁸ Srov. *Diecézní středisko Arcidiecézní charity Olomouc* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné na URL: <http://www.acho.charita.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=480&Itemid=184>.

- Oblastní charita Uherské Hradiště
- Oblastní charita Uherský Brod
- Charita Valašské Klobouky
- Charita Valašské Meziříčí
- Charita Veselí nad Moravou
- Charita Vsetín
- Charita Zlín

Provoz jejich služeb je financován převážně ze státního rozpočtu, menšinově pak z krajského rozpočtu a z rozpočtu Ministerstva práce, případně je kofinancován z obou zdrojů. Poskytování služeb se řídí standardy kvality sociálních služeb.⁷⁹

Další významnou církevní neziskovou organizací, která svou činnost rozvinula ve Zlínském kraji, je **Diakonie Českobratrské církve evangelické**. Jejím zřizovatelem je stejnojmenná církev. Svou obnovenou činností po roce 1989 navázala na předválečnou Českou diakonii. Poskytuje sociální, zdravotní a vzdělávací služby. Snaží se pomáhat těm, kteří se pro svůj věk, zdravotní postižení, nemoc, osamění či životní krizi neobejdou bez pomoci druhých. Kromě toho se zapojuje do koordinace humanitární pomoci (povodně v ČR, pomoc Africe) a také se věnuje různým projektům a kampaním (např. Otevřeno Seniorům).⁸⁰ Ve Valašském Meziříčí provozuje jediný hospic ve Zlínském kraji, Hospic Citadela, který poskytuje specializovanou paliativní péči nevléčitelně nemocným a umírajícím lidem a sociální pobytové služby osobám, které pozbyly schopnost se samy o sebe postarat.⁸¹

Pomoc týraným, zanedbávaným, zneužívaným, opuštěným nebo jinak sociálně ohroženým dětem ve Zlínském kraji poskytuje **Fond ohrožených dětí, o.s.** Svou činnost rozvíjí v této oblasti ze svých dvou poboček, ze Zlína a Kroměříže. V ambulantní a terénní službě se zaměřuje na pomoc a podporu rodinám v tíživé sociální situaci, se zvláštním zřetelem na děti, které mohou prožívat fyzické, psychické a sociální ohrožení.⁸²

---

⁷⁹ Srov. *Charitní služby ACHO* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné na URL: <http://www.acho.charita.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=48&Itemid=51>.

⁸⁰ Srov. *Diakonie ČCE - naše služby a projekty* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné na URL: <<http://www.diakonie.cz/nase-sluzby/>>.

⁸¹ Srov. *Hospic Citadela* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné na URL: <<http://www.citadela.cz/>>.

⁸² Srov. *Fond ohrožených dětí* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné na URL: <www.fod.cz>.

2.2.1 Sociální služby pro rodiny s dětmi

V *Katalogu sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* se pojem „rodina“ vztahuje na tyto skupiny osob:

- manželé s dětmi⁸³,
- nesezdané soužití rodičů s dětmi,
- děti, žijící jen s jedním z rodičů (neúplná rodina),
- děti žijící u jiné fyzické osoby než rodiče (pěstounská nebo poručnická péče),
- osvojitelé s dětmi.

V rámci služeb pro rodiny s dětmi jsou zařazeny i služby pro děti a mládež, ohrožené sociálně patologickými jevy, které:

- tráví svůj čas na ulicích, nádražích, v parcích a hernách z důvodu nezájmu o mimoškolní aktivity nebo proto, že si je nemohou dovolit;
- se dostávají do konfrontace s drogovými experimenty, šikanou, kriminalitou, gamblingem, vandalismem nebo sexuálními službami či násilným chováním;
- se stávají obětmi domácího násilí.⁸⁴

Sociální služby pro rodiny s dětmi ve Zlínském kraji poskytují tyto organizace:⁸⁵

- 1) **Azylové domy**, pobytové služby, jsou určeny na přechodnou dobu osobám, které se ocitli v nepříznivé sociální situaci v důsledku ztrát bydlení. Uživatelům je poskytnuto ubytování a strava nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 1 Azylové domy

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Azylový dům pro matky s dětmi Valašské Meziříčí ⁸⁶	Charita Valašské Meziříčí	matky starší 18 let s nezaopatřenými dětmi a těhotným ženám prožívajícím domácí násilí, potřebující podporu a vedení při naplňování své mateřské role a péči o domácnost, v krizové situaci spojené s akutní ztrátou bydlení	max. 12 žen a 28 dětí

⁸³ Za dítě je považována nezletilá osoba, tj. dítě do 18 let věku.

⁸⁴ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* [online], s. 21. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: < <http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

⁸⁵ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* [online], s. 19-80. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: < <http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

⁸⁶ Srov. dostupné na URL: < <http://www.valmez.caritas.cz/?q=azylovy-dum>>.[cit. 2013-11-04].

Azylový dům pro matky s dětmi v tísní Uherský Brod ⁸⁷	Oblastní charita Uherský Brod	matky s nezaopatřenými dětmi do 18 let, studentům do 26 let a handicapovaným, těhotné ženy v nepříznivých sociálních situacích a v těžkých sociálních krizích matky - bez přístřeší, v krizi, ohrožené domácím násilím na sobě či dětech	9 vybavených bytových jednotek
Charitní domov pro matky s dětmi v tísní Zlín ⁸⁸	Charita Zlín	osoby v krizi, oběti domácího násilí	10 byt. jednotek; 31 míst
Charitní dům – azylové ubytování pro matky s dětmi a ženy v tísní Kroměříž ⁸⁹	Oblastní charita Kroměříž	osoby v krizi, matky s dětmi, těhotné ženy, oběti násilí – ženy	19 byt. jednotek
Nový domov Otrokovice ⁹⁰	Charita sv. Anežky Otrokovice	matky s nezletilými, nezaopatřenými dětmi, těhotné ženy v obtížné životní situaci, matky v krizi, matky - oběti domácího násilí, matky ohrožené rizikovým způsobem života nebo ohroženy jejich děti	5 byt. jednotek pro 5 matek a 15 dětí; celkem 20 lůžek
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Vsetín	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o.p.s.	ženy, matky s dětmi, které se ocitly v krizové situaci a potřebují okamžitou pomoc	17 míst; ve dvou- a čtyřlůžkových pokojích se společným příslušenstvím
Petrklíč Uh. Hradiště ⁹¹	Petrklíč, o.p.s.	ženy, matky a děti v krizové situaci	7 byt. jednotek

2) **Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež** poskytují ambulantní, popř. terénní služby dětem ve věku 6 - 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo eliminací sociálních a zdravotních rizik, která souvisejí se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována i anonymně. Nabídku tvoří výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

⁸⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/azylovy-dum-pro-matky-s-detmi-v-tisni/>>.[cit. 2013-11-04].

⁸⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charitazlin.cz/chd/>>.[cit. 2013-11-04].

⁸⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://azylovy-dum-kromeriz.webnode.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

⁹⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/novy-domov-otrokovice>>.[cit. 2013-11-04].

⁹¹ Srov. dostupné na URL:

<http://www.petrklicuh.cz/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1>.[cit. 2013-11-04].

Tabulka 2 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Tulip Uherské Hradiště ⁹²	Oblastní charita Uherské Hradiště	osoby ve věku 12-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby v krizi, osoby ze sociálně vyloučených komunit, osoby s rizikovým způsobem života, pachatelé trestné činnosti, etnické menšiny	20 klientů/den
Zrnko Vsetín ⁹³	Charita Vsetín	děti a mládež ve věku 6-18 let v nepříznivé a obtížné životní situaci, nebo žijí v sociálně vyloučených komunitách, příslušníci etnických menšin	15 klientů
Salesiánský klub mládeže Zlín ⁹⁴	Salesiánský klub mládeže Zlín	děti a mládež ve věku 11-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	50 klientů/den
Rubikon Vsetín ⁹⁵	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	děti a mládež ve věku 6-26 let ohrožené vyloučením ze společnosti vlivem chudoby, nízkého vzdělání, místem bydlení, odlišnými hodnotami a způsoby chování, příslušníci etnických či národnostních skupin v obtížných životních situacích, osoby hledající prostor pro trávení svého volného času	50 uživatelů/den
Občanské sdružení R-EGO Slavičín	Občanské sdružení R-EGO	děti a mládež ve věku 6-15 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	12 klientů současně přítomných v zařízení
Centrum Archa Vsetín ⁹⁶	Občanské sdružení Na Cestě	děti a mládež ve věku 15-26 let ohrožené sociálně patologickými jevy	140 klientů/rok; kapacita 30 osob
Středisko Naděje Vizovice	Naděje, o.s.	děti a mládež ve věku 6-15 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	30 osob
Nízkoprahové zařízení KamPak? Slavičín ⁹⁷	Vzdělávací, sociální a kulturní středisko při Nadaci Jana Pivečky, o.p.s.	děti a mládež ve věku 15-26 let ohrožené sociálně patologickými jevy	12 klientů současně přítomných v zařízení
Šlikr – nízkoprahový klub pro mládež Otrokovice ⁹⁸	Unie Kompas	děti a mládež ve věku 10-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	40 klientů
T klub – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Zlín ⁹⁹	Unie Kompas	děti a mládež ve věku 9-21 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	20 osob v daný okamžik

3) Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi mají terénní, popř. ambulanti formu. Jsou poskytované rodině s dítětem, jehož vývoj je ohrožen v důsledku

⁹² Srov. dostupné na URL: <<http://klubtulip.cz/charita-uh>>. [cit. 2013-11-04].

⁹³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.vsetin.caritas.cz/charitni-sluzby/15-nizkoprahove-zarizeni-pro-deti-a-mladez-zrnko.html>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://zlin.sdb.cz/skm-zlin/>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievsetin.cz/sluzby-pro-rodice-deti-a-mladez/nizkoprahovy-klub-rubikon/>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.centrumarcha.cz/naceste-cinnost1.aspx>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.dokampaku.cz/>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://unko.cz/index.php/slikr/co-je-slikr>>. [cit. 2013-11-04].

⁹⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://unko.cz/index.php/t-klub/stredisko-pod-stranemi>>. [cit. 2013-11-04].

dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat. Uživatelům jsou poskytovány výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti, dále zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 3 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Charitní dům – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Kroměříž	Oblastní charita Kroměříž	rodiny s dítětem/děťmi bez omezení věku	8 klientů; terénní: 2–3 uživatelé/den, ambulantní: 6–8 uživatelů/den
SASanky Valašské Meziříčí ¹⁰⁰	Charita Valašské Meziříčí	rodiny s nezaopatřenými dětmi max. do ukončení jejich středoškolského studia, které potřebují podporu při obnově svých základních funkcí, osoby usilující o navrácení dětí z ústavní výchovy	37 rodin
Terénní služba rodinám s dětmi Otrokovice ¹⁰¹	Charita sv. Anežky Otrokovice	rodiny, osamělí rodiče s dětmi/dítětem do 18 let věku	1 pracovník/5 rodin/měsíc; 4 pracovnice
Maltéžská pomoc Uherské Hradiště	Maltéžská pomoc	rodin s dětmi a mládeží do 18 let (ve výjimečných případech do 26 let)	10 klientů/den
Mozaika Vsetín	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	rodiny s dětmi ve věku 3-18 let, žijící dlouhodobě v krizové sociální situaci	max. 40 rodin
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Vsetín ¹⁰²	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o.p.s.	rodiny s dítětem/děťmi bez omezení věku	20 klientů - max. počet rodin v jednom časovém období
Pobočka Fondu ohrožených dětí Kroměříž ¹⁰³	Fond ohrožených dětí	děti a mládež ve věku 6-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děťmi, dospělé osoby od 27 let bez omezení horní hranice věku	500 klientů
Pobočka Fondu ohrožených dětí Zlín ¹⁰⁴	Fond ohrožených dětí	děti a mládež ve věku 6-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děťmi, dospělé osoby od 27 let bez omezení horní hranice věku	50 rodin/rok

¹⁰⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/?q=sasanky>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/terenni-sluzba-rodinam-s-detmi>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰² Srov. dostupné na URL: <http://www.azylovydum.cz/azylovy_dum>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.klokanky.cz/kromeriz.swf>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://zlinfod.webnode.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

- 4) **Odborné sociální poradenství** je poskytováno dle potřeb jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí. Zahrnuje také sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společnostmi. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek. V rámci služby mohou uživatelé využívat sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 4 Odborné sociální poradenství

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Rodina svatě Zdislavy Hutisko-Solanec ¹⁰⁵	Rodina svatě Zdislavy, o.s.	pěstounské rodiny s dítětem/děti, děti a mládež ve věku 6-26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy	667 intervencí/rok; (30 min. jednání)
Luisa – středisko komplexní péče pro rodinu, školu a duševní zdraví Uherský Brod ¹⁰⁶	Luisa, občanské sdružení	manželé, partneři, rodiny, jednotlivci při řešení osobních problémů a krizí	5 intervencí/den; (30 min. jednání)
Logos – poradna pro děti, dospívající a jejich rodiče Zlín ¹⁰⁷	Unie Kompas	děti a dospívající ve věku 7-21 let v nepříznivé sociální situaci, děti s příznaky syndromu ADHD (hyperaktivita s poruchou pozornosti), ADD (porucha pozornosti bez hyperaktivity), rodiče a jiní blízcí rodinní příslušníci uživatele	5 klientů /pracovník/den; (30 min. jednání)

- 5) **Sociální rehabilitace**, soubor aktivit, které mají vést u osob k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem činností pro samostatný život. Sociální rehabilitace je poskytována formou terénních a ambulantních služeb, nebo pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb. Uživatelé ambulantní nebo terénní formy se učí dovednostem pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalším činnostem potřebných k sociálnímu začlenění. Dále služby umožňují zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, nabízí výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Služby poskytované

¹⁰⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.rodina-zdislavy.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.luisa-centrum.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁰⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://unko.cz/index.php/logos/co-je-poradna-logos>>.[cit. 2013-11-04].

pobytovou formou zajišťují uživatelům ubytování, stravování, poskytují podmínky pro osobní hygienu, popř. pomoc při osobní hygieně.

Tabulka 5 Sociální rehabilitace

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Zařízení Fondu ohrožených dětí Klokánek v Kroměříži	Fond ohrožených dětí	sociálně ohrožené děti ve věku 0-18 let	5 bytů 3 + kk.; 20 lůžek
Zařízení Fondu ohrožených dětí Klokánek 2 v Kroměříži	Fond ohrožených dětí	sociálně ohrožené děti ve věku 0-18 let	7 bytů 3 + kk.; 28 lůžek

- 6) **Terénní programy**, terénní služby, určené osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy; jedná se o problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách aj. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně. Uživatelům nabízí zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 6 Terénní programy

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Klíč – terénní práce s dětmi a mládeží Zlín	Unie Kompas	děti a mládež ve věku 9-21 let ohrožené delikvencí	15 kontaktů/den (10 min jednání)

2.2.2 Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Sociální vyloučení podle Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. je vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti s nemožností se do něho zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.¹⁰⁸ V *Katalogu sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* jsou osoby ohrožené sociálním vyloučením prezentovány jako heterogenní skupina, kterou je možné rozčlenit do níže uvedených podskupin:

- osoby užívající návykové látky,
- osoby bez přístřeší,
- osoby propuštěné z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody,
- osoby propuštěné ze školského zařízení pro výkon ústavní ochranné výchovy,
- osoby odcházející z pěstounské péče z důvodu dosažení zletilosti,

¹⁰⁸ Srov. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13640/z_108_2006.pdf>.

- nezaměstnaní, osoby trpící chudobou,
- osoby nacházející se v okamžité nebo dlouhodobé krizové situaci.¹⁰⁹

Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením ve Zlínském kraji poskytují tyto organizace:¹¹⁰

- 1) **Azylové domy** nabízejí pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci, spojené se ztrátou bydlení. Klientům je poskytována strava nebo pomoc při zajištění stravy, ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 7 Azylové domy

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Azylové zařízení a nízkoprahové centrum pro muže bez přístřeší Zlín ¹¹¹	Oblastní spolek ČČK Zlín	muži bez přístřeší, starší 18 let	14 míst
Azylový dům Elim Vsetín ¹¹²	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	muži bez přístřeší, starší 18 let	32 míst
Azylový dům pro muže Kroměříž	Azylový dům pro muže, o.p.s.	osoby od 18 let bez přístřeší, ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby v krizi, vedoucí rizikový způsob života nebo tímto způsobem života ohrožené, pachatelé trestné činnosti	45 míst
Azylový dům svatého Vincence Staré Město ¹¹³	Oblastní charita Uherské Hradiště	muži na okraji společnosti ve věku 18 až 65 let, osoby bez přístřeší, bez základního zabezpečení, osoby navracející se z protialkoholních léčeben, z výkonu trestu odnětí svobody, ze školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy po dosažení zletilosti, osoby v krizi a lidem žijící na ulici	30 míst
Sociální poradna s azylovým bydlením Uherské Hradiště	Oblastní charita Uherské Hradiště	muži a ženy ve věku 18 - 60 let bez přístřeší, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby v krizi	21 míst
Samaritán – služby pro lidi bez domova Otrokovice ¹¹⁴	Charita sv. Anežky Otrokovi-ce	muži od 18 let v nepříznivé sociální situaci, která je spojena se ztrátou bydlení	37 míst

¹⁰⁹ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* [online], s. 83. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

¹¹⁰ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením* [online], s. 81-155. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>

¹¹¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cervenkykriz.zlin.cz/azylov-zarizeni.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹¹² Srov. dostupné na URL: <<http://www.elimvsetin.cz/azylovoy-dum-elim>>. [cit. 2013-11-04].

¹¹³ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/azylovoy-dum-sv--vincence>>. [cit. 2013-11-04].

- 2) **Domy na půl cesty** poskytují pobytové služby zpravidla osobám do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě osobám z jiných zařízení pro péči o děti a mládež a osobám, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Klientům je k dispozici ubytování, zprostředkován kontakt se společenským prostředím a sociálně terapeutická činnost, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 8 Domy na půl cesty

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Byt na půl cesty Elim Vsetín	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	zletilí muži bez střechy nad hlavou, v tíživé životní situaci; muži vracející se z výkonu trestu, protialkoholické léčebny, nemocnice, muži propuštění z dětských domovů po dosažení 18 let věku; muži bez bydlení.	Byt 1 + 1 s 2 lůžky
Dům Pod křídly – dům na půl cesty Valašské Meziříčí	Občanské sdružení Pod křídly	osoby od 18 do 26 let věku, opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče	20 míst

- 3) **Kontaktní centra** jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek. Klientům jsou poskytovány podmínky pro osobní hygienu, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 9 Kontaktní centra

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
K centrum Zlín ¹¹⁵	Občanské sdružení Onyx	děti od 11 let a osoby do 64 let, osoby drogově závislé, ohrožené delikvencí, osoby bez přístřeší a rodičů a partnerů drogově závislých	400 uživatelů/rok, 5 000 kontaktů /rok (10 min. jednání)
Kontaktní a poradenské centrum Plus Kroměříž ¹¹⁶	Oblastní charita Kroměříž	osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby drogově závislé, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby žijící rizikovým způsobem života, rodinní příslušníci a blízcí těchto osob	350 uživatelů/rok, 4 000 kontaktů /rok (10 min. jednání)

¹¹⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/azylovy-dum-samaritan-otrokovice>>.[cit. 2013-11-04].

¹¹⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.os-onyx.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹¹⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://kontaktni-centrum-plus.webnode.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

Kontaktní centrum Charáč Uherské Hradiště ¹¹⁷	Sdružení Podané ruce, o.s.	osoby starší 18 let, ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	ambulantní: 15 klientů/den, terénní: 10 klientů/den
Kontaktní centrum Klíč Vsetín ¹¹⁸	Agarta, o.s.	osoby ohrožené drogovou závislostí nebo na drogách závislé, tj. uživatelé návykových látek i osoby jim blízké (rodiče, partneři aj.)	350 uživatelů/rok, 4 000 kontaktů/rok (10 min. jednání)

- 4) **Krizová pomoc** je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu pro osoby, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života a jsou neschopny ji samy řešit. Klientům jsou poskytovány služby ubytování (na omezenou dobu, max. 7 dní), stravování, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 10 Krizová pomoc

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Charita Holešov ¹¹⁹	Charita Holešov	osoby v krizi, bez přístřeší, oběti domácího násilí, příslušníci etnických menšin; z hlediska věku mladí dospělí (19–26 let), dospělí (27–64 let) a mladší senioři (65–80 let)	2 lůžka, 7 intervencí/den (30 min. jednání)

- 5) **Nízkoprahová denní centra** poskytují ambulantní, příp. terénní, služby pro osoby bez přístřeší, které zahrnují pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 11 Nízkoprahová denní centra

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Azylové zařízení a nízkoprahové centrum pro muže bez přístřeší Zlín ¹²⁰	Oblastní spolek ČČK Zlín	osoby starší 18 let bez přístřeší, osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby vracející se z výkonu trestu	průměrně 5 uživatelů denně

¹¹⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.podaneruce.cz/programy-a-pece/kontaktne-centra/kontaktne-centrum-charac-uherske-hradiste/>>.[cit. 2013-11-04].

¹¹⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.agarta.cz/kontaktne-centrum.htm>>.[cit. 2013-11-04].

¹¹⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charitaholesov.ic.cz/kp.htm>>.[cit. 2013-11-04].

¹²⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cervenyriz.zlin.cz/azyl-zarizeni.html>>.[cit. 2013-11-04].

Azylový dům pro muže Kroměříž	Azylový dům pro muže, o.p.s.	muži i ženy starší 18 let bez přístřeší, osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody	průměrně 15 uživatelů denně
Denní centrum Elim Vsetín ¹²¹	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	osoby bez přístřeší starší 18 let, které žijí a přespávají mimo klasické ubytovací kapacity a zpravidla nevyužívají jiné pobytové sociální služby	okamžitá kapacita 8 osob; celková kapacita 36 klientů se smlouvou
Denní centrum Valašské Meziříčí ¹²²	Charita Valašské Meziříčí	osoby od 18 let bez domova, bez přístřeší	15 uživatelů (denní pobyt)
Nízkoprahové denní centrum sv. Vincence Uherský Brod ¹²³	Oblastní charita Uherský Brod	osoby bez přístřeší starší 18 let	10 uživatelů (denní pobyt)

6) Sociální rehabilitace je soubor specifických činností, poskytovaných formou terénních a ambulantních služeb, směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to pomocí rozvoje jejich specifických schopností a dovedností, posilování návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností.

Klientům jsou zajišťovány tyto činnosti: nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností k sociálnímu začlenění; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. V pobytových službách je uživatelům poskytováno ubytování, strava a pomoc při osobní hygieně.

Tabulka 12 Sociální rehabilitace

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Úsek služeb pro lidi ohrožené sociálním vyloučením – Sociální rehabilitace Atta Valašské Meziříčí ¹²⁴	Charita Valašské Meziříčí	osoby bez přístřeší a v krizi starší 18 let	ambulantní: 4 intervence/den (30 min. jednání), terénní: 2 intervence/den (30 min. jednání)

¹²¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.elimvsetin.cz/denni-centrum-elim>>. [cit. 2013-11-04].

¹²² Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/sluzby/denni-centrum.htm>>. [cit. 2013-11-04].

¹²³ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/krizove-centrum-uhersky-brod>>. [cit. 2013-11-04].

¹²⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/sluzby/atta.htm>>. [cit. 2013-11-04].

- 7) **Noclehárny** poskytují osobám bez přístřeší ambulantní služby ve formě hygienického zařízení a přenocování.

Tabulka 13 Noclehárny

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Azylové zařízení a nízkoprahové centrum pro muže bez přístřeší Zlín ¹²⁵	Oblastní spolek ČČK Zlín	osoby starší 18 let bez přístřeší, dlouhodobě nezaměstnané, vracející se z výkonu trestu, osoby v krizi	6 lůžek
Azylový dům pro muže Kroměříž	Azylový dům pro muže, o.p.s.	muži starší 18 let bez přístřeší	4 lůžka
Noclehárna Elim Vsetín ¹²⁶	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	muži starší 18 let bez přístřeší	12 klientů/noc
Noclehárna Valašské Meziříčí ¹²⁷	Charita Valašské Meziříčí	muži a ženy ve věku od 18 let bez domova, bez přístřeší	20 klientů/noc
Samaritán – služby pro lidi bez domova Otrokovice ¹²⁸	Charita sv. Anežky Otrokovice	muži od 18 let v nepříznivé sociální situaci, která je spojena se ztrátou bydlení	4 lůžka

- 8) **Telefonická krizová pomoc** je terénní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví, života nebo v jiné obtížné životní situaci a nejsou schopny ji řešit vlastními silami.

Tabulka 14 Telefonická krizová pomoc

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Vsetín	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o.p.s.	osoby v krizi bez omezení věku	600 hovorů/rok

- 9) **Terénní programy** jsou poskytovány osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, např. uživatelé návykových nebo omamných psychotropních látek, lidé bez přístřeší a žijící v sociálně vyloučených komunitách, aj. Cílem služby, která je poskytována většinou anonymně, je vyhledávat tyto osoby a minimalizovat rizika jejich způsobu života.

Tabulka 15 Terénní programy

Název	Poskytovatel služby	Cílová skupina	Kapacita
Azylové zařízení a nízkoprahové centrum pro muže bez přístřeší Zlín ¹²⁹	Oblastní spolek ČČK Zlín	osoby starší 18 let, které skončily na ulici, bez přístřeší, ohrožené skupiny osob	2 kontakty/den

¹²⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cervenkykriz.zlin.cz/nocleharna.html>>.[cit. 2013-11-04].

¹²⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.elimvsetin.cz/nocleharna-elim>>.[cit. 2013-11-04].

¹²⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/sluzby/nocleharna.htm>>.[cit. 2013-11-04].

¹²⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/nocleharna-samaritan>>.[cit. 2013-11-04].

¹²⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cervenkykriz.zlin.cz/terenni-cinnost.html>>.[cit. 2013-11-04].

Samaritán – služby pro lidi bez domova Otrokovice ¹³⁰	Charita sv. Anežky Otrokovice	muži a ženy od 18 let bez přístřeší, osoby v krizi a žijící v sociálně vyloučených komunitách; osoby, s rizikovým způsobem života	2000 kontaktů/rok
Streetwork Zlín ¹³¹	Občanské sdružení Onyx	osoby ohrožené závislostí na návykových látkách ve věku od 11 let bez omezení horní hranice věku	15 klientů/den
Terénní práce Elim Vsetín ¹³²	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	osoby starší 18 let v krizi, bez přístřeší – žijící na ulici, v sociálně nevhodných lokalitách	6 klientů/den
Kontaktní a poradenské centrum PLUS ¹³³	Oblastní charita Kroměříž	osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy, drogově závislé, žijící v sociálně vyloučených komunitách, rizikovým životem	150 klientů/rok
Terénní programy Vsetín ¹³⁴	AGARTA, o.s.	pomoc osobám nad 15 let užívající nealkoholické drogy a jejich rodinám	1 pracovník max. na 6 klientů
Úsek služeb pro lidi ohrožené sociálním vyloučením – Terénní služba Domino Valašské Meziříčí ¹³⁵	Charita Valašské Meziříčí	osoby starší 18 let v krizi, bez přístřeší – žijící na ulici, v sociálně nevhodných lokalitách.	6 klientů/den

2.2.3 Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením

V *Katalogu sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením* je za **zdravotní postižení** považováno tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady dělají nebo mohou dělat osobu závislou na pomoci jiné osoby. Takto vymezená cílová skupina zahrnuje osoby bez omezení věku, tzn. i děti se zdravotním postižením, resp. rodiny s dítětem se zdravotním postižením. Osobám se zdravotním postižením jsou poskytovány služby pobytové (např. chráněné bydlení, týdenní stacionáře nebo domovy pro osoby se zdravotním postižením), ambulantní (např. sociálně terapeutické dílny) nebo terénní (např. osobní asistence).¹³⁶

¹³⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/terenni-program-samaritan>>.[cit. 2013-11-04].

¹³¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.os-onyx.cz/streetwork/>>.[cit. 2013-11-04].

¹³² Srov. dostupné na URL: <<http://www.elimvsetin.cz/terenni-prace-elim>>.[cit. 2013-11-04].

¹³³ Srov. dostupné na URL: <<http://kontaktni-centrum-plus.webnode.cz/programy/>>.[cit. 2013-11-04].

¹³⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.agarta.cz/terenni-programy.htm>>.[cit. 2013-11-04].

¹³⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/?q=domino>>.[cit. 2013-11-04].

¹³⁶ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením* [online], s. 169. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením jsou ve Zlínském kraji poskytovány těmito nestátními neziskovými organizacemi:¹³⁷

- 1) **Centra denních služeb** poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služby zahrnují pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 16 Centra denních služeb

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Denní centrum Maják Slavičín ¹³⁸	Charita sv. Vojtěcha Slavičín	děti a mládež ve věku 7-26 let s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	8 klientů
Denní centrum sv. Ludmily Uherské Hradiště ¹³⁹	Oblastní charita Uherské Hradiště	osoby starší 18 let s mentálním a kombinovaným postižením v pásmu lehké až středně těžké mentální retardace	16 klientů
Centrum sociálních služeb Ergo Zlín ¹⁴⁰	Centrum služeb postiženým Zlín, o.p.s.	osoby od 18 let s mentálním a kombinovaným zdravotním postižením	23 klientů
Centrum denních služeb Senior Otrokovice ¹⁴¹	Senior Otrokovice	senioři a osoby s tělesným postižením starší 27 let bez omezení horní hranice věku	10 klientů
IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže „Chceme žít s vámi“ Zlín ¹⁴²	IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže „Chceme žít s vámi“ Zlín, o.s.	dospělí ve věku 19-40 let s lehkým až středně těžkým mentálním postižením, popř. s přidruženým znevýhodněním lehčího typu – zrakovým, sluchovým, tělesným, psychiatrickým; osoby s ukončeným speciálním vzděláním v nepříznivé sociální situaci z důvodu snížené soběstačnosti a sebeobsluhy	30 klientů

¹³⁷ Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením* [online], s. 167-331. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

¹³⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://slavicin.charita.cz/denn-centrum-maj-k/>>.[cit. 2013-11-04].

¹³⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/denni-centrum-sv--ludmily>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://ergo-sluzby.webnode.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.senior-otrokovice.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴² Srov. dostupné na URL: <<http://www.slunecnicezlin.cz/socialni-sluzby/>>.[cit. 2013-11-04].

- 2) **Denní stacionáře**, ambulantní služby, určené osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku nebo zdravotního postižení a osobám s chronickým duševním onemocněním; jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Uživatelům je ve službě zajišťována pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, dále poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 17 Denní stacionáře

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko Cesta Uherské Hradiště ¹⁴³	Diakonie ČCE – středisko Cesta	děti a mládež ve věku 6-30 let s kombinovaným a mentálním postižením	14 klientů
Denní stacionář – Středisko Naděje Vsetín – Rokytnice ¹⁴⁴	Naděje, o.s.	osoby ve věku 16-64 let s mentálním, kombinovaným a zdravotním postižením	20 klientů
Denní stacionář – Středisko Naděje Vsetín – Sychrov ¹⁴⁵	Naděje, o.s.	osoby od 16 let s mentálním, kombinovaným a zdravotním postižením	22 klientů
Denní stacionáře – Dům Naděje Otrokovice ¹⁴⁶	Naděje, o.s.	osoby ve věku 16-64 let s mentálním, zdravotním a kombinovaným postižením	7 klientů
Denní stacionář – Anděl Kelč ¹⁴⁷	Občanské sdružení Anděl	osoby starší 18 let s tělesným, mentálním a kombinovaným postižením	10 klientů
Denní stacionář pro klienty s mentálním postižením a duševním onemocněním Zlín ¹⁴⁸	Hvězda, o.s.	osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním.	45 klientů

- 3) **Domovy pro osoby se zdravotním postižením** poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Nezaopatřeným dětem v domovech poskytují osobní vybavení (prádlo, šatstvo a obuv), drobné předměty denní osobní potřeby a některé služby (stříhání vlasů, pedikúra). Domovy uživatelům zajišťují ubytování, stravování, pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmí-

¹⁴³ Srov. dostupné na URL: <<http://strediskocesta.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁴ Srov. dostupné na URL: <http://www.nadeje.cz/vsetin/ds_rokytnice.html>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁵ Srov. dostupné na URL: <http://www.nadeje.cz/vsetin/ds_sychrov.html>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁶ Srov. dostupné na URL: <http://www.nadeje.cz/otrokovice/denni_stacionar.html>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.kelc.cz/spolky-sdruzeni/os-andel>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁴⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.senior-otrokovice.cz/index.php?page=catal&group=5&recid=13&curr=0&lang=CZ>>.[cit. 2013-11-04].

nek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. V daném typu domovů může být vykonávána také ústavní výchova nebo předběžné opatření.

Tabulka 18 Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Dům Naděje Otrokovice ¹⁴⁹	Naděje, o.s.	osoby ve věku 11-64 let s mentálním, kombinovaným a zdravotním postižením	34 lůžek
Dům pokojného stáří Nedašov ¹⁵⁰	Naděje, o.s.	osoby od 27 let se zdravotním postižením	15 lůžek

- 4) Chráněné bydlení,** pobytová služba, je určena osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění a proto jejich situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popř. individuálního bydlení. Uživatelům je poskytnuto ubytování, stravování, dále pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 19 Chráněné bydlení

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Dům Naděje Otrokovice ¹⁵¹	Naděje, o.s.	osoby ve věku 19-64 let s mentálním a kombinovaným postižením	6 bytů 1 + kk; 12 klientů
Dům Naděje Zlín ¹⁵²	Naděje, o.s.	osoby od 19 let s mentálním a kombinovaným postižením	15 lůžek
Chráněné bydlení Senior Otrokovice ¹⁵³	Senior Otrokovice	osoby od 27 let bez omezení horní hranice věku s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením	109 lůžek

¹⁴⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/otrokovice/domov.html>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁵⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valasskeklobouky.cz/dum-pokojneho-stari-nadeje-nedasov/os-12273/p1=24767>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁵¹ Srov. dostupné na URL: <http://www.nadeje.cz/otrokovice/chanene_bydleni.html>.[cit. 2013-11-04].

¹⁵² Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/zlin/index.php?show=stranka&id=3-Dum-Nadeje-Zlin-CHANENE-BYDLENI>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁵³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.seniorotrokovice.cz/index.php?page=catal&group=3&recid=11&curr=0&lang=CZ>>.[cit. 2013-11-04].

Chráněné bydlení Zlín	Hvězda, o.s.	osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením a osoby s tělesným postižením	7 lůžek

- 5) **Odborné sociální poradenství** je poskytováno dle potřeb jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí. Poradenství se vztahuje i na osoby, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek. Služba uživatelům zahrnuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 20 Odborné sociální poradenství

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Intrope Zlín	Intrope, o.s.	osoby v nepříznivé sociální situaci.	3 intervence/den; (30 min jednání)
Středisko Odborné sociální poradenství Napajedla	Via vitae	osoby se zdravotním postižením, děti od předškolního věku (již od 2 let), děti a mládeži v období školní docházky, mladiství, dospělí	9 intervencí/ den (30 min jednání)

- 6) **Odlehčovací služby**, terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem těchto sociálních služeb je umožnit pečujícím fyzickým osobám nezbytný odpočinek. Služby uživatelům tvoří pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, v případě pobytové služby ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Tabulka 21 Odlehčovací služby

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Domov pokojného stáří Boršice ¹⁵⁴	Oblastní charita Uherské Hradiště	osoby se zdravotním, tělesným postižením, s chronickým onemocněním, senioři	31 lůžek
Diakonie Českobratrské církve evangelické – Hospic Citadela Valašské Meziříčí	Diakonie ČCE – Hospic Citadela	osoby s jiným zdravotním postižením	36 lůžek
Centrum Auxilium Vsetín ¹⁵⁵	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, klub Auxilium, o.s.	osoby ve věku 1-40 let ve svém vývoji ohrožené: tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením	8 klientů/den
Domov Jitka Vsetín ¹⁵⁶	Domov Jitka	děti a mládež ve věku 10-26 let s chronickým duševním onemocněním a s mentálním postižením	10 lůžek

7) **Osobní asistence**, terénní služba poskytovaná bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje, je určena osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Uživatelům jsou zajišťovány základní činnosti týkající se pomoci při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu a při osobní hygieně, pomoci při zajištění stravy a chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 22 Osobní asistence

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Centrum osobní asistence Uherské Hradiště ¹⁵⁷	Oblastní Charita Uherské Hradiště	lidé bez omezení věku se zdravotním postižením	4 klienti/den
Centrum osobní asistence Valašské Meziříčí ¹⁵⁸	Charita Valašské Meziříčí	lidé ve věku od 6 let s tělesným, mentálním a kombinovaným postižením	6 klientů/den
Osobní asistence Kroměříž ¹⁵⁹	Oblastní charita Kroměříž	osoby ve věku od 19 let se zdravotním postižením	8 klientů/den
Osobní asistence Slavičín ¹⁶⁰	Charita sv. Vojtěcha Slavičín	osoby ve věku 7-26 let se zdravotním, tělesným, mentálním a kombinovaným postižením	3 klienti/den

¹⁵⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/domov-pokojneho-stari-borsice-a-odlehcovaci-sluzba>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁵⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://auxilium.cz/odlehcovaci-sluzby.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁵⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.domovjitka.cz/>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁵⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/centrum-osobni-asistence>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁵⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/?q=centrum-osobni-asistence>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁵⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.kromeriz.charita.cz/osobni%20asistence.htm>>. [cit. 2013-11-04].

Osobní asistenční služba Bystřice pod Hostýnem ¹⁶¹	Oblastní charita Bystřice pod Hostýnem	osoby se sníženou soběstačností; senioři a dospělí se zrakovým nebo tělesným postižením	2 klienti/den
Středisko Naděje Vsetín – Rokytnice ¹⁶²	Naděje, o.s.	osoby věku 27-80 let s mentálním, tělesným, zdravotním a kombinovaným postižením	2 klienti/den
Centrum Auxilium Vsetín ¹⁶³	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, klub Auxilium, o.s.	osoby ve věku 3-40 let ve svém vývoji ohroženy: mentálním, tělesným, kombinovaným postižením, autismem	35 klientů; z toho 12 klientů/den
Podané ruce – Projekt Osobní asistence Frýdek-Místek ¹⁶⁴	Podané ruce, o. s. – Projekt OsA Frýdek-Místek	senioři a osoby se zdravotním postižením bez omezení věku	170 uživatelů
Handicap (?) Zlín ¹⁶⁵	Handicap (?) Zlín	osoby ve věku od 19 let s tělesným postižením, chronickým onemocněním, senioři potřebující z důvodu věku či zdravotního stavu pomoc jiné osoby	9 klientů/den

8) Raná péče, terénní služba, popř. doplněná ambulantní formou, je určena pro dítě a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Nabídka zahrnuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 23 Raná péče

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko Cesta Uherské Hradiště ¹⁶⁶	Diakonie ČCE – středisko Cesta	rodiny s dítětem/děťmi s mentálním, pohybovým a kombinovaným postižením od narození do 7 let	3 rodiny týdně
Středisko rané péče Educo Zlín ¹⁶⁷	Středisko rané péče Educo Zlín, o.s.	rodiny s dítětem/děťmi od narození do 4 let, 7 let s mentálním, pohybovým nebo kombinovaným postižením	90 rodin
Centrum Auxilium Vsetín ¹⁶⁸	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, klub Auxilium, o.s.	rodiny s dítětem/děťmi ve věku do 7 let se zdravotním postižením	20 rodin

¹⁶⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://slavicin.charita.cz/osobni-asistence-slavicin>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.bystriceph.charita.cz/nase-sluzby/osobni-asistence>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶² Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/vsetin/oa.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶³ Srov. dostupné na URL: <<http://auxilium.cz/osobni-asistence.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://podane-ruce-projekt-osa.webnode.cz/>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.handicap.cz/>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://strediskocesta.cz/nase-sluzby/poradna-rane-pece/>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.ranapecezlin.cz/>>. [cit. 2013-11-04].

- 9) **Sociálně terapeutické dílny**, ambulantní forma služby, jsou poskytovány osobám se sníženou soběstačností, které není možné z důvodu zdravotního postižení umístit na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie. Uživatelům je zajišťována pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při jejím zajištění, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.

Tabulka 24 Sociálně terapeutické dílny

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Terapeutická dílna sv. Justiny Uherský Brod ¹⁶⁹	Oblastní charita Uherský Brod	osoby ve věku 15-65 let mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	14 klientů v jeden okamžik
Dům Naděje Otrokovice ¹⁷⁰	Naděje, o.s.	osoby ve věku 15-64 let s mentálním, zdravotním a kombinovaným postižením	17 klientů
Dům Naděje Zlín ¹⁷¹	Naděje, o.s.	dospělé osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením	40 klientů
Středisko Naděje Zlín	Naděje, o.s.	dospělé osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením	15 klientů
Kamarád – sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených dětí a mládeže Rožnov pod Radhoštěm ¹⁷²	Kamarád – sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených dětí a mládeže	osoby od 16 let s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením	28 klientů
Sociálně terapeutické dílny pro klienty s mentálním postižením a duševním onemocněním Zlín	Hvězda, o.s.	osobám od 18 let se zdravotním postižením	42 klientů

- 10) **Sociální rehabilitace**, soubor specifických činností, které směřují k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním jejich návyků a nácvikem výkonů běžných, pro samostatný život. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních, ambulantních nebo pobytových služeb. Příjemci služby získávají doved-

¹⁶⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://auxilium.cz/rana-pece.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁶⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/terapeuticka-dilna-sv-justiny/>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁷⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/otrokovice/std.html>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁷¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/zlin/index.php?show=stranka&id=4-Dum-Nadeje-Zlin-socialne-terapeuticka-dilna>>. [cit. 2013-11-04].

¹⁷² Srov. dostupné na URL: <<http://www.domovkamarad.cz/kontakt.htm>>. [cit. 2013-11-04].

ností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, účastní se výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností. Sociální rehabilitace poskytovaná pobytovou formou, obsahuje navíc poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Tabulka 25 Sociální rehabilitace

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Camino Centrum sociální rehabilitace Vsetín ¹⁷³	Charita Vsetín	dospělé osoby ve věku 18-64 let s dlouhodobým duševním onemocněním	ambulantní: 14 klientů; terénní: 8 klienti
Labyrint Uherské Hradiště ¹⁷⁴	Oblastní charita Uherské Hradiště	osoby starší 18 let s duševním onemocněním z okruhu psychotických onemocnění a s psychosociálními problémy; osoby se schizofrenním onemocněním	ambulantní: 20 klientů; terénní: 2 klienti
Sociální rehabilitace Elim Vsetín	Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Vsetín, o.s.	osoby od 16 let se zdravotním postižením, osoby v krizi, příslušníci národnostních menšin	ambulantní: 7 klientů; terénní: 3 klienti
Sociální centrum denních aktivit Iskéřka Rožnov pod Radhoštěm ¹⁷⁵	Iskéřka, o.s.	osoby od 18 let s chronickým duševním onemocněním a osoby v psychické krizi	ambulantní: 11 klientů; terénní: 1 klient
Centrum sociálních služeb Horizont Zlín ¹⁷⁶	Centrum služeb postiženým Zlín, o.p.s.	osoby s duševním onemocněním starší 18 let	ambulantní: 8 klientů; terénní: 2 klienti
Ergo Uherské Hradiště ¹⁷⁷	Centrum služeb postiženým Zlín, o.p.s.	osoby od 18 let s mentálním postižením	ambulantní: 12 klientů
Horizont Kroměříž ¹⁷⁸	Centrum služeb postiženým Zlín, o.p.s.	osoby od 27 let s chronickým duševním onemocněním	ambulantní: 15 klientů; terénní: 2 klienti
Tyfloservis – Krajské ambulantní středisko Zlín ¹⁷⁹	Tyfloservis, o.p.s.	osoby od 15 let se zrakovým a kombinovaným postižením	ambulantní: 3 klienti; terénní: 2 klienti

¹⁷³Srov. dostupné na URL: <<http://www.vsetin.caritas.cz/charitni-sluzby/33-camino-socialni-rehabilitace.html>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/labyrint>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁵Srov. dostupné na URL: <<http://iskerka.info/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁶ Srov. dostupné na URL: <http://www.cspzlin.cz/Centrum-socialnich-sluzeb-Ergo-Zlin_36/default.aspx>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁷ Srov. dostupné na URL: <http://www.cspzlin.cz/Chranena-dilna-Ergo-Uherske-Hradiste_32/default.aspx>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁸ Srov. dostupné na URL: <http://www.cspzlin.cz/Horizont-Kromeriz_30/default.aspx>.[cit. 2013-11-04].

¹⁷⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.tyfloservis.cz/vz2001/17zlin.php>>.[cit. 2013-11-04].

11) **Týdenní stacionáře** poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Uživatelům jsou ve službě zajišťovány tyto základní činnosti poskytnutí ubytování a stravování, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu a pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 26 Týdenní stacionáře

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Dům Naděje Otrokovi- ce ¹⁸⁰	Naděje, o.s.	osoby ve věku 11-64 let s mentálním, zdravotním a kombinovaným postižením	8 lůžek
Domov Jitka Vsetín ¹⁸¹	Domov Jitka, o.s.	osoby ve věku 10-65 let s kombinovaným a s mentálním postižením	10 lůžek

2.2.4 Sociální služby pro seniory

V *Katalogu sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením* poskytovatelé sociálních služeb pro **seniory** reagují nabídkou zdravotní a sociální péče na postupnou ztrátu soběstačnosti, která je typickým znakem stáří. V případech, kdy mohou senioři ještě zůstat ve svém přirozeném domácím prostředí, nabízejí služby ambulantní (např. centra denních služeb, denní stacionáře) nebo terénní (např. osobní asistence). Pokud zdravotní stav seniorů vyžaduje nepřetržitou péči, jsou jim určeny služby v pobytové formě (např. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem).

Sociální služby pro seniory jsou ve Zlínském kraji poskytovány těmito nestátními neziskovými organizacemi:¹⁸²

1) **Centra denních služeb** poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Uživatelům nabízí pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti, zprostřed-

¹⁸⁰ Srov. dostupné na URL: <http://www.nadeje.cz/otrokovice/tydenni_stacionar.html>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.domovjitka.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸² Srov. *Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením* [online], s. 23-165. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

kování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 27 Centra denních služeb

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Centrum denních služeb pro seniory Uherské Hradiště ¹⁸³	Oblastní charita Uherské Hradiště	senioři	10 klientů
Domovinka – centrum denních služeb pro seniory Charity Zlín ¹⁸⁴	Charita Zlín	senioři a osoby se zdravotním postižením starší 65 let	10 klientů
Pečovatelská služba Kroměříž ¹⁸⁵	Pečovatelská služba Kroměříž, o.p.s.	senioři a osoby se zdravotním postižením	8 klientů

2) **Denní stacionáře** poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. K základním činnostem, které jsou uživatelům poskytovány, patří pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 28 Denní stacionáře

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Denní stacionář Brumov-Bylnice ¹⁸⁶	Charita Valašské Klobouky	senioři a osoby se zdravotním postižením starší 27 let	10 klientů
Denní stacionář Domovinka Uherský Brod ¹⁸⁷	Oblastní charita Uherský Brod	osoby ve věku od 45 let, osoby s demencí, poruchami paměti a sníženou schopností orientace v rozsahu, který neumožňuje nebo ztěžuje samostatný pobyt v domácím prostředí	10 klientů
Denní stacionář Luhačovice ¹⁸⁸	Charita Svaté rodiny Luhačovice	senioři a osoby se zdravotním postižením starší 19 let	6 klientů
Denní stacionář pro seniory Chvalčov ¹⁸⁹	Oblastní charita Bystřice pod Hostýnem	senioři od 65 let se sníženou soběstačností z důvodu věku nebo zdravotního postižení a jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby	10 klientů

¹⁸³ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/centrum-dennich-sluzeb-pro-seniory>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charitazlin.cz/cds/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.pecovat.cz/o-nas/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://charitavk.webnode.cz/denni-stacionar/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/denni-stacionar-domovinka/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.luhacovice.caritas.cz/DenniStacionar/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁸⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.bystriceph.charita.cz/nase-sluzby/denni-stacionar/>>.[cit. 2013-11-04].

Denní stacionář pro seniory – Vsetín ¹⁹⁰	Charita Vsetín	senioři (i mladší) se zdravotními obtížemi, kteří jsou odkázáni na druhé	10 klientů
Denní stacionář Slunečnice Halenkov ¹⁹¹	Charita svaté Rodiny Nový Hrozenkov	starší 16 let tělesně postižení a s lehkým mentálním postižením a senioři	2 uživatelé v daný okamžik, ve skupině 6 v daný okamžik
Denní stacionář Zahrada Vsetín ¹⁹²	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	osoby s chronickým onemocněním a senioři	12 klientů
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko ve Valašském Meziříčí ¹⁹³	Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko ve Valašském Meziříčí	senioři	10 klientů
Letokruhy Vsetín ¹⁹⁴	Letokruhy, o.s.	senioři postižení demencí, osoby se zdravotním postižením, osoby starší 18 let trpící kognitivními poruchami mozku	7 klientů

3) Domovy pro seniory se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Uživatelům jsou ve službě zajišťovány následující základní činnosti: poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu a při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 29 Domovy pro seniory

Název organizace	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Česká katolická charita Charitní dům Kroměříž ¹⁹⁵	Česká katolická charita	senioři, především řeholní sestry, kněží a osoby, které chtějí žít v církevním prostředí	75 lůžek
Česká katolická charita Charitní dům Velehrad	Česká katolická charita	senioři - řeholní sestry z Kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje	30 lůžek
Domov pokojného stáří Boršice ¹⁹⁶	Oblastní charita Uherské Hradiště	senioři	31 lůžek
Dům pokojného stáří Nový Hrozenkov ¹⁹⁷	Charita svaté Rodiny Nový Hrozenkov	senioři	16 lůžek

¹⁹⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.vsetin.caritas.cz/charitni-sluzby/12-denni-stacionar-pro-seniory-vsetin.html>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹¹ Srov. dostupné na URL: <<http://nhrozenkov.charita.cz/?p=stacionar>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹² Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievssetin.cz/sluzby-pro-seniory/denni-stacionar-zahrada/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievm.cz/nabizene-sluzby/denni-stacionar/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.letokruhy-vs.cz/index.php/sluzby/denni-stacionar-2>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.domov-km.cz/sluzby/>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/domov-pokojneho-stari-borsice-a-odlehovaci-sluzba>>.[cit. 2013-11-04].

Charitní domov Hluk ¹⁹⁸	Oblastní charita Uherské Hradiště	senioři	25 lůžek
Charitní domov Otrokovice ¹⁹⁹	Charita sv. Anežky Otrokovice	senioři	46 lůžek
Charitní dům pokojného stáří Valašská Bystřice ²⁰⁰	Charita Valašská Bystřice	senioři	16 lůžek
Charitní dům sv. Andělů strážných Nivnice ²⁰¹	Oblastní charita Uherský Brod	senioři	17 lůžek
Charitní dům Vlčnov ²⁰²	Oblastní charita Uherský Brod	senioři nad 65 let	15 lůžek
Charitní dům sv. Petra a Pavla Slavkov ²⁰³	Oblastní charita Uherský Brod	senioři	12 lůžek
Domov pro seniory Panny Marie Královny Choryně	Institut Krista Velekněže	senioři	15 lůžek
Domov pro seniory Efata Zlín ²⁰⁴	Moravskoslezské sdružení Církve adventistů sedmého dne	senioři a osoby se zdravotním postižením	19 lůžek
Domov pro seniory Vsetín Ohrada ²⁰⁵	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	senioři, osoby ve věku od 55 let s plným invalidním důchodem a sníženou soběstačností	32 lůžek
Dům pokojného stáří Nedašov ²⁰⁶	Naděje, o.s.	senioři nad 65 let	22 lůžek
Dům pokojného stáří Zlín ²⁰⁷	Naděje, o.s.	senioři se sníženou soběstačností	48 lůžek
Dům služeb seniorům – oddělení Domov – lůžkové zařízení pro trvalé pobyty Zlín	Hvězda, o.s.	senioři, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením	50 lůžek
Domov pro seniory Koryčany ²⁰⁸	Domov pro seniory Koryčany	senioři	19 lůžek

4) Domovy se zvláštním režimem poskytují služby osobám se sníženou soběstačností v důsledku chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, osobám se stařeckou, Alzheimerovou a ostatních typů de-

¹⁹⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://nhrozenkov.charita.cz/?p=dps>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/charitni-domov-hluk---domov-pro-seniory-a-odlehcovaci-sluzba>>.[cit. 2013-11-04].

¹⁹⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/domov-pro-seniory>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/bystrice/charitni-dum.htm>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰¹ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/charitni-dum-nivnice/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰² Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/charitni-dum-vlcnov/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰³ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/charitni-dum-slavkov/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁴ Srov. dostupné na URL:

<http://www2.casd.cz/mss/system/view.php?src=inc_socsluz_vyber&dat=domov_pro_seniory>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievsetin.cz/sluzby-pro-seniory/domov-pro-seniory-vsetin-ohrada/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valasskeklobouky.cz/dum-pokojneho-stari-nadeje-nedasov/os-12273/p1=24767>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/zlin/index.php?show=stranka&id=1-Dum-pokojneho-stari>>.[cit. 2013-11-04].

²⁰⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.dpskorycany.ic.cz/domov/index.html>>.[cit. 2013-11-04].

mencí, a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Tyto pouze pobytové služby uživatelům zajišťují poskytnutí ubytování a stravování, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu a při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 30 Domovy se zvláštním režimem

Název	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Charitní dům pokojného stáří Cetechovice ²⁰⁹	Oblastní charita Kroměříž	osoby starší 27 let s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí	38 lůžek
Domov seniorů Zlín	Hvězda, o.s.	osoby od 27 let s chronickým duševním onemocněním, chronickým onemocněním, jiným zdravotním postižením, zdravotním postižením a senioři	45 lůžek
Dům pokojného stáří Nedašov ²¹⁰	Naděje, o.s.	osoby od 27 let s chronickým duševním onemocněním, s kombinovaným, s mentálním postižením a senioři nad 65 let	13 lůžek
Dům pokojného stáří Zlín ²¹¹	Naděje, o.s.	senioři a osoby s Alzheimerovou chorobou nebo jiným druhem demence	17 lůžek

5) Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Jejich cílem je umožnit pečujícím fyzickým osobám nezbytný odpočinek. Uživatelům jsou zajišťovány tyto činnosti: pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu a při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy a ubytování v případě pobytové služby, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

²⁰⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.kromeriz.charita.cz/CHDPS%20Cetechovice1.htm>>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valasskeklobouky.cz/dum-pokojneho-stari-nadeje-nedasov/os-12273/p1=24767>>.[cit. 2013-11-04].

²¹¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.nadeje.cz/zlin/index.php?show=stranka&id=1-Dum-pokojneho-stari>>.[cit. 2013-11-04].

Tabulka 31 Odlehčovací služby

Název	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Odlehčovací služba Pohoda ²¹²	Diakonie ČCE - středisko Vsetín	senioři	4 lůžka
Dotek Vizovice ²¹³	Dotek, o.p.s.	senioři, osoby s chronickým onemocněním, osoby s demencí	pobytová: 16 lůžek; terénní: 3 klienti
Charitní domov Otrokovice ²¹⁴	Charita sv. Anežky Otrokovice	senioři	2 lůžka
Charitní dům pokojného stáří Cetechovice ²¹⁵	Oblastní charita Kroměříž	osoby s chronickým duševním onemocněním starší 27 let	4 lůžka
Letokruhy Vsetín ²¹⁶	Letokruhy, o.s.	osoby od 19 let s chronickým duševním onemocněním, s chronickým onemocněním, s jiným zdravotním postižením, s mentálním postižením, se zdravotním postižením, senioři	ambulantní i terénní: 16 klientů/rok
Odlehčovací služba Hluk ²¹⁷	Oblastní charita Uherské Hradiště	senioři	8 lůžek
Víceúčelový charitní dům Halenkov ²¹⁸	Charita svaté Rodiny Nový Hrozenkov	senioři	3 lůžka

6) Osobní asistence je terénní služba pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a jejich situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí klientů a při činnostech, které potřebují. Uživatelům pomáhá při běžných úkonech péče o vlastní osobu, osobní hygieně, zajištění stravy a chodu domácnosti apod.

²¹² Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievetin.cz/sluzby-pro-seniory/odlehcovaci-sluzba-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²¹³ Srov. dostupné na URL: <http://www.pecovatelstvi-dotek.cz/?page_id=57>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/odlehcovaci-sluzba>>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.kromeriz.charita.cz/CHDPS%20Cetechovice1.htm>>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.letokruhy-vs.cz/index.php/sluzby/odlehcovaci-sluzby>>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/domov-pokojneho-stari-borsice-a-odlehcovaci-sluzba>>.[cit. 2013-11-04].

²¹⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://nhrozenkov.charita.cz/?p=vdps>>.[cit. 2013-11-04].

Tabulka 32 Osobní asistence

Název	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko ve Valašském Meziříčí ²¹⁹	Diakonie ČCE - středisko Valašské Meziříčí	senioři nad 65 let	3 klienti/den
Osobní asistence Valašské Klobouky ²²⁰	Charita Valašské Klobouky	senioři a osoby se zdravotním postižením ve věku od 7 let	4 klienti/den
Osobní asistenční služba Nový Hrozenkov ²²¹	Charita svaté Rodiny Nový Hrozenkov	senioři, dospělí a děti od 6 let s tělesným i mentálním znevýhodněním	max. 6 klientů/den
Osobní asistenční služba Vsetín ²²²	Charita Vsetín	děti od 7 let, dospělí a senioři se sníženou soběstačností	okamžitá kapacita je 6 uživatelů

7) Pečovatelská služba ve formě terénní nebo ambulanti je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se realizuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb. Rozsah úkonů je specifikován ve Vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Uživatelům je zajišťována pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu a při osobní hygieně, poskytnutí stravy či pomoc při jejím zajištění, pomoc při zajištění chodu domácnosti zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Tabulka 33 Pečovatelská služba

Název	Poskytovatel	Cílová skupina	Kapacita
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko ve Valašském Meziříčí ²²³	Diakonie ČCE - středisko Valašské Meziříčí	senioři a osoby se zdravotním postižením od 27 let věku	asi 130 klientů/rok

²¹⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievm.cz/nabizene-sluzby/osobni-asistence/>>.[cit. 2013-11-04].

²²⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://charitavk.webnode.cz/osobni-asistence/>>.[cit. 2013-11-04].

²²¹ Srov. dostupné na URL: <<http://nhrozenkov.charita.cz/?p=oa>>.[cit. 2013-11-04].

²²² Srov. dostupné na URL: <<http://www.vsetin.caritas.cz/charitni-sluzby/14-osobni-asistencni-sluzba.html>>.[cit. 2013-11-04].

²²³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievm.cz/nabizene-sluzby/pecovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

Domácí pečovatelská služba Uherské Hradiště ²²⁴	Oblastní charita Uherské Hradiště	senioři a osoby se zdravotním, tělesným a kombinovaným postižením bez omezení věku	asi 350 klientů/rok
Domácí péče Vsetín ²²⁵	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	senioři nad 65 let	9 klientů/den
Dotek Vizovice ²²⁶	Dotek, o.p.s.	senioři a osoby se zdravotním, tělesným a kombinovaným postižením bez omezení věku	asi 110 klientů/rok
Farní charita Rožnov pod Radhoštěm	Farní charita Rožnov pod Radhoštěm	senioři	55 klientů/den
Charita Holešov ²²⁷	Charita Holešov	osoby od 27 let se sníženou soběstačností z důvodu chronického onemocnění, věku nebo zdravotního postižení	200 klientů/rok
Charitní ošetřovatelská ²²⁸ a pečovatelská služba ²²⁹ Bystřice pod Hostýnem	Oblastní charita Bystřice pod Hostýnem	senioři a osoby se zdravotním, tělesným a kombinovaným postižením bez omezení věku	230 klientů/rok
Charitní pečovatelská služba Brumov-Bylnice ²³⁰	Charita Valašské Klobouky	senioři a osoby starší 27 let se zdravotním postižením	110 klientů/rok
Charitní pečovatelská služba Kelč ²³¹	Charita Valašské Meziříčí	senioři nad 65 let, osoby se zdravotním postižením od 19 let věku a rodiny, ve kterých se narodily současně tři a více dětí	10 klientů/den
Charitní pečovatelská služba Luhačovice ²³²	Charita Svaté rodiny Luhačovice	senioři a osoby se zdravotním postižením, osoby s chronickým onemocněním od 19 let, rodiny, které o tyto dlouhodobě nemocné či postižené pečují	ambulantní: 5 klientů/den; terénní 20 klientů/den
Charitní pečovatelská služba Otrokovice ²³³	Charita sv. Anežky Otrokovice	senioři a osoby se zdravotním postižením bez věkového omezení	12 klientů/den
Charitní pečovatelská služba Slavičín ²³⁴	Charita sv. Vojtěcha Slavičín	senioři a osoby starší 27 let se zdravotním postižením a s chronickým onemocněním	40 klientů/den
Charitní pečovatelská služba Štítná nad Vláří ²³⁵	Charita sv. Vojtěcha Slavičín	senioři a osoby se zdravotním postižením bez věkového omezení	10 klientů/den

²²⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://uhradiste.charita.cz/hlavni-strana/domaci-pecovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²²⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.diakonievsetin.cz/sluzby-pro-seniory/pecovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²²⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://www.pecovatelstvi-dotek.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

²²⁷ Srov. dostupné na URL: <http://holesov.caritas.cz/charitni_pecovatelska_sluzba/>.[cit. 2013-11-04].

²²⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.bystriceph.charita.cz/nase-sluzby/charitni-osetrovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²²⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.bystriceph.charita.cz/nase-sluzby/pecovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://charitavk.webnode.cz/charitni-pecovatelska-sluzba-brumov-bylnice/>>.[cit. 2013-11-04].

²³¹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.valmez.caritas.cz/sluzby/pecovatelska-sluzba-kelc.htm>>.[cit. 2013-11-04].

²³² Srov. dostupné na URL: <<http://www.luhacovice.caritas.cz/CHOPS>>.[cit. 2013-11-04].

²³³ Srov. dostupné na URL: <<http://www.otrokovice.caritas.cz/index.php/sluzby/charitni-pecovatelska-sluzba>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://slavicin.charita.cz/charitni-pecovatelska-sluzba-slavicin/>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://slavicin.charita.cz/charitni-pecovatelska-sluzba-stitna-nad-vlari/>>.[cit. 2013-11-04].

Charitní pečovatelská služba Valašské Klobouky ²³⁶	Charita Valašské Klobouky	senioři a osoby starší 27 let se zdravotním postižením a s chronickým onemocněním	90 klientů/rok
Pečovatelská služba Bánov ²³⁷	Oblastní charita Uherský Brod	senioři, osoby s chronickým onemocněním a osoby s tělesným a zdravotním postižením od 19 let bez omezení horní hranice věku, rodiny s víceročaty do 4 let věku dětí	22 klientů
Charitní pečovatelská služba Vsetín ²³⁸	Charita Vsetín	senioři a osoby starší 27 let se zdravotním postižením	350 klientů/rok
Charitní pečovatelská služba Zlín ²³⁹	Charita Zlín	senioři a osoby starší 18 let s tělesným a zdravotním postižením a rodiny s dětmi	524 klientů/rok
Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín ²⁴⁰	Oblastní spolek ČCK Zlín	senioři nad 65 let, osoby se zdravotním postižením od 18 let věku; rodiny, kterým se narodily současně tři a více dětí	60 klientů/rok
Pečovatelská služba Dolní Němčí ²⁴¹	Oblastní charita Uherský Brod	osoby s chronickým onemocněním a osoby se zdravotním postižením nad 18 let bez omezení horní hranice věku	42 klientů/den
Pečovatelská služba Karolinka ²⁴²	Charita svaté Rodiny Nový Hrozenkov	senioři	253 klientů/den
Pečovatelská služba komplexní domácí péče Uherský Brod ²⁴³	Oblastní charita Uherský Brod	senioři, osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením nad 18 let bez omezení horní hranice věku	45 klientů/den
Pečovatelská služba Korytná ²⁴⁴	Oblastní charita Uherský Brod	osoby s chronickým onemocněním nebo zdravotním postižením nad 18 let bez omezení horní hranice věku	16 klientů/den
Pečovatelská služba Kroměříž ²⁴⁵	Pečovatelská služba Kroměříž, o.p.s.	senioři, osoby s chronickým onemocněním nebo se zdravotním postižením nad 27 let bez omezení horní hranice věku	ambulantní: 6 klientů/den terénní: 50 klientů/den
Pečovatelská služba Kroměříž ²⁴⁶	Oblastní charita Kroměříž	osoby se zdravotním a kombinovaným postižením, s chronickým onemocněním, rodiny s dětmi	87 klientů/den
Zdislava Vsetín ²⁴⁷	Zdislava Vsetín, o.p.s.	senioři a osoby se zdravotním postižením od 19 let věku	43 klientů/den
Pečovatelská služba v obci Valašská Bystřice a Malá Bystřice	Charita Valašská Bystřice	senioři	55 klientů/den
Pečovatelská služba v Charitním domě sv. Václava Horní Němčí ²⁴⁸	Oblastní charita Uherský Brod	senioři	5 klientů/den

²³⁶ Srov. dostupné na URL: <<http://charitavk.webnode.cz/charitni-pecovatelska-sluzba/>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/pecovatelska-sluzba-banov/>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://www.vsetin.caritas.cz/charitni-sluzby/36-charitni-pecovatelska-sluzba.html>>.[cit. 2013-11-04].

²³⁹ Srov. dostupné na URL: <<http://www.charitazlin.cz/chps/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴⁰ Srov. dostupné na URL: <<http://www.cervenyriz.zlin.cz/pecovatelska-sluzba.html>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴¹ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/pecovatelska-sluzba-dolni-nemci/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴² Srov. dostupné na URL: <<http://nhrozenkov.charita.cz/?p=chps>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴³ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/pecovatelska-sluzba-komplexni-domaci-pecce-uhersky-brod/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴⁴ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/pecovatelska-sluzba-korytna/>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴⁵ Srov. dostupné na URL: <<http://www.pecovat.cz/o-nas>>.[cit. 2013-11-04].

²⁴⁶ Srov. dostupné na URL: <http://www.kromeriz.charita.cz/CHPS_1.htm>.[cit. 2013-11-04].

²⁴⁷ Srov. dostupné na URL: <<http://www.agentura-zdislava.cz/>>.[cit. 2013-11-04].

3 PODPORA CHARITATIVNÍ ČINNOSTI JAKO ÚKOL SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY

K základní orientaci člověka patří nejen láska k sobě, ale též láska k druhým lidem, nejen snaha udělat něco dobrého pro sebe, ale též udělat něco dobrého pro jiné. Tato schopnost se zakládá na schopnosti ztotožnit se s druhým člověkem, prožívat jeho radosti a bolesti jako své vlastní.²⁴⁹ Na utváření a rozvoji uvedeného pozitivního sociálního chování se podílejí v rámci výchovného procesu především rodina a škola.

V *Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia* vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ a průřezové téma Osobnostní a sociální výchova sledují angažovanost adolescentů ve prospěch druhých lidí: pomoc a spolupráci.²⁵⁰

Prosociálnost za svůj hlavní výchovný cíl si klade doplňující vzdělávací obor Etická výchova, který byl zařazen do *Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia* v roce 2007.²⁵¹

V *Rámcových vzdělávacích programech pro střední vzdělávání* se prosociálním otázkám věnuje průřezové téma Občan v demokratické společnosti a jeho oblasti: osobnost a její rozvoj; společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství; morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita.²⁵²

Dobrovolnictví, dobročinnost a dárcovství jako způsoby zapojení středoškolské mládeže do charitativních a sociálních aktivit nestátních neziskových organizací pak představují konkrétní projevy jejího prosociálního jednání. Většina těchto institucí pro svou existenci a činnost nutně potřebuje spolupráci veřejnosti, její finanční, hmotnou i nehmotnou podporu a pomoc.

---

²⁴⁸ Srov. dostupné na URL: <<http://uhbrod.caritas.cz/pecovatelska-sluzba-horni-nemci/>>. [cit. 2013-11-04].

²⁴⁹ Srov. NOVÁKOVÁ, M.; a kol. Učíme etickou výchovu. Manuál etické výchovy pro základní a střední školy. Praha: Express, 2003, s. 11.

²⁵⁰ Srov. VÚP PRAHA. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia* [online], s. 70. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

²⁵¹ Srov. VÚP PRAHA. Etická výchova [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/1285/eticka-vychova.html/>>.

²⁵² Např. VÚP PRAHA. *Rámcový vzdělávací program pro obor středního vzdělávání s výučním listem 23-51-H/01 Strojní mechanik* [online], s. 50. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%202351H01%20Strojni%20mechanik.pdf>>.

3.1 Výchova středoškolské mládeže k charitativní angažovanosti jako projevu prosociálního chování

Prosociální chování je zaměřené na poskytnutí pomoci jiným osobám nebo skupinám bez aktuálního očekávání odměny (finanční, příp. pochvaly, uznání) nebo protislužby. Jeho motivem a předpokladem je vnitřní potřeba nebo tendence dělat to, co prospěje druhému.²⁵³

Podle L. G. Wispe prosociální chování reprezentuje velmi obsáhlou kategorii s širokou škálou aktivit, které třídí do 4 okruhů:

1. Sympatie (soucit) a porozumění v tíživé situaci druhé osoby, spojené s poskytnutím emoční opory.
2. Darování finančních částek nebo darů nejčastěji pro dobročinné účely, což obsahuje zřeknutí se některých hmotných věcí např. peněz, sladkostí. Darování vyžaduje materiální oběť, ale není náročné na čas nebo námahu.
3. Podpora a pomoc, poskytované druhým osobám k dosažení určitého cíle nebo zabránění ztráty, např. sousedská výpomoc potravinami, při hlídání dětí nebo při obstarávání nákupů. Pojí se s časovou náročností a námahou, ale představují jen malé nebezpečí pro pomáhajícího.
4. Nabídka ke spolupráci, vyjadřující ochotu podílet se na činnostech s jinými ve prospěch potřebných, znamená pro pomáhajícího vstoupit do sociálního vztahu, aby zlepšil situaci osoby potřebující pomoc, vynaložení času a námahy, osobní angažovanosti i vystavení se tělesnému nebo sociálnímu nebezpečí.²⁵⁴

R. R. Olivar rozlišuje 10 základních způsobů prosociálního chování, z nichž prvních pět je spíše fyzického charakteru a dalších pět více psychologického rázu:

1. poskytnout fyzickou pomoc;
2. poskytnout fyzickou službu;
3. darovat, půjčit nebo rozdělit se;
4. poradit a vysvětlit;
5. potěšit a povzbudit smutné nebo ztrápené;
6. vyjádřit pozitivní hodnocení druhých s cílem posilnit jejich sebeúctu;
7. se zájmem a soustavně naslouchat druhým;

---

²⁵³ Srov. OLIVAR, R. R. *Etická výchova*. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1992, s. 5-6.

²⁵⁴ Srov. ZÁŠKODNÁ, H.; MLČÁK, Z. *Osobnostní aspekty prosociálního chování a empatie*. Praha: Triton, 2009, s. 12-13.

8. snažit se pochopit druhé, jejich city (empatie);
9. projevit aktivní účast - zapojit se do odstranění důsledků (zvláště tragických), podmínek, stavu, situace nebo neštěstí druhých (solidarita);
10. snažit se o zmírnění protikladů dorozuměním a dohodou ve skupině, hledáním spojujících prvků a vytvářením atmosféry pokoje a svornosti (pozitivní přínos a jednota).²⁵⁵

Uvedené styly prosociálního chování jsou podle L. Lenzce blízké biblickému pojetí bliženské lásky, jak dokládá parafrázováním části velepisně lásky (srov. 1 Kor 13): „*Láska je jasnozřivá a dobrotivá, tvořivá a iniciativní. Chápe druhé, raduje se s radujícími a pláče s plačícími, empaticky spolucítí s druhými. Láska nehledá svůj prospěch, dává přednost prospěchu druhých. Úspěch, bohatství, potěšení života, toto všechno pomine – to, co jsi daroval druhým a co jsi udělal pro druhé, to ti navždy zůstane.*“²⁵⁶

A. Vališová a H. Kasíková pokládají solidaritu za jeden z projevů komplexní prosociálnosti, která představuje nejvyšší stupeň prosociálního chování.²⁵⁷

Tendence k prosociálnímu chování patří k původnímu a základnímu vybavení lidské osobnosti a projevují se již v raném dětství empatickým spoluprožíváním bolesti anebo radosti druhých jedinců: Čtyřměsíční děti začaly hlasitě plakat, když plakali jiní kojenci. Ve věku jednoho až dvou let dítěte je zřejmé prosociální chování jako empatická reakce na utrpení a tíseň jiného dítěte v pokusech je v pláči utěšit hlazením anebo zavoláním dospělé osoby o pomoc. Již u patnáctiměsíčních až dvouletých batolat se uplatňovalo prosociální chování - darování, dělení se a působení radosti druhým osobám, nejčastěji rodičům. Projevy pomoci u předškoláků byly adresovány jak ostatním dětem, tak dospělým, kteří se nacházeli v nepříznivé situaci. Se vzrůstajícím věkem stoupá ochota darovat, dělit se a pomáhat.²⁵⁸

Přirozenými prostředními výchovy k prosociálnosti jsou rodina a škola. Rodina představuje komunitu, ve které dítě v ovzduší rodičovské lásky může být kladně hodnoceno víc, než odpovídá jeho vlastnostem nebo dovednostem, roli nebo funkci. Rodinné vztahy totiž nejsou podmíněné trhem a jednotlivci si nejsou navzájem konkurenty. Prosociální model

²⁵⁵ Srov. OLIVAR, R. R. Prosociálnost jako princip účinného projektu etické výchovy dětí a mládeže. In: Kol. aut. *Na cestě s etickou výchovou*. Praha: Luxpress, 2005, s. 76-77.

²⁵⁶ LENCZ, L. *Etická výchova pre církevné školy, 2. časť*. Bratislava: Metodické centrum, 1997, s. 71.

²⁵⁷ Srov. VALIŠOVÁ, A; KASÍKOVÁ, H.; a kol. *Pedagogika pro učitele*. 2. rozš. a aktual. vyd. Praha: Grada, 2010, s. 302.

²⁵⁸ Srov. NOVÁKOVÁ, M.; a kol. *Učíme etickou výchovu. Manuál etické výchovy pro základní a střední školy*, s. 11-12.

rodiny však vyžaduje horizontální vztahové uspořádání, aby všichni členové, včetně nejmladších, měli své úlohy, mohli je svobodně a vědomě přijímat, podíleli se na jejich rozdělování a účastnili se rozhodování. Velmi je důležitá kolektivní a explicitní znalost pravidel, norem, cílů, hodnot, které podmiňují fungování rodiny a které mohou všichni členové spoluvytvářet, pozměňovat nebo rušit podle toho, zda odpovídají dané etapě vývoje rodiny nebo společnosti. Touto účastí na rodinném životě roste v dětech povědomí, že mezilidské vztahy je možné utvářet a problémové situace jsou řešitelné. Důsledkem harmonických prosociálních vztahů se rodina může stát skutečným stimulantem společenských změn.²⁵⁹

V *Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia* vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ, začleněný do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, zahrnuje aplikované poznatky společenskovědních oborů (psychologie, sociologie, politologie, práva, teorie mezinárodních vztahů, filozofie, etiky a religionistiky), které mají význam pro orientaci žáků v sociální realitě a utváření mezilidských vztahů. Kromě zprostředkování poznatků rovněž sleduje kultivaci citové stránky osobnosti žáků, která se promítá do jejich každodenního chování a jednání; vymezeným vzdělávacím obsahem významně prolíná hodnotová výchova. Jeho vzdělávací obsah, uspořádaný do šesti tematických okruhů (Člověk jako jedinec; Člověk ve společnosti; Občan ve státě; Občan a právo; Mezinárodní vztahy, globální svět; Úvod do filozofie a religionistiky) akcentuje různé aspekty společenské reality a nabízí žákům co nejširší orientaci v klíčových oblastech lidského života.²⁶⁰ K výchově k prosociálnosti přispívá zvláště obsah učiva průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a jednotlivá témata výchovy k demokratickému občanství a k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální, mediální a multikulturní výchovy.²⁶¹

Vzdělávací obsah etické výchovy jako doplňujícího vzdělávacího oboru v *Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia* podporuje osvojení a upevnění základních postojů pozitivně sociálního chování formou zážitkového učení: Senzibilizace, přípravná fáze, vede k zapojení kognitivní i emotivní složky osobnosti studenta. Nácvik v prostředí skupiny, za přítomnosti pedagoga, umožňuje prožitek přijetí studenta učitelem i skupinou, pozitivní

---

²⁵⁹ Srov. OLIVAR, R. R. *Etická výchova*, s. 174-175.

²⁶⁰ Srov. HORSKÁ, V. *Pojetí vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ v RVP GV* [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/596/pojeti-vzdelavaciho-oboru-obcansky-a-spolecenskovedni-zaklad-v-rvp-gv.html>>.

²⁶¹ Srov. VÚP PRAHA. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia* [online], s. 66 n. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

motivaci a prožitek úspěchu. Následná hodnotová reflexe sleduje prohloubení tématu. Závěrečný transfer do života usnadňuje praktické uchopení a realizaci v individuálních podmínkách a rolích žáka. K osvojení a rozvoji prosociálního chování je aplikována klasická metoda „learning by doing“, kdy jednorázový pozitivní prosociální čin vyvolává tendenci ho opakovat, a tak rozvíjet prosociální postoj.²⁶² Cílem etické výchovy je prosociální chování, vedoucí ke spolupráci a pomoci druhým, kladnému přístupu k životu, k upevnění vnitřního vztahového systému, který je zárukou pevné osobnosti, schopné realizovat to, co považuje za správné, i v náročných situacích života bez podpory okolí.²⁶³

3.2 Možnosti zapojení mládeže do charitativní a sociální činnosti nestátních neziskových organizací

Dobročinnost je jednou z občanských ctností, která v naší západní kultuře má – bez ohledu na to zda jsme věřící, či nikoliv – své kořeny v křesťanské a ještě hlouběji v židovské morálce. Dobročinnost má dvě formy: dárcovství a dobrovolnictví. Dárcovství podle Tošnera představuje peněžité nebo nepeněžité dary, získané prostřednictvím sbírek, nadací a nadačních fondů a určené potřebným občanům nebo na veřejně prospěšné účely. Dobrovolnictví podle tohoto autora je vědomá, občany svobodně zvolená a bezplatně poskytovaná činnost ve prospěch druhých.²⁶⁴

Smyslem organizování sbírky neziskové organizace na půdě středních škol není prioritně co nejvyšší její zisk, ale vedení dárců z řad mládeže k pochopení významu darů jako formy pomoci v řešení problémů jejích klientů. Z dlouhodobého hlediska mezi středoškoly sledují výchovu budoucích potenciálních dárců. Z krátkodobého zřetele, získá-li nezisková instituce podporu ředitele školy nebo školní rady, může oslovit a zapojit studenty jako dobrovolníky přímo do svých fundraisingových²⁶⁵ aktivit.

Dobrovolník dává vědomě část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Pro organizaci je dobrovolnictví pravidelným a spo-

---

²⁶² Srov. LENCZ, L. Etická výchova pre církevné školy, 2. časť, s. 70.

²⁶³ Srov. NOVÁKOVÁ, M.; a kol. Učíme etickou výchovu. Manuál etické výchovy pro základní a střední školy, s. 50-51.

²⁶⁴ Srov. NOVOTNÝ, M.; a kol. Dobrovolnictví středoškoláků. Praha: Národní dobrovolnické centrum, 2003, s. 34.

²⁶⁵ Fundraising podle Poláčkové znamená „zvyšování či budování fondu, resp. finančního obnosu, určeného k určitému cíli.“ Viz POLÁČKOVÁ, Z. Fundraisingové aktivity. Praha: Portál, 2005, s. 11.

lehlivým zdrojem pomoci a dobrovolníkům poskytuje získání nových zkušeností, zážitků i příležitostí pro osobní růst.²⁶⁶

Podle §3 zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, může vykonávat dobrovolnictví na území České republiky fyzická osoba starší 15 let, v zahraničí pak od dovršených 18 let.²⁶⁷

V §2 tohoto zákona, ve kterém jsou uvedeny cílové skupiny a oblasti působení dobrovolníků, dobrovolná pomoc v rámci charitativní a sociální sféry je poskytována

- a) nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase;
- b) při humanitárních katastrofách, pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby výše uvedené.²⁶⁸

Sociální a zdravotnická oblast patří k nejvýznamnějším z hlediska využití dobrovolnictví. Vyžaduje však profesionální management, protože dobrovolníci vstupují do specifických institucí s pevnými pravidly a zvyklostmi (př. domovy pro seniory, hospice apod.). Náležitou přípravu vyžadují nejen dobrovolníci pro svou činnost, ale především vlastní organizace a jejich pracovníci na přijetí dobrovolníků, včetně vyškolení koordinátora dobrovolníků. Význačnou pomoc v přípravném procesu sehrávají dobrovolnická centra jako zdroj metodické pomoci, výcvikových a supervizních programů i propagace dobrovolnictví ve společnosti.²⁶⁹

Pro sociální či zdravotní instituci je důležité, že s dobrovolníky jsou uzavřeny dohody vymezující jejich práva a povinnosti, dobrovolníci jsou pojištěni z hlediska zodpovědnosti za škodu, kterou by mohli způsobit, a jejich činnost podléhá supervizi.²⁷⁰

Zapojení dobrovolníků do fundraisingových aktivit, např. veřejných sbírek, nestátní neziskové organizace obnáší potíže na začátku jejich činnosti: Potřebují pravidelnou po-

²⁶⁶ Srov. NOVOTNÝ, M.; a kol. Dobrovolnictví středoškoláků, s. 34.

²⁶⁷ Srov. Zákon 198/2002 Sb. zákon ze dne 24. dubna 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě) [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na URL: <<http://www.dobrovolnik.cz/res/data/010/001313.pdf>>.

²⁶⁸ Srov. Zákon 198/2002 Sb. zákon ze dne 24. dubna 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě) [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na URL:<<http://www.dobrovolnik.cz/res/data/010/001313.pdf>>.

²⁶⁹ Srov. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [online], s. 4. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na URL: <<http://www.hest.cz/res/data/012/001597.pdf>>.

²⁷⁰ Srov. tamtéž.

moc, velkou trpělivost, řádné proškolení, pozitivní vzory a pocit podpory ze strany organizace. Námaha ale bývá vyvážena jejich entuziasmem, který přenáší do práce.²⁷¹

Sociální a zdravotnické instituce skýtají velice široké spektrum dobrovolnických činností, které je otevřené novým nápadům, např. dobrovolníci mohou s obyvateli domovů pro seniory trávit volný čas nasloucháním a rozhovory, doprovodem na vycházky, účastnit se řady činností napomáhajících aktivizaci i rehabilitaci klientů, pomáhat při pořádání různých akcí, zapojit se do manuální výpomoci v prostorách zařízení a jeho okolí.²⁷²

K získání, zapojení a motivaci studentů středních škol do dobrovolnických aktivit neziskových nestátních organizací v charitativní a sociální sféře přispívá:

- informovanost studentů o dobrovolnictví, prezentace a oslovení studentů neziskovými nestátními organizacemi, které působí v místě školy a jejího okolí, prostřednictvím informačních letáček a plakátů s výzvou na školní nástěnce, internetových stránek, návštěvou koordinátora dobrovolnického programu a jeho vystoupením ve školní výuce;
- náležitá příprava budoucích dobrovolníků (např. víkendový výcvik);
- samotná dobrovolnická činnost studentů;
- pravidelné schůzky se studenty zaměřené na řešení problémů a průběžnou motivaci studentů (tzv. supervizní schůzky);
- zhodnocení činnosti za určitý časový úsek (nejlépe školní rok).²⁷³

Pro studenty středních škol může dobrovolnictví znamenat příležitost:

- k rozvoji vlastní osobnosti (poznání svých silných a slabých stránek a jejich přijetí, pozitivní hodnocení sebe a druhých, situací a událostí);
- k osvojení si sociálních dovedností (úctu k člověku a životu, uplatnění komunikace a tvořivosti v oblasti mezilidských vztahů a problémů, spolupráci a solidaritu se sociálně slabšími);
- k hodnotnému využití volného času a k prevenci sociálně patologických jevů, k pravidelným setkáním s vrstevníky, kteří chtějí přemýšlet o existenciálních otázkách, smyslu života, možnostech a souvislostech aktivního ovlivňování situací a událostí ve společnosti;

---

²⁷¹ Srov. POLAČKOVÁ, Z. Fundraisingové aktivity, s. 15.

²⁷² Srov. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. Metodika dobrovolnictví v sociálních službách [online], s. 5. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na URL: <<http://www.hest.cz/res/data/012/001597.pdf>>.

²⁷³ Srov. NOVOTNÝ, M.; a kol. Dobrovolnictví středoškoláků, s. 22.

- k poznání sociálních, ekologických, charitativních a jiných organizací, včetně osobností - pozitivních životních vzorů, kteří v nich působí;
- k vyzkoušení si a získání cenných zkušeností v oblasti veřejné a anonymní prosociálnosti a poznání smyslu její hodnoty;
- k získání základních informací o možnostech úspěšného ovlivnění sociálního problému (např. sestavení plánu řešení, jak získávat finanční zdroje, napsat vlastní projekt, jak komunikovat s úřady, médií atd.).²⁷⁴

---

²⁷⁴ Srov. tamtéž, s. 34.

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 EMPIRICKÁ ČÁST DIPLOMOVÉ PRÁCE

Obsahem druhé, tj. empirické, části diplomové práce je realizované vlastní výzkumné šetření. Jeho podstatou je stanovení problému, formulace hypotéz, sběr a třídění dat, ověřování stanovených hypotéz a vyvození závěrů.

4.1 Metodika pedagogického výzkumu

Výzkum se zabývá řešením problému: Které skupiny adolescentů z hlediska vybraných středních škol (církvní gymnázia, veřejná gymnázia, střední odborné školy) projevují zájem o charitativní a sociální činnost?

Cílem výzkumu je zjistit u středoškolské mládeže informovanost o charitativní a sociální činnosti všeobecně a v jejím regionu, postoje k této problematice a vlastní zkušenosti, příp. zapojení, s aktivitami nestátních neziskových organizací se sociálním zaměřením ve spojitosti s typem střední školy (tj. církvní gymnázium, gymnázium, střední odbornou školou), který studuje.

Před samotnou realizací výzkumu stanovují věcné hypotézy, jejichž platnost bude potvrzena, případně vyvrácena:

H1: Povědomí o významu a činnosti organizací s charitativním zaměřením u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje.

H2: Informovanost středoškolských studentů o charitativní činnosti obecně a v jejich regionu je v závislosti na typu střední školy, který studuje.

H3: Hodnocení charitativní angažovanosti u jednotlivých sociálních skupin a efektivity různých forem pomoci u středoškolské mládeže se liší v závislosti na typu střední školy, který studuje.

H4: Ochota finančně podpořit neziskové nestátní organizace se sociálním zaměřením (dárcovství) u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje.

H5: V hodnocení rozsahu, přínosu charitativní angažovanosti pro ty, kteří se jí věnují, a ochoty středoškoláků zapojit se jako dobrovolníci se uplatňuje typ střední školy, který studuje.

Základní soubor tvoří střední školy ve Zlínském kraji, které nabízí aspoň jeden čtyřletý studijní obor, ukončený maturitní zkouškou. Z tohoto základního souboru vybírám reprezentativní soubor (vzorek), u kterého zjišťuji potřebné údaje v rámci výzkumného šetření.

Všechny střední školy ve Zlínském kraji rozdělují do následujících podskupin:

1. podskupina - církvní gymnázia,
2. podskupina - veřejná gymnázia,

3. podskupina - střední odborné školy.

Z každé této podskupiny vyberu jednu školu, oslovuji: Arcibiskupské gymnázium Kroměříž (církvní gymnázium, AG), Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí (veřejné gymnázium, G) a Obchodní akademii Uherské Hradiště (střední odborná škola, OA).

Výzkumné šetření provádím mezi studenty všech ročníků vybraných středních škol a výzkumný vzorek (celkem 310 studentů) považuji za dostačující a reprezentativní pro celý základní soubor. Zjišťuji, které skupiny adolescentů z hlediska vzdělávacích institucí mohou více projevovat zájem o charitativní a sociální činnost.

Pro získání popisu zkoumané skutečnosti volím kvantitativní šetření. Ke sběru dat použiji metodu kvantitativního výzkumu, dotazník,²⁷⁵ jehož účelem je získat od studentů středních škol informace o jejich mínění pomocí připravených otázek. Výzkum provádím v časovém horizontu květen 2012, kdy v náležitém počtu připravené dotazníky budou předány učitelům, kteří je rozdají studentům k vyplnění v rámci výuky.

Dotazník obsahuje celkem 15 položek, které lze rozdělit do čtyř částí:

1. baterie položek je zaměřena na zjištění povědomí o významu a činnosti organizací s charitativním zaměřením u středoškolské mládeže (položky 1, 2, 3 a 4);
2. baterie položek se orientuje na šetření informovanosti středoškolských studentů o charitativní činnosti obecně a v jejich regionu (položky 5, 6 a 7);
3. baterie položek zjišťuje názory středoškoláků na charitativní angažovanost u jednotlivých sociálních skupin a efektivitu různých forem pomoci (položky 8 a 9);
4. baterie položek zkoumá vlastní zkušenosti studentů středních škol s dárcovstvím pro nestátní neziskové organizace se sociální orientací (položky 10, 11 a 12);
5. baterie položek se zabývá hodnocením rozsahu pomoci potřebným v daném regionu, přínosem charitativní angažovanosti pro ty, kteří se jí věnují, a ochoty středoškoláků zapojit se jako dobrovolníci (položky 13, 14 a 15);
6. baterie položek se orientuje na obecné informace o respondentovi – typ střední školy, kterou navštěvuje, věk a pohlaví (položky A – C);

V dotazníku jsou použity položky uzavřené (A, B, C, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15), polo uzavřené (2, 3, 5) a otevřená (1, 7); z uzavřených a polouzavřených položek: dichoto-

---

²⁷⁵ Příloha 1.

mické (C) a polytomické (A, B, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15); výběrové (A, B, C, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15) a škálová (9).

Rozdávám celkem 310 dotazníků a stejný počet vyplněných se vrací nazpět (tedy $310 = 100\%$), z toho z církevního gymnázia 99 dotazníků, z veřejného gymnázia 110 dotazníků a ze střední odborné školy 101 dotazníků.

Shromážděná data třídím, zpracovávám a vyhodnocuji. Cílem tohoto procesu je potvrzení (odmítnutí) hypotéz. Výsledky jsou zpracovány v programu Excel. Před zpracováním výsledků provádím kategorizaci odpovědí a kódování položek a odpovědí. Při zpracování výsledků použiji třídění prvního stupně, kdy sestavím tabulky četností (výpočet absolutní a relativní četnosti) a graficky znázornuji naměřená data (histogramy četností; výsečové diagramy pro zachycení věku a pohlaví respondentů, typu středních škol a pro ilustraci dichotomických názorů). Poté podávám popis zkoumané skutečnosti, konstatuji potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz, poukážu na souvislosti, jejich význam, zvláštnosti a nové poznatky z nich vyplývající.

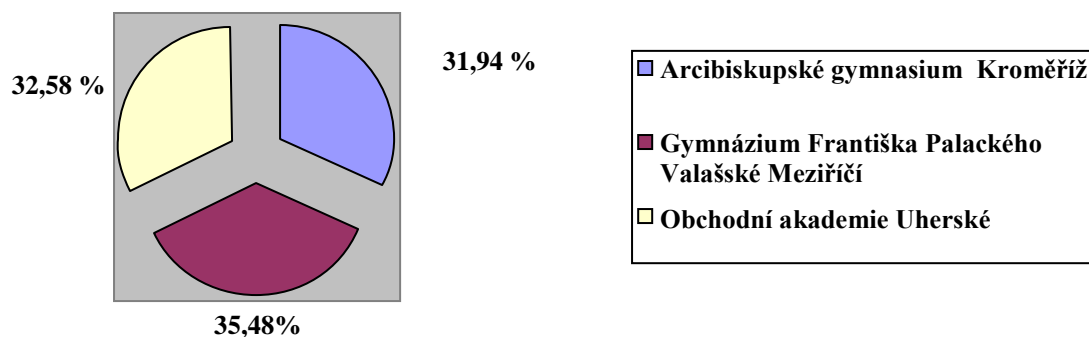
4.2 Analýza a vyhodnocení výsledků

Položka A: Typ střední školy

Tabulka 34 Typ střední školy

Typ střední školy		n_i	f_i (%)
Církevní gymnázium	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	99	31,94
Gymnázium	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	110	35,48
Střední odborná škola	Obchodní akademie Uherské Hradiště	101	32,58
Celkem		310	100,00

Graf 1 Typ střední školy

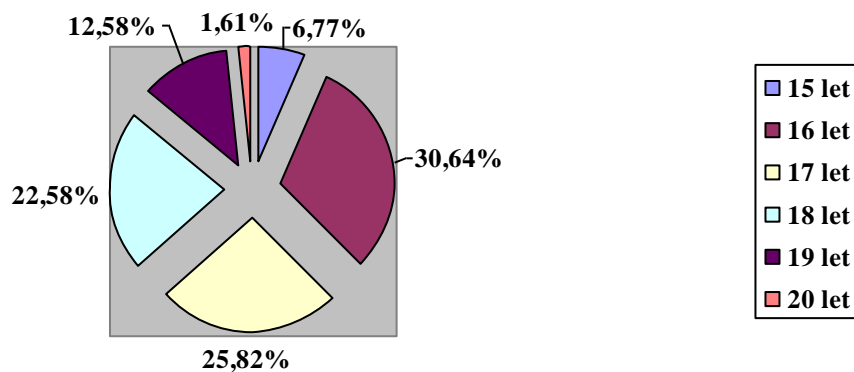
Z 310 respondentů (100 %) 99 studentů (31,94 %) navštěvuje církevní gymnázium, 110 adolescentů (35,48 %) veřejné gymnázium a 101 dospívajících (32,58 %) střední odbornou školu.

Položka B: Věk respondentů

Tabulka 35 Věk respondentů

Varianty	Věk respondentů						Celkem	
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		n_i	f_i (%)
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)		
15	11	3,54	7	2,26	3	0,97	21	6,77
16	43	13,87	31	10,00	21	6,77	95	30,64
17	37	11,95	20	6,45	23	7,42	80	25,82
18	8	2,58	31	10,00	31	10,00	70	22,58
19	0	0,00	16	5,16	23	7,42	39	12,58
20	0	0,00	5	1,61	0	0,00	5	1,61
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 2 Věk respondentů

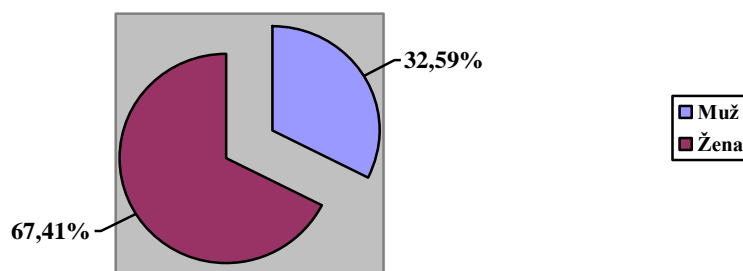
Z 310 respondentů (100 %) je 21 studentů (6,77 %) ve věku 15 let a 95 středoškoláků (30,64 %) ve věku 16 let. 17 let dosahuje 80 dospívajících (25,82 %) a 18 let 70 mladých lidí (22,58 %). 39 adolescentů (12,58 %) se nachází ve věku 19 let a 5 studentů (1,61 %) má 20 let.

Položka C: Pohlaví respondentů

Tabulka 36 Pohlaví respondentů

Varianty	Pohlaví respondentů							
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Muž	33	10,65	37	11,94	31	10,00	101	32,59
Žena	66	21,29	73	23,54	70	22,58	210	67,41
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 3 Pohlaví respondentů

Z 310 respondentů (100 %) je 101 mužů (32,59 %) a 210 žen (67,41 %).

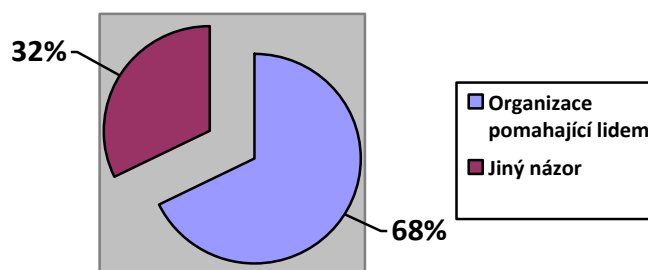

Položka 1 Pokuste se stručně definovat pojem „charita“.

Tabulka 37 Vysvětlení pojmu „charita“

Vysvětlení pojmu charita								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Organizace pomáhající lidem	74	23,87	72	23,22	64	20,65	210	67,74
Jiný názor	25	8,06	38	12,26	37	11,94	100	32,26
Celkem	99	31,93	110	35,48	101	32,59	310	100,00

Graf 4 Vysvětlení pojmu „charita“

Z 310 respondentů 210 (67,74 %) studentů vystihlo pojem „charita“ jako organizaci, která pomáhá lidem v jejich nejrůznějších životních situacích. Zatímco 100 středoškoláků (32,26 %) vymezuje tento pojem odlišně.

Mezi jiné odpovědi patří:

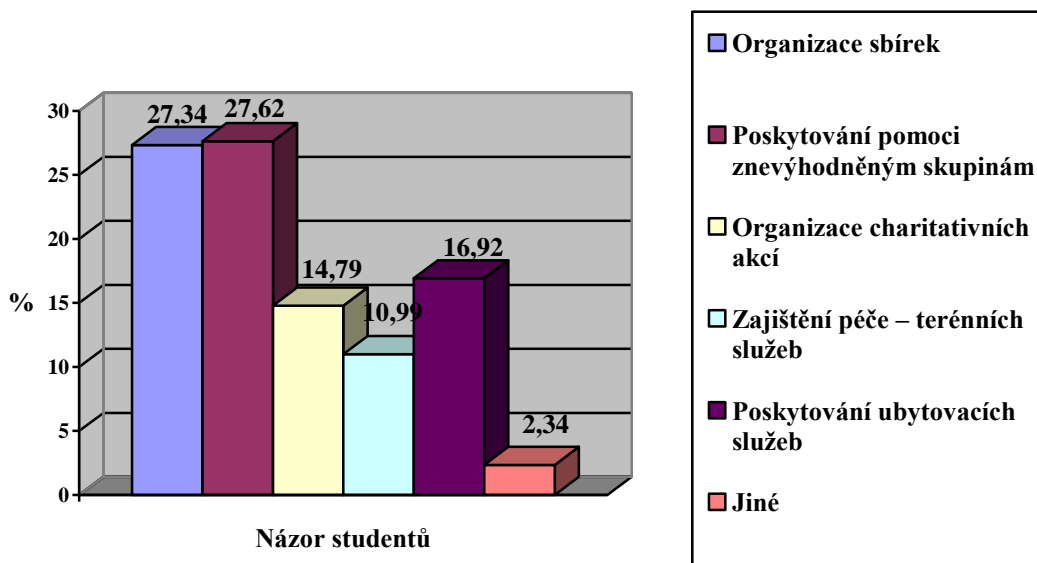
- sociální a finanční pomoc
- charitas – láska
- skutky lásky prokazováním bližním
- pomoc, soucit, poskytování péče
- dobročinná organizace
- organizace, která pořádá dobrovolné sbírky peněz a oblečení
- organizace, která se věnuje shromažďování finančních prostředků
- dary pro postižené (peníze, oblečení, jídlo, pomůcky)
- organizace, jejichž činností je pomoc lidem v jakémkoliv problému, tíži
- pomoc postiženým při nějaké katastrofě
- dobří lidé
- aj.

Položka 2 Jaké činnosti provozují charitativní organizace? (možnost označit více z nabízených variant)

Tabulka 38 Charitativní činnosti

Varianty	Charitativní činnosti							
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$
Organizace sbírek	93	9,05	96	9,34	92	8,95	281	27,34
Poskytování pomoci znevýhodněným skupinám	95	9,24	98	9,53	91	8,85	284	27,62
Organizace charitativních akcí	56	5,45	54	5,25	42	4,09	152	14,79
Zajištění péče – terénních služeb	47	4,57	35	3,40	31	3,02	113	10,99
Poskytování ubytovacích služeb	52	5,06	65	6,32	57	5,54	174	16,92
Jiné	8	0,78	7	0,68	9	0,88	24	2,34
Celkem	351	34,15	355	34,52	322	31,33	1028	100,00

Graf 5 Charitativní činnosti

Nejčastěji poskytovanou charitativní činností nestátními neziskovými organizacemi se sociálním zaměřením uvádí 284 respondentů (27,62 %) pomoc znevýhodněným skupinám, kterou specifikovali jako finanční a materiální (šatstvo, hračky, obuv atd.), ale také zmiňují duševní a duchovní i zdravotní. V pořadí druhou frekventovanou aktivitou je pro 281 středoškoláků (27,34 %) organizování sbírek, konkrétně finanční, materiální, příspěvky postiženým, zaostalým zemím, zemím postiženým přírodním živlem. Třetí místo v hodnocení patří u 174 studentů (16,92 %) poskytování ubytovacích služeb - azylové domy, domovy

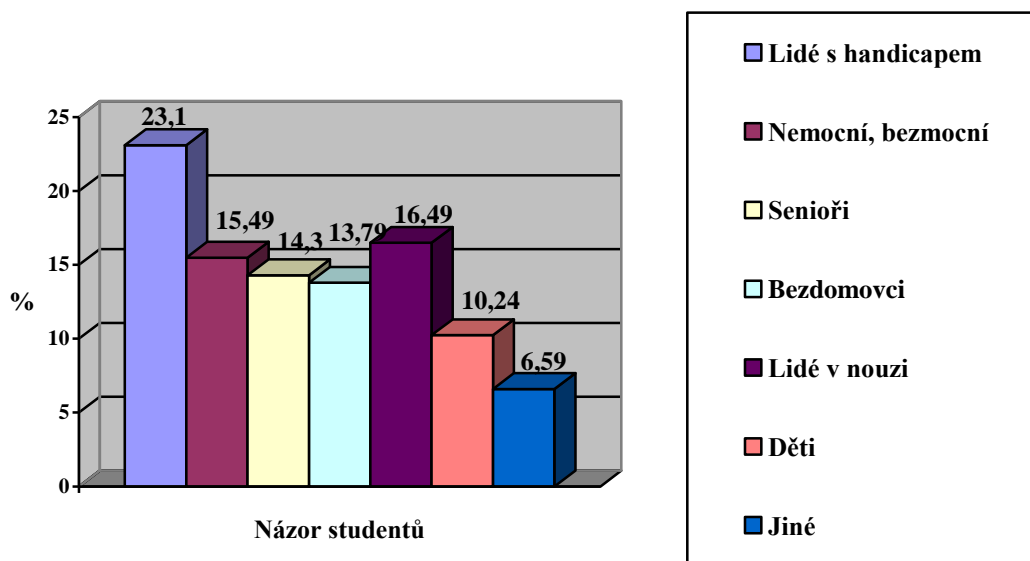
důchodců, domy s pečovatelskou službou, denní stacionář, domy pro osamělé matky s dětmi. Čtvrté místo náleží u 152 dospívajících (14,79 %) organizaci charitativních akcí, páté u 113 adolescentů (10,99 %) zajištění péče – terénních služeb – starým a nemocným osobám, lidem v těžkých životních situacích, na okraji společnosti, romským dětem, pomoc bezdomovcům, zdravotní pomoc (ošetření), stravování - rozvoz obědů, nákupy seniorům, asistence např. starým lidem. Na šesté pozici jsou u 24 studujících (2,34 %) jiné aktivity: „Pomoc Haiti, Betlémské světlo, vánoční hvězdy. Pomoc při misiích. Misie do chudých zemí. Pokladničky v obchodech. Adopce na dálku. Humanitární pomoc, v rozvojových zemích. Pomoc (při katastrofách) živelných pohromách. Aktivity pro sociálně slabé, rodiny a důchodce. Získávání peněz z příspěvků, různých podpůrných akcí a přerozdělování prostředků na dobročinné účely. Vzdělání, školení, program. Projevy skutků lásky prokazováním pomoci bližním. Staví školy, nemocnice, studny. Shánění sponzorů. Dávat lidem naději, že všechno není ztracené.“

Položka 3 Komu charitativní organizace pomáhají? (možnost označit více z nabízených variant)

Tabulka 39 Cílové skupiny charitativních aktivit

Cílové skupiny charitativních aktivit								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)
Lidé s handicapem	91	7,70	93	7,87	89	7,53	273	23,10
Nemocní, bezmocní	73	6,18	48	4,06	62	5,25	183	15,49
Senioři	62	5,25	74	6,26	33	2,79	169	14,30
Bezdomovci	47	3,98	65	5,50	51	4,31	163	13,79
Lidé v nouzi	53	4,48	79	6,68	63	5,33	195	16,49
Děti	27	2,28	47	3,98	47	3,98	121	10,24
Jiné	29	2,45	22	1,86	27	2,28	78	6,59
Celkem	382	32,32	428	36,21	372	31,47	1182	100,00

Graf 6 Cílové skupiny charitativních organizací

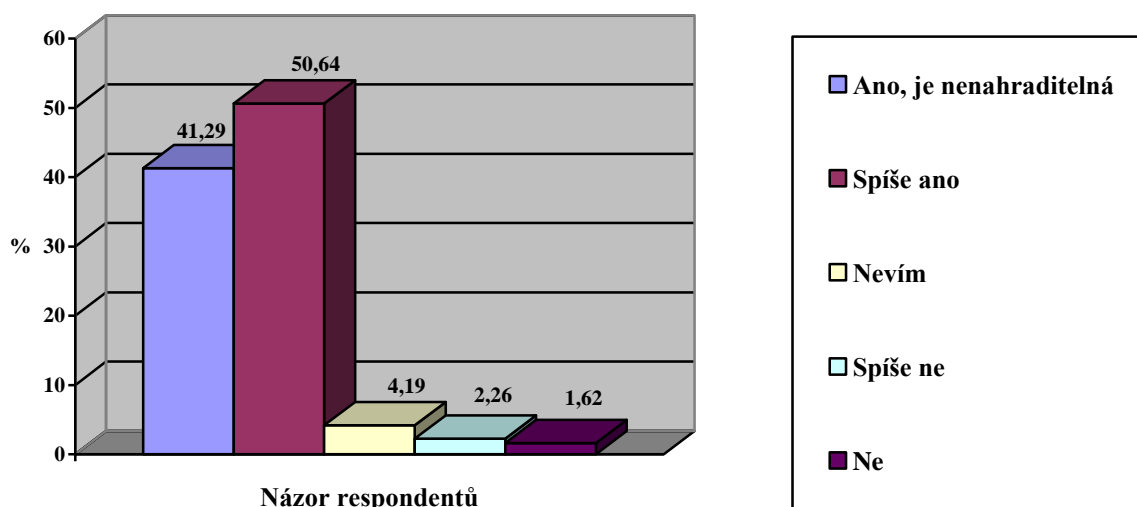
Podle 273 respondentů (23,10 %) se nejvíce pomoc nestátních neziskových organizací v sociální oblasti zaměřuje na osoby a handicapem, konkrétně zdravotním nebo mentálním. Na druhé místo řadí 195 středoškoláků (16,49 %) osoby v nouzi, tj. bez finančních prostředků, opuštěné, sociálně slabé rodiny, občany s nízkými příjmy, matky (samoživitelky) s malými dětmi, lidé v oblastech postižených válkou, tsunami, přírodní katastrofou, živelnou pohromou. Jako třetí sociální skupinu 183 studentů (15,49 %) uvádí nemocné a bezmocné. Čtvrté místo přisuzuje 169 adolescentů (14,30 %) seniorům a páté přisuzuje 163 studujících (13,79 %) bezdomovcům. Na předposlední šesté místo 121 dospívajících (10,24 %) umísťuje děti – sirotci, týrané, romské, z rodin s nízkými příjmy. Na poslední, sedmé pozici jsou u 78 mladých lidí (6,59 %) jiné cílové skupiny, mj. přistěhovalci, lidé (dětí) z rozvojových (chudých) zemí, narkomani, Romové, oběti domácího násilí, lidé, kterým chybí peníze na léčbu.

Položka 4 Myslíte si, že práce charitativních organizací je v dnešní době užitečná a potřebná? (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 40 Názory studentů na potřebnost práce charitativních organizací

Názory studentů na potřebnost práce charitativních organizací								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Ano, je nenahraditelná	54	17,42	44	14,19	30	9,68	128	41,29
Spíše ano	39	12,58	55	17,74	63	20,32	157	50,64
Nevím	4	1,29	5	1,61	4	1,29	13	4,19
Spíše ne	0	0	4	1,29	3	0,97	7	2,26
Ne	2	0,65	2	0,65	1	0,32	5	1,62
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 7 Názory studentů na potřebnost práce charitativních organizací

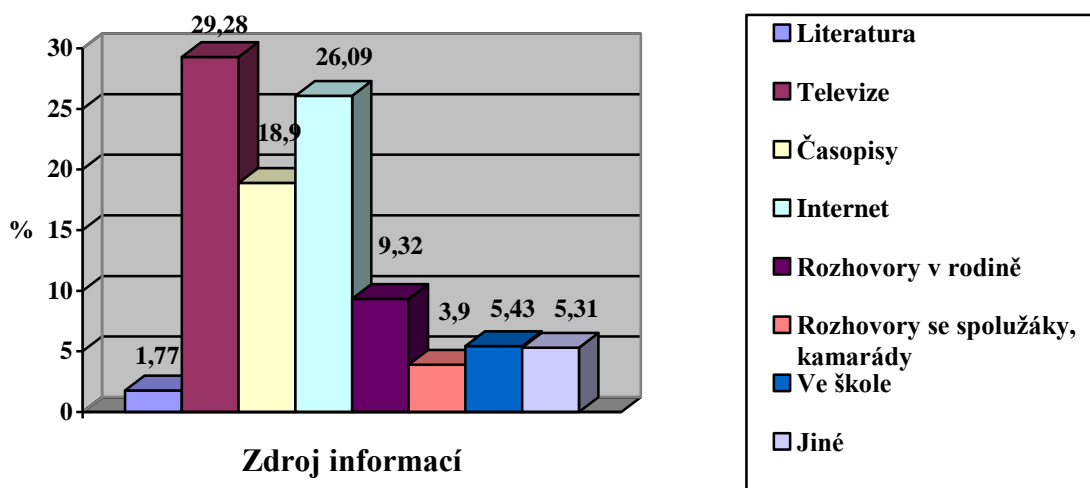
Z 310 respondentů většina studentů všech tří typů středních škol (285; 91,93 %) pokládá práci charitativních organizací za užitečnou a potřebnou: pro 157 středoškoláků (50,64 %) je spíše prospěšná a pro 128 dospívajících (41,29 %) je dokonce nenahraditelná. Jen 13 adolescentů (4,19 %) nemá vytvořený názor na užitečnost a potřebnost neziskových nestátních organizací se sociálním zaměřením. A pouze 12 mladých (3,88 %) zastává negativní názory.

Položka 5 Odkud se dovídáte informace o charitativní činnosti? (možnost označit více z nabízených variant)

Tabulka 41 Zdroj informací o charitativní činnosti

Varianty	Zdroj informací o charitativní činnosti						Celkem	
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		n_i	$f_i(\%)$
	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$		
Literatura	4	0,47	5	0,59	6	0,71	15	1,77
Televize	64	7,56	92	10,86	92	10,86	248	29,28
Časopisy	43	5,08	59	6,97	58	6,85	160	18,90
Internet	55	6,49	82	9,68	84	9,92	221	26,09
Rozhovory v rodině	39	4,60	30	3,54	10	1,18	79	9,32
Rozhovory se spolužáky, kamarády	11	1,30	16	1,89	6	0,71	33	3,90
Ve škole	27	3,19	6	0,71	13	1,53	46	5,43
Jiné	26	3,07	8	0,94	11	1,30	45	5,31
Celkem	269	31,76	298	35,18	280	33,06	847	100,00

Graf 8 Zdroj informací o charitativní činnosti

Za nejčastější zdroj čerpání informací o charitativní činnosti uvádí 248 respondentů (29,28 %) televizi. V pořadí druhým frekventovaným zdrojem je pro 221 středoškoláků (26,09 %) internet; třetí místo v hodnocení patří u 160 studentů (18,90 %) časopisům. Čtvrté místo náleží u 79 dospívajících (9,32 %) rozhovorům v rodině, páté u 46 adolescentů (5,43 %) výuce ve škole, především v rámci předmětů: základy společenských věd, občanská výchova a etická výchova. Šestým pramenem k získávání poznatků o charitě jsou jiné zdroje u 45 respondentů (5,31 %), jako plakáty s oznámením o konání charitativní

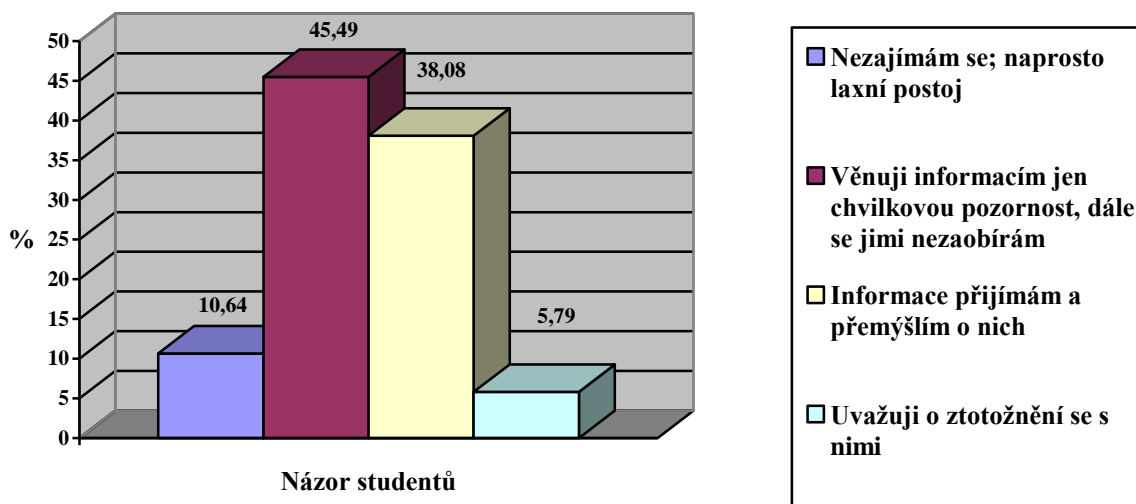
akce na pouličních nástěnkách; dobrovolníci neziskových organizací, kteří se snaží od kolemjdoucích získat finanční dary; kostel.

Položka 6 Jak na tyto informace reagujete? (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 42 Reakce studentů na získané informace

Reakce studentů na informace								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$
Nezajímám se; naprosto laxní postoj	6	1,93	20	6,45	7	2,26	33	10,64
Věnuji informacím jen chvilkovou pozornost, dále se jimi nezaobírám	37	11,94	42	13,55	62	20,00	141	45,49
Informace přijímám a přemýšlím o nich	50	16,14	38	12,26	30	9,68	118	38,08
Uvažuji o ztotožnění se s nimi	6	1,93	10	3,22	2	0,64	18	5,79
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 9 Reakce studentů na získané informace

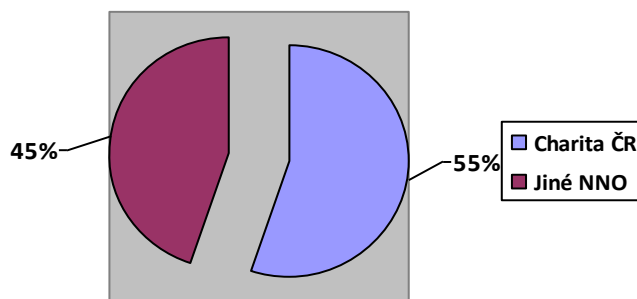
Z 310 respondentů 141 studentů (45,49 %) věnuje informacím o charitě pozornost, ale více o nich nepřemýšlí. Naopak, 118 středoškoláků (38,08 %) o těchto informacích uvažuje. 33 studentů (10,64 %) projevuje o sdělení tohoto druhu nezájem. Ale 18 studujících (5,79 %) uvažuje o ztotožnění se s nimi.

Položka 7 Znáte charitativní organizace, které působí ve městě, kde bydlíte (studujete)? (Uveďte názvy a stručně popište jejich činnost.)

Tabulka 43 Povědomí studenta o působení charitativní organizace v místě jeho bydliště (studia)

Povědomí studenta o působení charitativních organizací v místě jeho bydliště (studia)								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	$f_i (%)$	n_i	$f_i (%)$	n_i	$f_i (%)$	n_i	$f_i (%)$
Charita	42	20,59	38	18,63	32	15,68	112	54,90
Jiné	33	16,18	29	14,22	30	14,70	92	45,10
Celkem	75	36,77	67	32,85	62	30,38	204	100,00

Graf 10 Povědomí studenta o působení charitativní organizace v místě jeho bydliště (studia)

Za nejnámější charitativní organizaci víc než polovina respondentů, která reagovala na tuto otázku, tj. 112 studentů (54,90 %), uvedla Charitu ČR a její činnosti:

- organizaci sbírek (oblečení, hračky), Tříkrálovou sbírku, postní almužnu;
- péči o seniory, osoby se zdravotním postižením, sociálně znevýhodněné (pečovatelská služba);
- pomoc při živelných pohromách;
- poskytnutí zázemí a ubytování bezdomovce (azylový dům)

V povědomí 92 středoškoláků (45,08 %) jsou další sociální nestátní neziskové organizace s jejich aktivitami:

- Armáda spásy - péče o lidi bez domova;
- Azylový dům – poskytnutí ubytování a pomoc při řešení problémů;
- K-centrum - pomoc drogově závislým;
- Studium Kamarád - pomoc rodičům s postiženými dětmi;

- Auxilium - péče o handicapované děti;
- Diakonie - péče o seniory, dlouhodobě nemocné a handicapované osoby, sběr šatstva a různých předmětů do misijních oblastí;
- ADRA - pomoc při povodních;
- UNICEF - pomoc dětem v rozvojových zemích;
- Červený kříž - péče o zdravotně postižené, výkup a prodej oblečení;

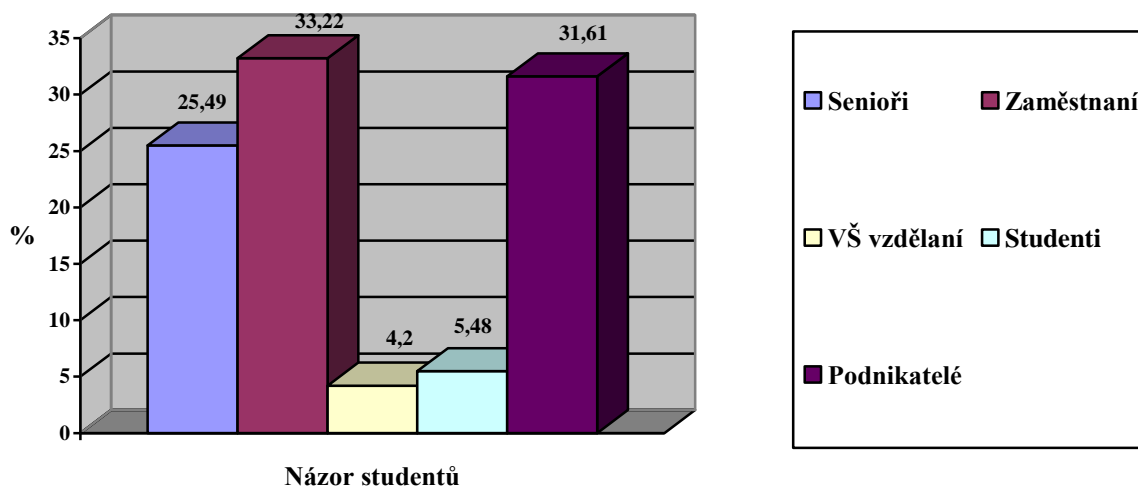
a bez uvedení zaměření péče: Jaspis, Letokruhy o.s. Spektrum - dobrovolnické centrum, Emil, Tkanička, Zrnko, Klokánek, Světluška, Kapka naděje, Adoreia, Maltéžská pomoc, Naděje.

Položka 8 Označte skupinu lidí, o které si myslíte, že nejčastěji finančně, hmotně i nehmotně podporuje charitativní aktivity. (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 44 Předpokládaná skupina přispívající na charitativní účely

Předpokládaná skupina přispívající na charitativní účely								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Senioři	33	10,65	16	5,16	30	9,68	79	25,49
Zaměstnaní	36	11,61	47	15,16	20	6,45	103	33,22
VŠ vzdělání	5	1,61	6	1,94	2	0,65	13	4,20
Studenti	6	1,94	10	3,22	1	0,32	17	5,48
Podnikatelé	19	6,13	31	10,00	48	15,48	98	31,61
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 11 Předpokládaná skupina přispívající na charitativní účely

Za sociální skupinu nejvíce přispívající na charitativní účely studenti považují zaměstnané osoby (103; 33,22 %). Na druhé místo řadí podnikatele (98; 31,61 %). Jako třetí sociální skupinu středoškoláci uvádějí seniory (79; 25,49 %). Předposlední čtvrté místo adolescenti připisují sami sobě - studentům (17; 5,48 %). Za nejméně přispívající sociální skupinu pokládají vysokoškolsky vzdělané (13; 4,20 %).

Položka 9 Jakou formu pomoci považujete za nejefektivnější? (označte křížkem v každém řádku: 0 = nejmenší, 5 = největší účinnost)

Tabulka 45 Názory studentů Arcibiskupského gymnázia Kroměříž na efektivitu různých forem pomoci

Formy pomoci	0	1	2	3	4	5
Poslání SMS, DMS	2	4	10	38	23	22
Veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)	4	8	24	25	23	15
Oslovení na ulici (za účelem finančního příspěvku)	11	13	35	26	12	2
Poštovní poukázkou	18	15	34	15	12	5
Pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel	1	-	3	10	25	60
Koupě časopisu	4	15	31	34	15	-
Prodej výrobků, drobných předmětů	2	9	14	46	24	4
Hmotná pomoc - darování šatstva	1	4	16	29	32	17
Darování vánočního cukroví	10	12	27	29	16	5
Dobrovolnická činnost	3	7	11	30	22	29
Darování jídla	3	14	19	26	26	11
Osobní asistence (pomoc)	1	6	11	15	22	44

Tabulka 46 Názory studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí na efektivitu různých forem pomoci

Formy pomoci	0	1	2	3	4	5
Poslání SMS, DMS	4	8	7	30	35	26
Veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)	18	23	29	22	16	2
Oslovení na ulici (za účelem finančního příspěvku)	15	34	30	21	9	1
Poštovní poukázkou	33	26	26	11	12	2
Pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel	-	-	6	14	26	64
Koupě časopisu	9	25	29	34	11	2
Prodej výrobků, drobných předmětů	4	22	33	32	16	3
Hmotná pomoc - darování šatstva	-	3	12	29	40	26
Darování vánočního cukroví	19	29	26	19	13	4
Dobrovolnická činnost	1	6	16	27	36	24
Darování jídla	5	12	20	32	28	13
Osobní asistence (pomoc)	4	3	8	22	27	46

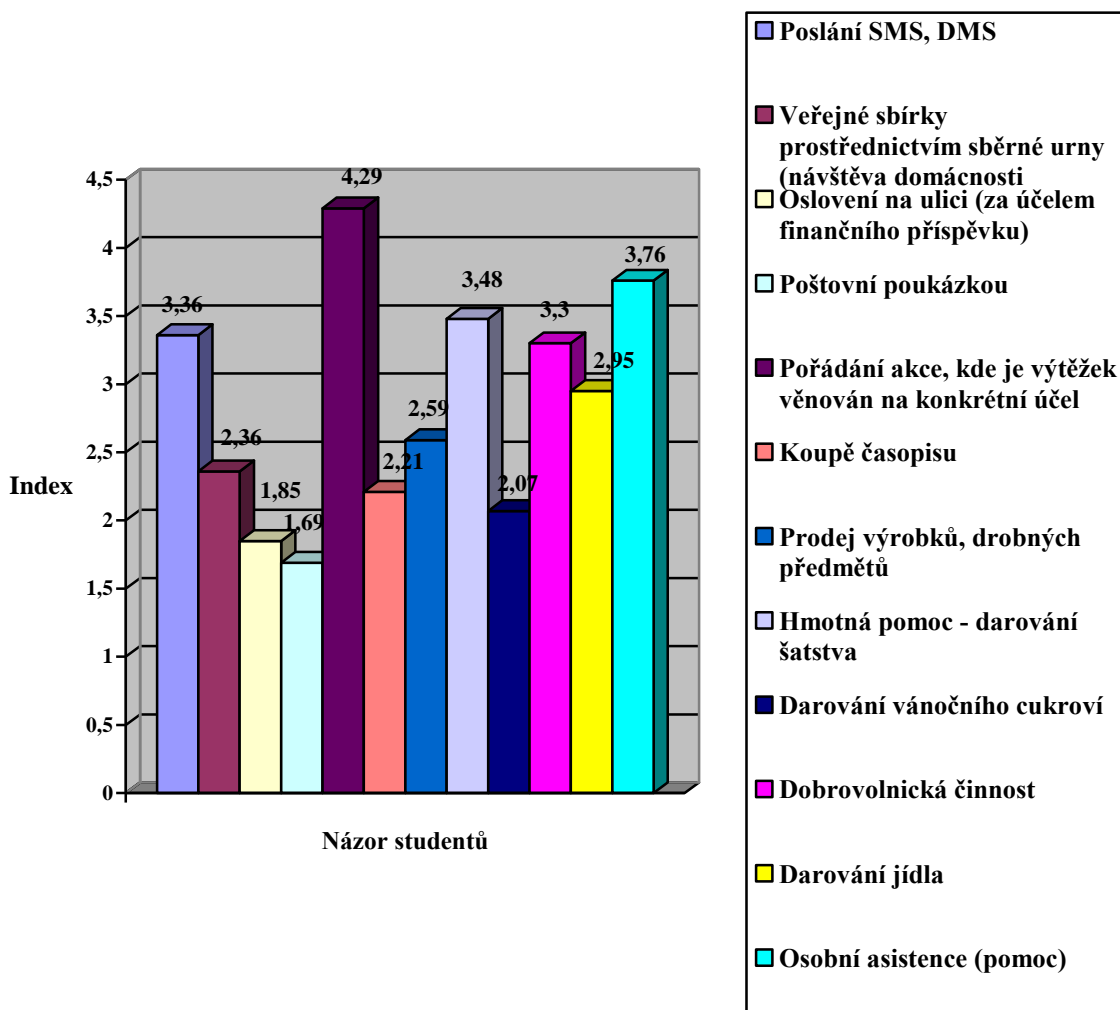
Tabulka 47 Názory studentů Obchodní akademie Uherské Hradiště na efektivitu různých forem pomoci

Formy pomoci	0	1	2	3	4	5
Poslání SMS, DMS	8	14	42	47	56	35
Veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)	24	43	59	46	21	9
Oslovení na ulici (za účelem finančního příspěvku)	40	64	55	29	13	1
Poštovní poukázkou	53	66	29	31	16	7
Pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel	2	4	10	24	61	101
Koupě časopisu	12	54	51	55	26	4
Prodej výrobků, drobných předmětů	7	35	66	54	33	7
Hmotná pomoc - darování šatstva	3	14	30	61	53	41
Darování vánočního cukroví	41	48	43	42	16	12
Dobrovolnická činnost	7	19	44	56	46	30
Darování jídla	1	26	39	53	49	34
Osobní asistence (pomoc)	2	19	20	57	46	58

Tabulka 48 Názory studentů středních škol na efektivitu různých forem pomoci (souhrn)

Hodnocení efektivit pomoci							
Varianty	0	1	2	3	4	5	Vážený průměr
Poslání SMS, DMS	10	19	38	91	86	66	3,36
Veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)	34	53	82	70	49	22	2,36
Oslovení na ulici (za účelem finančního příspěvku)	46	79	93	61	28	3	1,85
Poštovní poukázkou	79	74	74	41	32	10	1,69
Pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel	2	2	14	41	77	174	4,29
Koupě časopisu	19	67	95	91	34	4	2,21
Prodej výrobků, drobných předmětů	9	49	80	105	56	11	2,59
Hmotná pomoc - darování šatstva	3	14	43	87	98	65	3,48
Darování vánočního cukroví	50	65	74	69	37	15	2,07
Dobrovolnická činnost	7	23	49	85	81	65	3,30
Darování jídla	7	47	56	83	78	39	2,95
Osobní asistence (pomoc)	6	18	24	67	76	119	3,76

Graf 12 Názory studentů na efektivitu různých forem pomoci

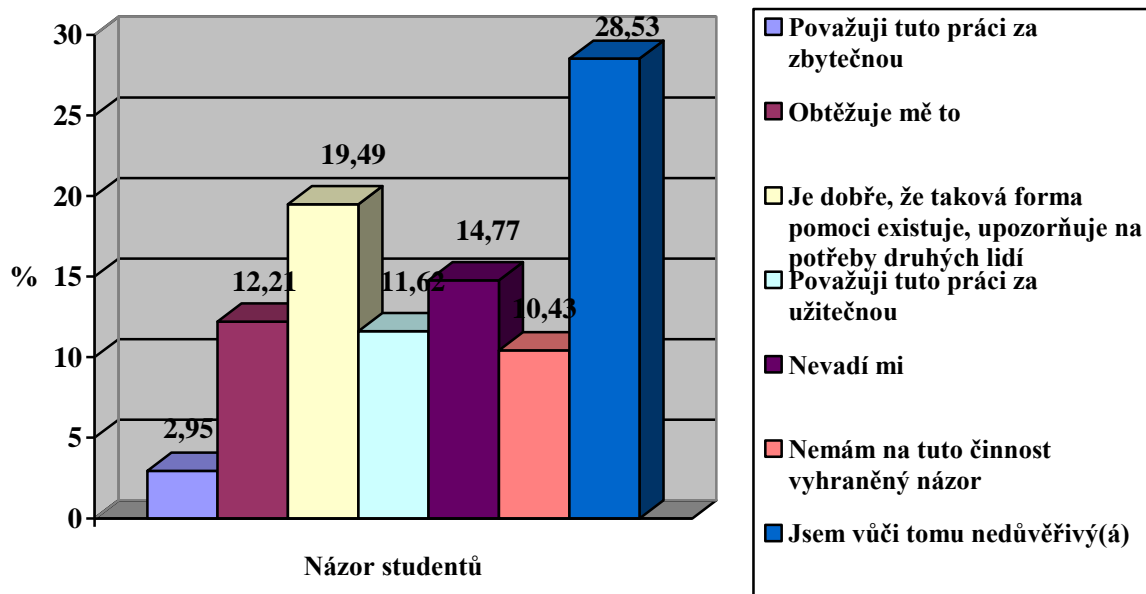
Na prvním místě v hodnocení efektivitu různých forem pomoci středoškoláky se nachází aktivita „pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel“ s indexem 4,29. Na druhém místě pak je „osobní asistence (pomoc)“ s indexem 3,76. Třetí místo zaujímá „hmotná pomoc (darování šatstva)“ – index 3,48. Čtvrté místo náleží aktivitě „posílání SMS, DMS“ - index 3,36. Páté místo patří praxi „dobrovolnická činnost“ s indexem 3,30. Na šestém místě je „darování jídla“ s indexem 2,95. Jako sedmý se řadí „prodej výrobků, drobných předmětů“ – index 2,59. Osmé místo přísluší aktivitě „veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)“ – index 2,36. Deváté v pořadí je „koupě časopisu“ s indexem 2,21. Nad stanovenou hranicí významu efektivitu pomoci podle středoškolských studentů, nad indexem 2,0, se nachází „darování vánočního cukroví“, které s indexem 2,07 zaujímá desáté místo.

Položka 10 Jak na vás působí oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku? (možnost označit více nabízených variant)

Tabulka 49 Vnímání respondenta oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku

Vnímání respondenta oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Považují tuto práci za zbytečnou	3	0,59	7	1,38	5	0,98	15	2,95
Obtěžuje mě to	16	3,15	24	4,73	22	4,33	62	12,21
Je dobře, že taková forma pomoci existuje, upozorňuje na potřeby druhých lidí	45	8,86	31	6,10	23	4,53	99	19,49
Považují tuto práci za užitečnou	21	4,13	24	4,73	14	2,76	59	11,62
Nevadí mi	27	5,31	24	4,73	24	4,73	75	14,77
Nemám na tuto činnost vyhraněný názor	14	2,76	16	3,15	23	4,52	53	10,43
Jsem vůči tomu nedůvěřivý(á)	44	8,66	53	10,43	48	9,44	145	28,53
Celkem	170	33,46	179	35,25	159	31,29	508	100,00

Graf 13 Vnímání respondenta oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku

145 (28,53 %) studentů je nedůvěřivá k oslovení na ulici za účelem přispět na charitativní činnost. 99 respondentů (19,49 %) vnímá pozitivně tuto aktivitu, považuje ji za upo-

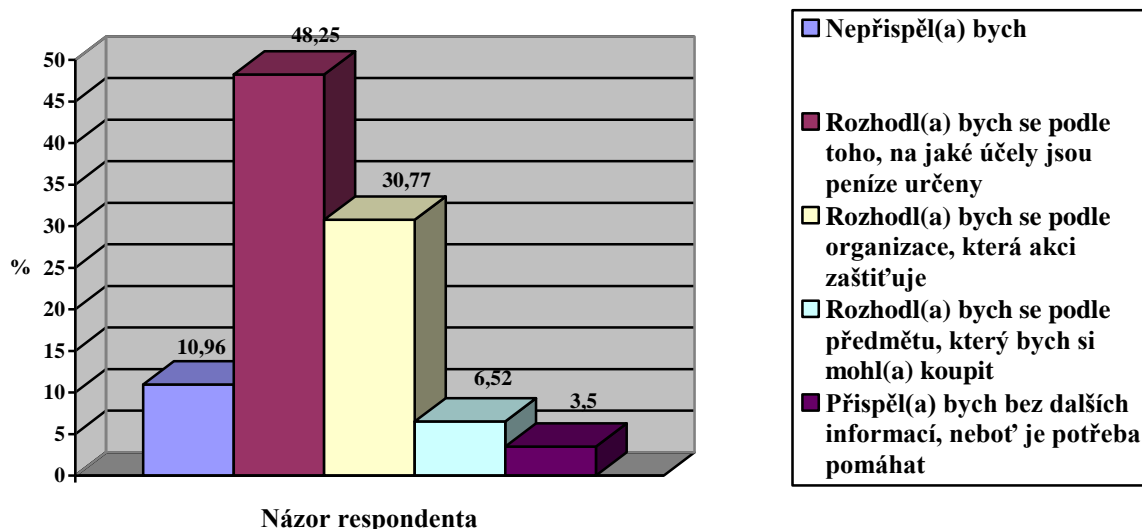
zornění na potřeby sociálně nebo zdravotně znevýhodněných osob. 75 středoškolákům (14,77 %) nevadí žádost zástupců neziskové organizace o dar, zatímco 62 adolescentů (12,21 %) oslovení obtěžuje. 59 dospívajících (11,62 %) pokládá tuto fundraisingovou práci za užitečnou a 53 studujících (10,43 %) nemá na ni názor.

Položka 11 Jak byste reagoval(a) na oslovení příspěť finančním darem? (možnost označit více nabízených variant)

Tabulka 50 Reakce studentů: Ochota příspěť finančním darem

Možné reakce studentů: Ochota příspěť finančním darem								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)	<i>n_i</i>	<i>f_i</i> (%)
Nepříspěť(a) bych	8	1,85	20	4,66	19	4,43	47	10,96
Rozhodl(a) bych se podle toho, na jaké účely jsou peníze určeny	71	16,55	74	17,25	62	14,45	207	48,25
Rozhodl(a) bych se podle organizace, která akci zaštiťuje	47	10,96	47	10,96	38	8,86	132	30,77
Rozhodl(a) bych se podle předmětu, který bych si mohl(a) koupit	9	2,10	10	2,33	9	2,10	28	6,52
Příspěť(a) bych bez dalších informací, neboť je potřeba pomáhat	7	1,63	5	1,17	3	0,70	15	3,50
Celkem	142	33,09	156	36,37	131	30,54	429	100,00

Graf 14 Reakce studentů: Ochota příspěť finančním darem

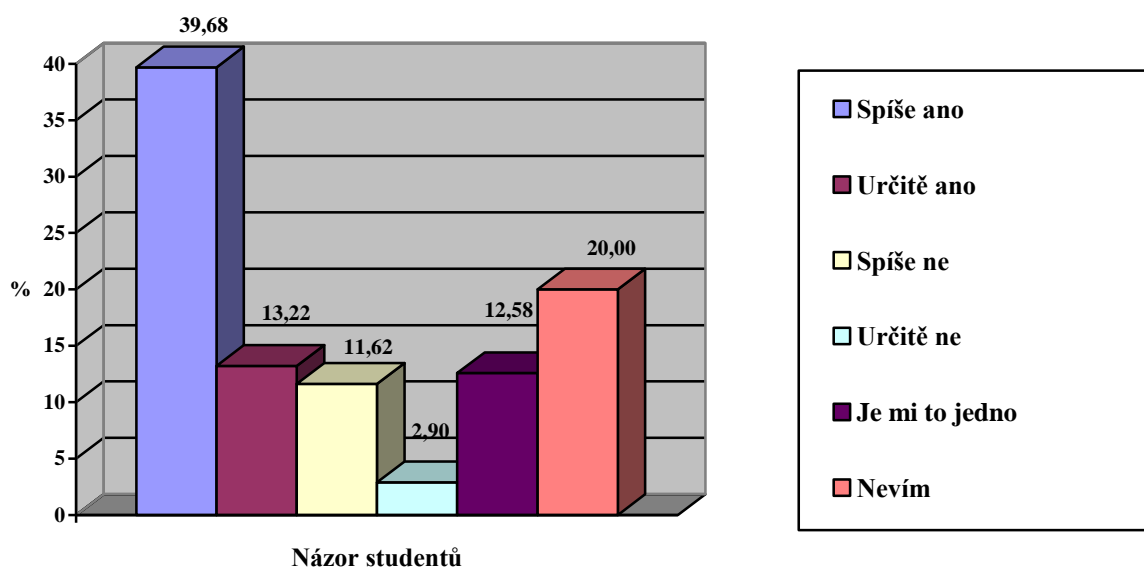
Téměř polovinu dotázaných studentů – 207 (48,25 %) při jejich rozhodnutí podpořit charitativní činnost ovlivňuje účelnost využití finančních příspěvků. Pro 132 respondentů (30,77 %) je důležitým faktorem nezisková organizace, která akci pořádá a o dar žádá. 47 středoškoláků (10,96 %) by vůbec do sbírky nepřispělo. 28 studujících (6,52 %) při jejich ochotě finančně pomoci ovlivňuje předmět, kterým zástupci neziskové organizace symbolicky odměňují dárci.

Položka 12 Podpořil(a) byste raději charitativní akci s kulturním programem, než jen finančně přispět na charitu? (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 51 Podpora kulturní akce než jen finanční příspěvek

Varianty	Názory studentů						Celkem	
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště			
	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$	n_i	$f_i(\%)$
Spíše ano	40	12,90	45	14,52	38	12,26	123	39,68
Určitě ano	10	3,22	21	6,77	10	3,22	41	13,22
Spíše ne	9	2,91	12	3,87	15	4,84	36	11,62
Určitě ne	1	0,32	7	2,26	1	0,32	9	2,90
Je mi to jedno	13	4,19	12	3,87	14	4,52	39	12,58
Nevím	26	8,39	13	4,19	23	7,42	62	20,00
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 15 Podpora kulturní akce než jen finanční příspěvek

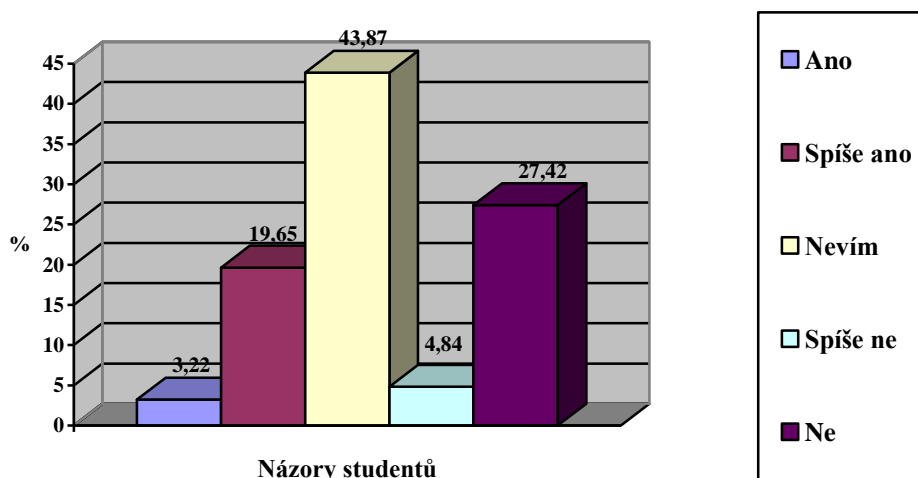
123 (48,25 %) dotázaných studentů spíše by finančně přispěla na charitativní činnost, když by dárcovství bylo spojeno s kulturním programem, než jen věnovala dar. Pětina respondentů – 62 (20 %) nemá vytvořený názor na tuto záležitost. 41 studujících (13,22 %) určitě podpoří fundraisingovou aktivitu s kulturním programem. 39 adolescentům (12,58 %) „je to jedno“. 36 dospívajících (11,62 %) spíše odmítá poukázání finančního daru v souvislosti s kulturním programem, pořádaným neziskovou organizací se sociálním zaměřením.

Položka 13 Myslíte si, že pomoc sociálně slabým prostřednictvím charitativních organizací ve Vašem regionu je dostatečná? (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 52 Názory studentů na dostatečné zajištění pomoci sociálně slabým v regionu

Názory studentů na dostatečné zajištění pomoci sociálně slabým v regionu								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Ano	1	0,32	6	1,93	3	0,97	10	3,22
Spíše ano	31	10,00	10	3,23	23	7,42	61	19,65
Nevím	54	17,42	20	6,44	62	20,00	136	43,87
Spíše ne	4	1,29	2	0,65	9	2,90	15	4,84
Ne	9	2,90	72	23,22	4	1,29	85	27,42
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 16 Názory studentů na dostatečné zajištění pomoci sociálně slabým v regionu

Z 310 respondentů neví 136 studentů (43,87 %), zda pomoc sociálně slabým prostřednictvím charitativních organizací je v jejich regionu dostatečně zajištěna. Podle 85 středoškoláků (27,42 %) není postačujícím způsobem o všechny potřebné pečováno. 61 studujících (19,65 %) se domnívá, že o sociálně slabé je činností neziskových nestátních organizací v jejich regionu spíše postaráno, zatímco podle 15 adolescentů (4,84 %) spíše není.

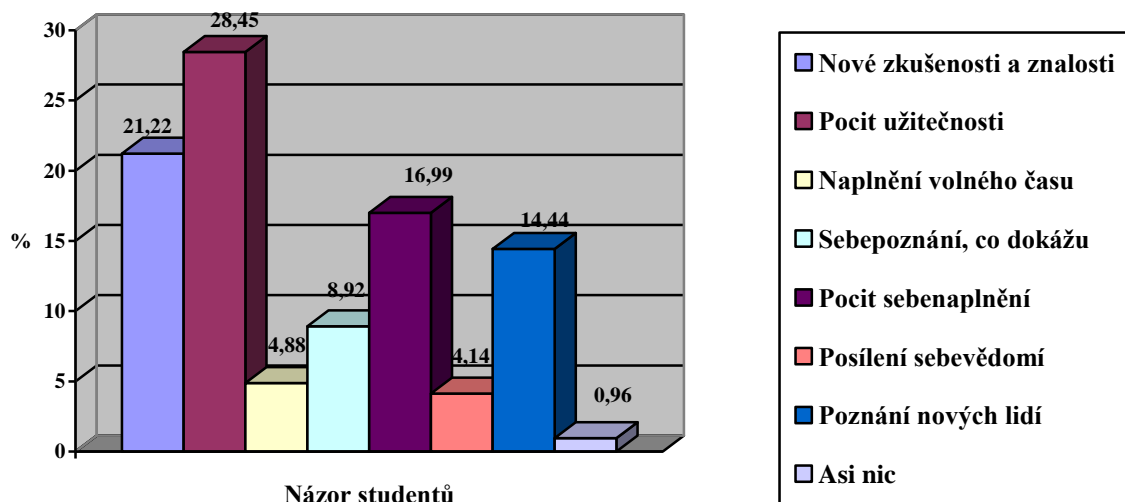
Jen 10 mladých lidí (3,22 %) pokládá působení charitativních organizací v jejich regionu za uspokojivé.

Položka 14 Co si myslíte, že charitativní angažovanost (dárcovství, dobrovolnictví) přináší lidem, kteří se jí věnují? (možnost označit více z nabízených variant)

Tabulka 53 Přínos lidem vykonávající charitativní činnost

Názory studentů: Přínos lidem vykonávající charitativní činnost								
Varianty	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		Celkem	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Nové zkušenosti a znalosti	69	7,32	69	7,32	62	6,58	200	21,22
Pocit užitečnosti	84	8,92	97	10,30	87	9,24	268	28,45
Naplnění volného času	14	1,49	17	1,80	15	1,59	46	4,88
Sebezpoznání, co dokážu	37	3,93	29	3,08	18	1,91	84	8,92
Pocit sebenaplnění	49	5,20	72	7,64	39	4,14	160	16,99
Posílení sebevědomí	15	1,59	16	1,70	8	0,85	39	4,14
Poznání nových lidí	60	6,37	43	4,57	33	3,50	136	14,44
Asi nic	1	0,11	7	0,74	1	0,11	9	0,96
Celkem	329	34,93	350	37,15	263	27,92	942	100,00

Graf 17 Přínos lidem vykonávající charitativní činnost

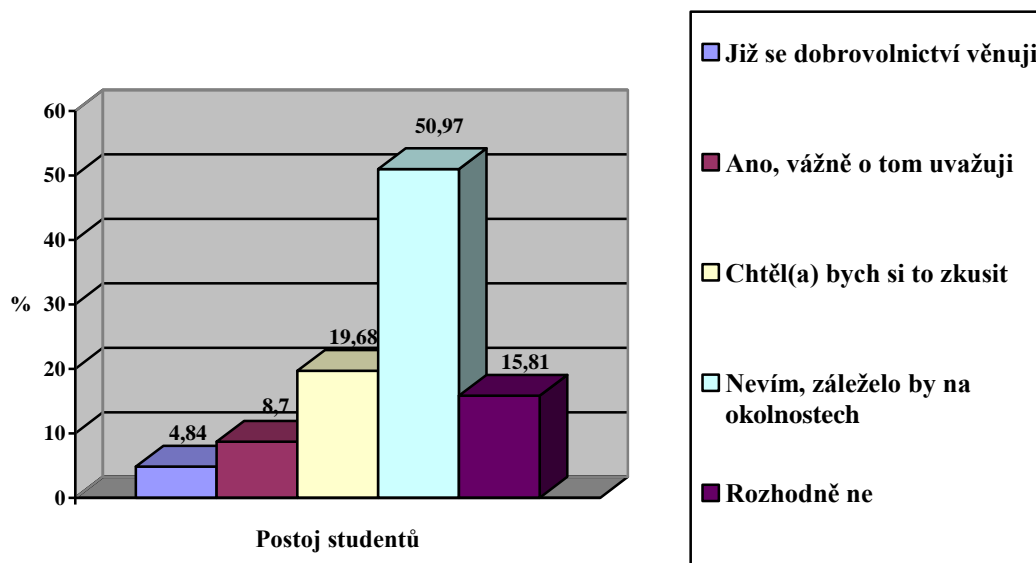
Za největší přínos charitativní činnosti pro osoby, které se jí věnují, uvádí 268 studentů (28,45 %) „pocit užitečnosti“. Jako druhé pozitivum řadí 200 respondentů (21,22 %) „nové zkušenosti a znalosti“. V pořadí třetím kladem je podle 160 středoškoláků (16,99 %) „pocit sebenaplnění“. Čtvrté místo v hodnocení přisuzuje 136 adolescentů (14,44 %) „poznání nových lidí“ a pátou pozici 84 dospívajících (8,92 %) „sebepoznání, co dokážu“. Pátou pozici v posouzení přínosu pro osoby, které se charitativně angažují, u 46 mladých lidí (4,88 %) zaujímá „naplnění volného času“ a šestou pak podle 39 studentů (4,14 %) „posílení sebevědomí“.

Položka 15 Chtěl(a) byste se Vy osobně stát dobrovolníkem? (označte jednu z nabízených variant)

Tabulka 54 Zájem studentů o dobrovolnictví

Varianty	Zájem o dobrovolnictví						Celkem	
	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž		Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí		Obchodní akademie Uherské Hradiště		n_i	$f_i (%)$
	n_i	$f_i (%)$	n_i	$f_i (%)$	n_i	$f_i (%)$		
Již se dobrovolnictví věnuji	8	2,58	5	1,61	2	0,65	15	4,84
Ano, vážně o tom uvažuji	13	4,19	13	4,19	1	0,32	27	8,70
Chtěl(a) bych si to zkusit	22	7,10	23	7,42	16	5,16	61	19,68
Nevím, záleželo by na okolnostech	47	15,16	50	16,13	61	19,68	158	50,97
Rozhodně ne	9	2,91	19	6,13	21	6,77	49	15,81
Celkem	99	31,94	110	35,48	101	32,58	310	100,00

Graf 18 Zájem studentů o dobrovolnictví

Z 310 respondentů, polovina studentů (158; 50,97 %) neví, zda by se chtěla stát dobrovolníky. 61 středoškoláků (19,68 %) by chtěla si vyzkoušet dobrovolnictví, zatímco 49 adolescentů (15,81 %) rozhodně nechce. 27 dospívajících (8,70 %) vážně uvažuje o dobrovolnické činnosti. Jen 15 mladých lidí (4,84 %) se již dobrovolnictví věnuje.

4.3 Vyhodnocení hypotéz

Bylo stanoveno pět hypotéz, které v následující diskuzi budou na základě zjištěných dat výzkumného šetření potvrzeny, nebo vyvráceny.

H1: Povědomí o významu a činnosti organizací s charitativním zaměřením u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje.

Při řešení této hypotézy jsem pracovala s daty, získanými v rámci dotazníkového šetření u vybraných položek (1, 2, 3, 4), které se vztahují ke zkoumané problematice.

Z výsledků šetření vyplývá, že na vymezení pojmu „charita“ v položce 1 mají studenti výzkumného vzorku všech tří typů škol obdobný názor, na kterém se shodli, že charita je organizace, která pomáhá lidem. Studenti na všech školách mají také na stejné úrovni povědomí o náplni činností nestátních neziskových organizací v sociální oblasti (položka 2), což dokládají výsledky: Organizace sbírek (AG - 9,05 %, G - 9,34 %, OA - 8,95 %); Poskytování pomoci znevýhodněným skupinám (AG - 9,24 %, G - 9,53 %, OA - 8,85 %); Organizace charitativních akcí (AG - 5,24 %, G - 5,25 %, OA - 4,09 %); Poskytování ubytovacích služeb (AG - 5,06 %, G - 6,32 %, OA - 5,54 %).

U vyjádření studentů, které se týká zaměření činnosti charitativních institucí na sociální skupiny (položka 3), se vyskytují drobné odchylky, což dokládají následné výsledky šetření: Lidé s handicapem (AG - 7,70 %, G - 7,87 %, OA - 7,53 %); Nemocní, bezmocní (AG - 6,18 %, G - 4,06 %, OA - 5,25 %); Senioři (AG - 5,25 %, G - 6,26 %, OA - 2,78 %); Bezdomovci (AG - 3,98 %, G - 5,50 %, OA - 4,31 %); Lidé v nouzi (AG - 4,94 %, G - 6,68 %, OA - 5,33 %); Děti (AG - 2,28 %, G - 3,98 %, OA - 3,98 %).

Mírně odlišný pohled zaujímají studenti Arcibiskupského gymnázia Kroměříž (17,42 %), oproti studentům Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí (14,19 %) a Obchodní akademie Uherské Hradiště (9,68 %), kdy tvrdí, že činnost charity je nenahraditelná (položka 4). Tato skutečnost vyplývá z prožívání křesťanské religiozity mnoha studenty církevního gymnázia a jejich zapojení do života farností a diecéze, kdy jsou osloveni Charitou ČR nebo Maltézskou pomocí k podpoření jejich aktivit jako dobrovolníci při organizaci Tříkrálové sbírky, Postní almužny, Večera lidí dobré vůle na Velehradě, aj., nebo kdy mnozí členové jejich rodin (senioři, zdravotně postižení) využívají služeb křesťanských charitativních organizací.

Hypotéza 1, *Povědomí o významu a činnosti organizací s charitativním zaměřením u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje, byla potvrzena.*

H2: Informovanost středoškolských studentů o charitativní činnosti obecně a v jejich regionu je v závislosti na typu střední školy, který studuje.

Při řešení této hypotézy jsem pracovala s daty, získanými v rámci dotazníkového šetření u vybraných položek (5, 6, 7), které se vztahují ke zkoumané problematice.

Získávání informací o charitativní činnosti (položka 5) studenty jednotlivých škol znamená kromě informačního zdroje „literatura“, drobné odchylky. Informace prostřednictvím televize nejčastěji přijímají studenti Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí (10,86 %) a Obchodní akademie Uherské Hradiště (10,68 %) oproti studentům Arcibiskupského gymnázia Kroměříž (7,56 %). Odlišný je u studentů jednotlivých typů škol i příjem informací prostřednictvím internetu (AG - 6,49 %, G - 9,68 %, OA - 9,92 %), časopisů (AG - 5,08 %, G - 6,97 %, OA - 6,85 %). Odchylku v získávání informací o charitativní činnosti lze spatřit u studentů AG Kroměříž, a to z výuky ve škole (AG - 3,19 %, G - 0,71 % a OA - 1,53 %) a pak z rozhovorů v rodině (AG - 4,60 %, G - 3,54, OA - 1,18 %). Tato skutečnost se odvíjí z rozdílného zaměření typů škol a z něho vyplývající různé hodinové dotace předmětů společenskovedního základu: Ve vzdělávacích programech veřejných gymnázií a církevních gymnázií (navíc ještě předměty: etická výchova, náboženství

neboli religionistika) jsou zastoupeny více a s vyšší hodinovou dotací, než u středních odborných škol. U studentů církevního i veřejného gymnázia ve srovnání se studujícími střední odbornou školu se rovněž projevuje odlišná hodnotová výchova, která se mj. projevuje tím, že více času věnují životu v rodině.

Z celkového počtu, 141 dotázaných věnuje informacím o charitativní činnosti (položka 6) jen chvilkovou pozornost, dále se jimi nezaobírá (AG - 11,94 %, G - 13,55 %, OA - 20,00 %) a 118 tázaných informace přijímá a přemýšlí o nich (AG - 16,14 %, G - 12,26 %, OA - 9,68 %). Výsledky dokládají rozdílné reakce studentů jednotlivých škol, která spočívá v odlišných životních názorech a postojích: Studenti církevního gymnázia projevují v souvislosti s křesťanskou religiozitou větší pozornost k potřebám druhých lidí.

Hypotéza 2, Informovanost středoškolských studentů o charitativní činnosti obecně a v jejich regionu je v závislosti na typu střední školy, který studuje, byla potvrzena.

H3: Hodnocení charitativní angažovanosti u jednotlivých sociálních skupin a efektivity různých forem pomoci u středoškolské mládeže se liší v závislosti na typu střední školy, který studuje.

Při řešení této hypotézy jsem pracovala s daty, získanými v rámci dotazníkového šetření u vybraných položek (8, 9), které se vztahují ke zkoumané problematice.

V položce 8 dle mínění studentů Arcibiskupského gymnázia nejvíce zastoupenou sociální skupinou přispívající na charitativní účely jsou zaměstnaní občané (11,61 %), poté senioři (10,65 %) a podnikatelé (6,13 %). Studenti Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí jsou také přesvědčeni, že nejvíce přispívají pracující občané (15,16 %). Následně však v pořadí uvádí podnikatele (10 %) a dále seniory (5,16 %). Naopak studenti obchodní akademie jsou přesvědčeni, že nejštedřejší jsou podnikatelé (15,48 %), následovaní seniory (9,68 %) a zaměstnanými občany (6,45 %).

V hodnocení studentů církevního gymnázia se projevují jejich vlastní zkušenosti s množstvím sbírek na charitativní účely ve farnostech, do kterých přispívají především pracující a senioři. U studentů veřejného gymnázia a střední odborné školy svědčí umístění podnikatelů na první pozici dárců o jejich ekonomických poznacích a zkušenostech s účastí na benefičních akcích: podnikatel svůj finanční dar uplatní v odpočtu poukázané částky při daňovém přiznání, umístění loga firmy na plakátech a zmínění v médiích v souvislosti s charitativními aktivitami slouží k jejímu budování vztahů public relations.

Z výsledků šetření vyplývá téměř shoda názorů studentů na uplatňování jednotlivých forem pomoci (položka 9). Na prvním místě doporučují „pořádání akce, kde je výtěžek

věnován na konkrétní účel“ (AG - 60 hlasů, G - 64 hlasů, OA - 101 hlasů) a poté „osobní asistenci (pomoc)“ (AG - 44 hlasů, G - 46 hlasů, OA - 58 hlasů). Třetí místo přiřazují studenti AG „dobrovolnické činnosti“ (29 hlasů), zato studenti gymnázia a obchodní akademie „hmotné pomoci (darování šatstva)“ (G - 26 hlasů, OA - 41 hlasů). Na následné, v pořadí čtvrté aktivitě, „posílání SMS, DMS“ se studenti shodují (AG - 22 hlasy, G - 26 hlasy, OA - 35 hlasy).

V hodnocení efektivity různých forem pomoci studenti veřejného gymnázia a střední odborné školy preferují jednorázové způsoby podpory, které nejsou náročné na čas a psychickou i fyzickou osobní angažovanost, a konkrétní účely, v čemž se projevuje možnost osobního rozhodnutí dárce, pro koho a na co chce přispět. Naopak, studující církevní gymnázium více oceňují osobní zapojení do charitativních aktivit, dobrovolníky.

Hypotéza 3, *Hodnocení charitativní angažovanosti u jednotlivých sociálních skupin a efektivity různých forem pomoci u středoškolské mládeže se liší v závislosti na typu střední školy, který studuje, byla potvrzena.*

H4: Ochota finančně podpořit neziskové nestátní organizace se sociálním zaměřením (dárcovství) u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje.

Při řešení této hypotézy jsem pracovala s daty, získanými v rámci dotazníkového šetření u vybraných položek (10, 11, 12), které se vztahují ke zkoumané problematice.

V hodnocení formy pomoci - oslovení zástupci neziskové organizace na ulici o příspěvek na její charitativní činnost – se studenti jednotlivých typů škol liší: studenti církevního gymnázia ji kladně přijímají jako způsob upozornění na potřeby druhých lidí (AG - 8,86 %), na rozdíl od studujících veřejného gymnázia a obchodní akademie (G - 6,10 %; OA - 4,53 %), kteří zároveň jsou vůči ní více nedůvěřiví (AG - 8,66 %; G - 10,43 %; OA - 9,44 %).

Z výzkumného vzorku se 207 studentů (48,25 %) shoduje, že při jejich rozhodnutí podpořit charitativní činnost (položka 11) jsou ovlivněni „účelností využití finančních příspěvků“ (AG - 16,55 %, G - 17,25 %, OA - 14,45 %). Vyrovnaný pohled zaujímají i v následujícím kritériu, kdy jejich rozhodování o příspěvku ovlivňuje „nezisková organizace, která akci pořádá a o dar žádá“ (AG - 10,96 %, G - 10,96 %, OA - 8,86 %). Vyrovnaný výsledek se nachází u alternativy „rozhodl(a) bych se podle předmětu, který bych si mohl(a) koupit“ (AG - 2,10 %, G - 2,33 %, OA - 2,10 %). Zásadní rozdílnost postoje studentů jednotlivých typů škol však lze spatřovat u varianty odpovědi „nepřispěl(a) bych“ (AG - 1,85 %, G - 4,66 %, OA - 4,43 %).

Při rozhodnutí podpořit charitativní činnost studenty všech typů škol (položka 12) ovlivňuje účelnost využití finančních příspěvků (AG - 16,55 %, G - 17,25 %, OA - 14,45 %) a organizace, která akci zaštiťuje (AG - 10,96 %, G - 10,96 %, OA - 8,86 %). Na všech typech škol se pak většina studentů shoduje, že spíše by finančně přispěla na charitativní činnost, pokud by dárcovství bylo spojeno s kulturním programem, než jen věnovala dar; (AG - 12,90 %, G - 14,52 %, OA - 12,26 %).

Studenti církevního gymnázia jsou ochotnější finančně pomáhat ze svých prostředků, než studenti ostatních typů škol. Jejich víc solidární jednání souvisí s křesťansky orientovaným výchovným působením školy.

Hypotéza 4, *Ochota finančně podpořit neziskové nestátní organizace se sociálním zaměřením (dárcovství) u středoškolské mládeže souvisí s typem střední školy, který studuje, byla potvrzena.*

H5: V hodnocení rozsahu, přínosu charitativní angažovanosti pro ty, kteří se jí věnují, a ochoty středoškoláků zapojit se jako dobrovolníci se uplatňuje typ střední školy, který studuje.

Při řešení této hypotézy jsem pracovala s daty, získanými v rámci dotazníkového šetření u vybraných položek (13, 14, 15), které se vztahují ke zkoumané problematice.

Většina studentů nedokáže jasně zaujmout stanovisko, zda pomoc sociálně slabým prostřednictvím charitativních organizací je v regionu, kde bydlí dostatečná (AG - 17,42 %, G - 6,44 %, OA - 20,00 %). Téměř čtvrtina studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí (23,22 %) je přesvědčena, že tato pomoc dostačující není (x AG - 2,90 %, OA - 1,29 %). Naopak, studenti církevního gymnázia a obchodní akademie zastávají názor, že činnost charitativních organizací je spíše dostatečná (AG - 10,00 %, OA - 7,42 %, G - 3,23 %).

Charitativní angažovanost, lidem, jež se jí věnují dle studentů všech typů škol přináší „pocit užitečnosti“ (AG - 8,92 %, G - 10,30 %, OA - 9,24 %), dále „nové zkušenosti a znalosti“ (AG - 7,32 %, G - 7,32 %, OA - 6,58 %), „pocit sebenaplnění“ (AG - 5,20 %, G - 7,64 %, OA - 4,14 %) a „poznání nových lidí“ (AG - 6,37 %, G - 4,57 %, OA - 3,50 %).

Na otázku, zda by se chtěl respondent stát dobrovolníkem, zaujímají studenti všech škol podobné stanovisko: „nevím, záleželo by na okolnostech“ (AG - 15,16 %, G - 16,13 %, OA - 19,68 %). Vyrovnané jsou reakce také na variantu odpovědi „chtěl(a) bych si to zkusit“ (AG - 7,10 %, G - 7,42 %, OA - 5,16 %). Výsledky šetření však vykazují zcela odlišný postoj studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí a Obchodní

akademie Valašské Meziříčí u volby varianty „rozhodně ne“ (G - 6,13 %, OA - 6,77 %, oproti tomu AG jen 2,97 %).

Přestože studenti veřejného gymnázia na rozdíl od studujících jiných středních škol se domnívají, že pomoc sociálně slabým prostřednictvím charitativních organizací v jejich regionu není dostačující, jejich snaha i studentů střední odborné školy osobně se zapojit jako dobrovolníci je malá, na rozdíl od studentů církevního gymnázia, kteří jsou ochotnější k osobnímu zapojení do charitativních aktivit jako dobrovolníci.

Hypotéza 5, V hodnocení rozsahu, přínosu charitativní angažovanosti pro ty, kteří se jí věnují, a ochoty středoškoláků zapojit se jako dobrovolníci se uplatňuje typ střední školy, který studuje, byla potvrzena.

ZÁVĚR

Záměrem diplomové práce bylo poukázat na význam charity pro společnost v dějinách i v současnosti a na možnosti výchovy středoškolské mládeže k charitativní angažovanosti.

Základním východiskem a podmínkou péče o potřebné je láska. Člověk potřebuje zakoušet, že je druhými přijímán a milován a že má svou hodnotu bez ohledu na zdravotní, sociální či jiný handicap. V každém nábožensky orientovaném společenství se vytvářel sociální systém pomoci bližním, kteří se ocitli ve zdravotně či sociálně nevýhodné situaci, zvláště Římskokatolická církev rozvinula v průběhu staletí rozsáhlou charitativní činnost. Na konci 19. století v souvislosti s tzv. „dělnickou otázkou“ reflektovala svou sociální praxi a nauku, kterou pak systematicky předložila v papežských encyklikách a dokumentech. V období první Československé republiky Římskokatolická církev vybudovala síť ústavů a nadací pro podporu chudých, starých osob, sirotků a dalších lidí v nepříznivých životních poměrech a farní odbory charity. Druhá světová válka a následný komunistický režim znamenal omezení a téměř ukončení aktivit katolické charity.

V souvislosti s politickými a ekonomickými změnami v roce 1989 nastal také obrat v sociální sféře, který vedl k obnovení činnosti Charity České republiky a ke vzniku nestátních neziskových organizací. V současnosti na trhu sociálních služeb se setkáváme s velkým množstvím a pestrostí nabídek jejich poskytovatelů. Tato četnost a různorodost nabízených činností na jedné straně vypovídá o jejich stále užší specializaci a orientaci na konkrétní potřeby klientů, na druhé straně ale působí nepřehledně a konkurenčně jak na osoby, které hledají adekvátní pomoc, tak na jedince, skupiny lidí či instituce, které chtějí finančně, hmotně nebo nehmotně podpořit charitativní aktivity.

V diplomové práci byla věnována pozornost nevládním neziskovým organizacím v sociální oblasti ve Zlínském kraji. Nejvýznamnějším poskytovatelem sociálních služeb z nich na tomto území je Charita České republiky. Řadu charitativních zařízení provozuje také Diakonie Českobratrské církve evangelické, z necírkevních pak Fond ohrožených dětí a Český červený kříž. Na realizaci charitativních aktivit s profesionály se podílejí dobrovolníci, kteří se snaží pomáhat finančně, materiálně i nehmotně.

Z výzkumného šetření informovanosti, postojů a zkušeností studentů středních škol s působením nestátních neziskových organizací v sociální oblasti ve Zlínském kraji vyplynulo: Studenti církevního gymnázia projevují v souvislosti s křesťansky orientovaným výchovným působením školy větší pozornost k potřebám druhých lidí, jsou ochotnější fi-

nančně pomáhat ze svých prostředků a osobně se zapojovat jako dobrovolníci do charitativních aktivit, než studenti ostatních typů škol.

Rámcové vzdělávací programy pro střední školy sledují v tématech osobnostní a sociální výchovy podporu mládeže v angažovanosti ve prospěch zdravotně a sociálně znevýhodněných lidí. Konkrétní uplatnění osvojených dovedností v rámci školní výuky se může realizovat při navázání spolupráce střední školy s neziskovými nestátními organizacemi v sociální sféře v místě školy a k zapojení studentů do dobrovolnických programů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Biblický text

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih). Český ekumenický překlad. 6. přeprac. vyd. Česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5.

Dokumenty magisteria²⁷⁶

Kodex kanonického práva. Přel.: M Zedníček. 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. 812 s. Přel. z: Codex iuris canonici. ISBN 80-7113-082-6.

Katechismus katolické církve. Přel.: J. Kolářek. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. 793 s. Přel. z: Catéchisme de l'Eglise catholique. ISBN 80-7192-473-3.

Dokumenty II. vatikánského koncilu. Přel.: Prac. skupina pod vedením O. Mádra. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. 603 s. Přel. z: Sacrosanctum Concilium Vaticanum II. ISBN 80-7192-467-9.

Sociální encykliky (1891-1991). Přel.: T. Brichtová. 1. vyd. Praha: Zvon, 1996. 505 s. ISBN 80-7113-154-7.

ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE. *Pokoj a dobro.* List k sociálním otázkám v České republice k veřejné diskusi. 1. vyd. Praha: Sekretariát ČBK, 2000. 63 s. Bez ISBN.

PAPEŽSKÁ RADA PRO SPRAVEDLNOST A MÍR. *Kompendium sociální nauky církve.* Přel.: C. V. Pospíšil. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. 534 s. Přel. z: Compendio della dottrina sociale della Chiesa. ISBN 978-80-7195-014-1.

BENEDIKT XVI. *Deus caritas est.* Přel.: C. V. Pospíšil. 4. vyd. Praha: Paulínky, 2012. 63 s. ISBN 978-80-7450-043-5.

BENEDIKT XVI. *Caritas in veritate.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. 109 s. ISBN 978-80-7195-414-9.

Prameny²⁷⁷

CHADIMA, Martin. *Charitativní péče – dějiny a současnost.* 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 160 s. ISBN 978-80-7041-632-7.

---

²⁷⁶ Seznam je uspořádán chronologicky.

²⁷⁷ Seznam je uspořádán abecedně.

MESSINA, Rosario. *Dějiny charitativní činnosti*. Přel.: T. Brichtová. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. 148 s. Přel. z: Storia della carita: cuore della Chiesa. ISBN 80-7192-859-3.

NOVOTNÝ, Michal; a kol. *Dobrovolnictví středoškoláků*. 1. vyd. Praha: Národní dobrovolnické centrum, 2003. 40 s. ISBN 80-239-0748-4.

POSPÍŠIL, Miroslav. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. 1. vyd. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2009. 32 s. ISBN 978-80-904150-3-4.

Literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální nauka*. Přel.: K. Šprunk. 1. vyd. Brno: CDK, 2004. 254 s. Přel. z: Christliche Sozialethik: Einführung und Prinzipien. ISBN 80-7325-030-6.

HLOUŠEK, Jan. *Problematika zakládání organizací v sociální oblasti*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. 108 s. ISBN 80-7041-620-3.

Kol. aut. *Na cestě s etickou výchovou*. 1. vyd. Praha: Luxpress, 2005. 100 s. ISBN 80-7130-121-3.

KUČERA, Martin; JEMELKA, František. *Charita v Olomouci 1922-2012, dějiny, osobnosti, současnost*. 1. vyd. Olomouc: Charita Olomouc, 2012. 54 s. ISBN 978-80-905260-1-3.

LENCZ, Ladislav. *Etická výchova pre církevné školy, 2. časť*. 1. vyd. Bratislava: Metodické centrum, 1997, s. 71. ISBN 80-88796-54-7.

MARTINEK, Michal; a kol. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*. Praha: Jabok, 2010. 175 s. ISBN 978-80-904137-6-4.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál 2003. 287 s. ISBN 80-7178-549-0.

MATOUŠEK, Oldřich; a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001. 309 s. ISBN 80-7178-473-7.

NOVÁKOVÁ, Marie; a kol. *Učíme etickou výchovu. Manuál etické výchovy pro základní a střední školy*. 1. vyd. Praha: Express, 2003. 131 s. ISBN 80-7130-126-4.

OLIVAR, Roberto Roche. *Etická výchova*. 1. vyd. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1992. 209 s. ISBN 80-7158-001-5.

OPATRŇÝ, M., LEHNER, M. *Teorie a praxe charitativní práce. Uvedení do problematiky, praktické reflexe a aplikace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2010. 100 s. ISBN 978-80-7394-214-4.

POLAČKOVÁ, Zuzana. *Fundraisingové aktivity. Jak získat finanční prostředky od místní komunity*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 119 s. ISBN 80-7178-694-2.

POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Teologie služby*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. 214 s. ISBN 80-7192-748-1.

RATZINGER, Joseph. *Bůh a svět*. Přel.: D. Blahutková. 3. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2010. 303 s. Přel. z: Gott und die Welt. ISBN 978-80-87029-49-7.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomie a teorie řízení*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 80-86119-41-6.

VALIŠOVÁ, Alena; KASÍKOVÁ, Hana (eds.). *Pedagogika pro učitele*. 2. rozš. a aktual. vyd. Praha: Grada, 2011. 456 s. ISBN 978-80-247-3357-9.

VAŠEK, Bedřich. *Dějiny křesťanské charity*. Olomouc: Velehrad, 1941. 185 s.

TOŠNER, Jiří; SOZANSKÁ, Olga. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 152 s. ISBN 80-7178-514-8.

ZÁŠKODNÁ, Hana; MLČÁK, Zdeněk. *Osobnostní aspekty prosociálního chování a empatie*. 1. vyd. Praha: Triton, 2009. 391 s. ISBN 978-80-7387-306-6.

Internetové zdroje

Databáze neziskových organizací Zlínského kraje. [online]. [cit. 2013-11-04]. Dostupné na URL: <[http://database-nno-portal-1-9-2010-1-\[2\].pdf](http://database-nno-portal-1-9-2010-1-[2].pdf)>.

Diakonie ČCE - naše služby a projekty. [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné URL: <<http://www.diakonie.cz/nase-sluzby/>>.

Diecézní středisko Arcidiecézní charity Olomouc. [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné URL: <http://www.acho.charita.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=480&Itemid=184>.

Fond ohrožených dětí. [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné URL: <www.fod.cz>.

HORSKÁ, V. *Pojetí vzdělávacího oboru Občanský a společenskovední základ v RVP GV*. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na www: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/596/pojeti-vzdelavaciho-oboru-obcansky-a-spolecenskovedni-zaklad-v-rvp-gv.html>>.

Hospic Citadela. [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné URL: <<http://www.citadela.cz/>>.

CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Charita u nás v letech 1919-2000 (souhrn)*. [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/charita-1919-2000-souhrny-text/>> .

CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Charita v letech 1994-1997*. [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/charita-v-letech-1994-1997/>> .

Charitní služby ACHO. [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné URL: <http://www.acho.charita.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=48&Itemid=51>.

Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 1 Sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

Katalog sociálních služeb Zlínského kraje 2 Sociální služby pro rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na URL: <<http://www.kr-zlinsky.cz/katalog-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-cl-1221.html>>.

KOPŘIVA, J.; HAVRDOVÁ, Z.; HORÁKOVÁ, D. *Stručná historie Charity do roku 1990*. [online]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné na URL: <<http://www.charita.cz/o-charite/z-historie/clanky-o-historii-charity/strucna-historie-charity-do-r-1990/>>.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Metodika dobrovolnictví v sociálních službách*. [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na www: <<http://www.hest.cz/res/data/012/001597.pdf>>.

<<http://www.charita.cz/cinnost-v-cr/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.charita.cz/o-charite/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.cirkev.cz/cirkev-v-cr/reholni-rady-a-kongregace/>>. [online]. [cit. 2013-11-05].

<<http://www.kolping.cz/>>. [online]. [cit. 2013-11-05].

<http://www.neziskovsky.cz/data/prehled_nnotxt8382.pdf>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/nno/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

VÚP PRAHA. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia MŠMT*. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na www: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPG-2007-07_final.pdf>.

VÚP PRAHA. *Etická výchova*. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na www: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/1285/eticka-vychova.html>>.

VÚP PRAHA. *Rámcový vzdělávací program pro obor středního vzdělávání s výučním listem 23-51-H/01 Strojní mechanik*. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné na www: <<http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%202351H01%20Strojni%20mechanik.pdf>>.

Zákon 198/2002 Sb. ze dne 24. dubna 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě). [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné na www: <<http://www.dobrovolnik.cz/res/data/010/001313.pdf>>.

<<http://www.valmez.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://uhbrod.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.charitazlin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://azylovy-dum-kromeriz.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.otrokovice.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.petrklicuh.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://klubtulip.cz/charita-uh>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.vsetin.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://zlin.sdb.cz/skm-zlin/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.centrumarcha.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.dokampaku.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://unko.cz/index.php>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.azylovydum.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.klokanky.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://zlinfod.webnode.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.rodina-zdislavy.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.luisa-centrum.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.elimvsetin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://uhradiste.charita.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.os-onyx.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://kontaktni-centrum-plus.webnode.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.podaneruce.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.charitaholesov.ic.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.cervenyriz.zlin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://www.agarta.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

<<http://slavicin.charita.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

- <<http://ergo-sluzby.webnode.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.senior-otrokovice.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.slunecnicezlin.cz/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://strediskocesta.cz/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.nadeje.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.kelc.cz/spolky-sdruzeni/os-andel/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.senior-otrokovice.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.valasskeklobouky.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.domovjitka.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.kromeriz.charita.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.bystriceph.charita.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://auxilium.cz/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://podane-ruce-projekt-osa.webnode.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.handicap.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.ranapecezlin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.domovkamarad.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://iskerka.info/>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.cspzlin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.tyfloservis.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.pecovat.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://charitavk.webnode.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.luhacovice.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://nhrozenkov.charita.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.diakonievsetin.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.letokruhy-vs.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.domov-km.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <http://www2.casd.cz/mss/system/view.php?src=inc_socsluz_vyber&dat=domov_pro_seniory>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.dpskorycany.ic.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.pecovatelstvi-dotek.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.diakoniev.m.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://holesov.caritas.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].
- <<http://www.agentura-zdislava.cz>>. [online]. [cit. 2013-11-04].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Zkratky biblických knih jsou převzaty z Ekumenického překladu bible, Praha 1995.

AG - Arcibiskupské gymnázium

ACHO - Arcidiecézní charita Olomouc

aj. - a jiný(-í)

apod. - a podobně

atd. - a tak dále

cit. - citováno

č. - číslo

čl. - článek

ČR - Česká republika

ed(s). - editor(ři)

G - gymnázium

GS – Gaudium et spes

KKC - Katechismus katolické církve

kol. - kolektiv

lat. - latinský

LG - Lumen gentium

n. - následující

např. - například

OA – obchodní akademie

př. - příklad

přeproc. vyd. - přepracované vydání

přel. - přeložil(-a)

r. - rok

RVP - rámcový vzdělávací program

řec. - řecký

s. - strana

Sb. - sbírka

srov. - srovnej

stol. - století

tj. - to je

tzn. - to znamená

tzv. - takzvaný

VÚP - Výzkumný ústav pedagogický

vyd. - vydání

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Typ střední školy

Graf 2 Věk respondentů

Graf 3 Pohlaví respondentů

Graf 4 Vysvětlení pojmu „charita“

Graf 5 Charitativní činnosti

Graf 6 Cílové skupiny charitativních organizací

Graf 7 Názory studentů na potřebnost práce charitativních organizací

Graf 8 Zdroj informací o charitativní činnosti

Graf 9 Reakce studentů na získané informace

Graf 10 Povědomí studenta o působení charitativní organizace v místě jeho bydliště (studia)

Graf 11 Předpokládaná skupina přispívající na charitativní účely

Graf 12 Názory studentů na efektivitu různých forem pomoci

Graf 13 Vnímání respondenta oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku

Graf 14 Reakce studentů: Ochota přispět finančním darem

Graf 15 Podpora kulturní akce než jen finanční příspěvek

Graf 16 Názory studentů na dostatečné zajištění pomoci sociálně slabým v regionu

Graf 17 Přínos lidem vykonávající charitativní činnost

Graf 18 Zájem studentů o dobrovolnictví

SEZNAM TABULEK

- Tabulka 1 Azylové domy
- Tabulka 2 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- Tabulka 3 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Tabulka 4 Odborné sociální poradenství
- Tabulka 5 Sociální rehabilitace
- Tabulka 6 Terénní programy
- Tabulka 7 Azylové domy
- Tabulka 8 Domy na půl cesty
- Tabulka 9 Kontaktní centra
- Tabulka 10 Krizová pomoc
- Tabulka 11 Nízkoprahová denní centra
- Tabulka 12 Sociální rehabilitace
- Tabulka 13 Noclehárny
- Tabulka 14 Telefonická krizová pomoc
- Tabulka 15 Terénní programy
- Tabulka 16 Centra denních služeb
- Tabulka 17 Denní stacionáře
- Tabulka 18 Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- Tabulka 19 Chráněné bydlení
- Tabulka 20 Odborné sociální poradenství
- Tabulka 21 Odlehčovací služby
- Tabulka 22 Osobní asistence
- Tabulka 23 Raná péče
- Tabulka 24 Sociálně terapeutické dílny
- Tabulka 25 Sociální rehabilitace
- Tabulka 26 Týdenní stacionáře
- Tabulka 27 Centra denních služeb
- Tabulka 28 Denní stacionáře
- Tabulka 29 Domovy pro seniory
- Tabulka 30 Domovy se zvláštním režimem
- Tabulka 31 Odlehčovací služby
- Tabulka 32 Osobní asistence

Tabulka 33 Pečovatelská služba

Tabulka 34 Typ střední školy

Tabulka 35 Věk respondentů

Tabulka 36 Pohlaví respondentů

Tabulka 37 Vysvětlení pojmu „charita“

Tabulka 38 Charitativní činnosti

Tabulka 39 Cílové skupiny charitativních aktivit

Tabulka 40 Názory studentů na potřebnost práce charitativních organizací

Tabulka 41 Zdroj informací o charitativní činnosti

Tabulka 42 Reakce studentů na získané informace

Tabulka 43 Povědomí studenta o působení charitativní organizace v místě jeho bydliště (studia)

Tabulka 44 Předpokládaná skupina přispívající na charitativní účely

Tabulka 45 Názory studentů Arcibiskupského gymnázia Kroměříž na efektivitu různých forem pomoci

Tabulka 46 Názory studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí na efektivitu různých forem pomoci

Tabulka 47 Názory studentů Obchodní akademie Uherské Hradiště na efektivitu různých forem pomoci

Tabulka 48 Názory studentů středních škol na efektivitu různých forem pomoci (souhrn)

Tabulka 49 Vnímání respondenta oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku

Tabulka 50 Reakce studentů: Ochota přispět finančním darem

Tabulka 51 Podpora kulturní akce než jen finanční příspěvek

Tabulka 52 Názory studentů na dostatečné zajištění pomoci sociálně slabým v regionu

Tabulka 53 Přínos lidem vykonávající charitativní činnost

Tabulka 54 Zájem studentů o dobrovolnictví

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník

Dobrý den,

jsm studentkou sociální pedagogiky na Institutu mezioborových studií v Brně. Zpracovávám diplomovou práci, ve které se věnuji **problematice charitativních organizací v současnosti**.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění několika následujících otázek. Otázku si nejprve pozorně přečtete a pokuste se na ni odpovědět dle uvedených pokynů. Odpověď označte křížkem nebo doplněním textu. Dotazník je anonymní a údaje z něho použiji pouze ve své diplomové práci.

1. Pokuste se stručně definovat pojem „charita“.

2. Jaké činnosti provozují charitativní organizace? (možnost označit více z nabízených variant)

- Organizování sbírek – uveďte, co se vybírá:.....
- Poskytování pomoci znevýhodněným skupinám – kterým:.....
- Organizace charitativních akcí
- Zajištění péče – terénních služeb – uveďte, jaké služby a kterým osobám: .....
- Poskytování ubytovacích služeb – jakých: .....
- Jiné: .....

3. Komu charitativní organizace pomáhají?

- Lidé s handicapem – jakým: .....
- Nemocní, bezmocní
- Senioři
- Bezdomovci
- Lidé v nouzi – jaké: .....
- Děti
- Jiné: .....

4. Myslíte si, že je práce charitativních organizací v dnešní době užitečná a potřebná? (označte jednu z nabízených variant)

- Ano, je nenahraditelná   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

5. Odkud se dovídáte informace o charitativní činnosti? (možnost označit více z nabízených variant)

- Literatura
- Časopisy
- Rozhovory v rodině
- Televize
- Internet
- Rozhovory se spolužáky, kamarády
- V rámci výuky ve škole, v rámci jakých předmětů .....
- Jiné zdroje: .....

6. Jak na tyto informace reagujete? (označte jednu z nabízených variant)

- Nezajímám se – naprosto laxní postoj.
- Věnuji informacím jen chvilkovou pozornost, dále se jimi nezaobírám.
- Informace přijímám a přemýšlím o nich.
- Uvažuji o ztotožnění se s nimi.

7. Znáte charitativní organizace, které působí ve městě, kde bydlíte (studujete)? Uveďte názvy a stručně popište jejich činnost

8. Označte, která skupina lidí, si myslíte, nejčastěji finančně, hmotně i nehmotně podporuje charitativní aktivity (jen jednu z variant)

- Senioři
- VŠ
- Podnikatelé
- Zaměstnaní
- Studenti

9. Jakou formu pomoci považujete z těchto uvedených za nejefektivnější?

(Označte křížkem v každém řádku: 0 = nejmenší účinnost, 5 = největší účinnost)

	0	1	2	3	4	5
Poslání SMS, DMS						
Veřejné sbírky prostřednictvím sběrné urny (návštěva domácnosti)						
Oslovení na ulici (za účelem finančního příspěvku)						
Poštovní poukázkou						
Pořádání akce, kde je výtěžek věnován na konkrétní účel						
Koupě časopisu						
Prodej výrobků, drobných předmětů						
Hmotná pomoc- darování šatstva						
Darování vánočního cukroví						
Dobrovolnická činnost						
Darování jídla						
Osobní asistence (pomoc)						

10. Jak na vás působí oslovení na ulici za účelem výběru finančního prostředku? (možnost označit více z nabízených variant)

- Považuji tuto práci za zbytečnou
- Obtěžuje mě to
- Je dobře, že taková forma pomoci existuje, upozorňuje na potřeby druhých lidí
- Považuji tuto práci za užitečnou
- Nevadí mi
- Nemám na tuto činnost vyhraněný názor
- Jsem vůči tomu nedůvěřivý(á)

11. Jak byste reagoval(a) na oslovení, když byste byl požádán(a) o finanční příspěvek? (možnost označit více z nabízených variant)

- Nepřispěl(a) bych
- Rozhodl(a) bych se podle toho, na jaké účely jsou peníze určeny
- Rozhodl(a) bych se podle organizace, která akci zaštiťuje
- Rozhodl(a) bych se podle předmětu, který bych si mohl(a) koupit
- Přispěl(a) bych, bez dalších informací, neboť je potřeba pomáhat

12. Podpořil(a) byste raději akci s kulturním programem, než jen finančně přispěli?

- Spíše ano   Určitě ano   Spíše ne   Určitě ne   Je mi to jedno   Nevím

13. Myslíte si, že pomoc sociálně slabým prostřednictvím charitativních organizací ve Vašem regionu je dostatečná

- Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

14. Co si myslíte, že charitativní angažovanost (dárcovství, dobrovolnictví) přináší lidem, kteří se jí věnují? (možnost označit více z nabízených variant)

- Nové zkušenosti a znalosti
 Pocit sebenaplnění
 Pocit užitečnosti
 Posílení sebevědomí
 Naplnění volného času
 Poznání nových lidí
 Sebepoznání, co dokážu
 Asi nic

15. Chtěl(a) byste se stát Vy osobně dobrovolníkem?

- Již se dobrovolnictví věnuji
 Ano, vážně o tom uvažuji
 Chtěl(a) bych si to zkusit
 Nevím, záleželo by na okolnostech
 Rozhodně ne

A) Typ střední školy:

- Církevní gymnázium   Veřejné gymnázium   Střední odborná škola

B) Věk: 15 let   16 let   17 let   18 let   19 let   20 let

C) Pohlaví: muž   žena

Děkuji za úplné a pravdivé vyplnění dotazníku a za čas, který jste tomu věnoval/a.

Ve Starém Městě 13. dubna 2012

Mgr. Bc. Řešetková Věra